

MAÇKA DEMOKRASİ PARKI' NIN İRDELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Peyzaj Mimarı Palmet TAKAZ

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 15 Mayıs 1995

Tezin Savunulduğu Tarih : 30 Mayıs 1995

Tez Danışmanı

: Prof. Dr. Ahmet C. YILDIZCI

Diğer Jüri Üyeleri

: Prof. Dr. Hande SÜHER

Prof. Dr. Ayten ÇETİNER

ÖNSÖZ

Beşiktaş, Şişli ve Beyoğlu İlçeleri sınırları içerisinde yer alan, batısı Taşkışla, doğusu Maçka Yamacı' nı içine alan ve büyük ölçüde İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan açıkalanın, park olarak düzenlenmesine 1990 yılında başlanmış ve 1993 yılında MAÇKA DEMOKRASİ PARKI adı ile halkın kullanımına açılmıştır.

Yeni adı ve düzenlemesiyle demokratikleşme ve kentleşme sürecine ivme katan donatılara park içinde yer verilmesi ile toplu kullanımı getiren bu tesisler sadece dinlenme tesisi olarak değil aynı zamanda her yaş kesimi için bedensel ve düşünsel etkinliklere olanak verecek olan spor ve kültürel donatılarla geliştirilmiştir.

Büyük uğraşlar sonucunda halkın kullanımına açılan bu semt parkının günümüzde ne gibi sorunlarla karşılaştığı hususu parkın geleceği için göz ardı edilemezdi.

1993 yılında " Maçka Demokrasi Parkı' nın İrdelenmesi " konulu tezi bana veren Sayın Hocam Prof. Dr. Ahmet Cengiz YILDIZCI ya hoşgörüsü ve engin yardımları için teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca tezimin hazırlanması aşamasında benden maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen annem Gülten TAKAZ , babam Hikmet TAKAZ'a, İstek Özel Acıbadem Lisesi Müdürü Sn. Lalegül ERGUN'a, arkadaşlarım Süleyman KUMRAL, Ömer DEMİREL, Rahmi ÇETİNKAYA' ya da teşekkür ederim.

Mayıs 1995

Palmet TAKAZ

İÇİNDEKİLER :

ŞEKİL LİSTESİ.....	vi
TABLO LİSTESİ.....	vii
ÖZET.....	viii
SUMMARY.....	ix
BÖLÜM 1. GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 2. KENTSEL YEŞİL ALANLARIN ÖNEMİ.....	3
BÖLÜM 3. KENTSEL YEŞİL ALAN TIPLARI.....	10
3.1.Bina Düzeyinde Yeşil.....	10
3.2.İlkokul Ünitesi Düzeyinde Yeşil.....	11
3.3.Mahalle Düzeyinde Yeşil.....	12
3.4.Kent Düzeyinde Yeşil.....	13
BÖLÜM 4. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI' NİN İRDELENMESİ AMACI İLE YAPILAN ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	16
BÖLÜM 5. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI KÜLTÜREL VERİLERİ.....	17
5.1.Park' ın Bulunduğu Yer ve Konum.....	17
5.2.Park' ın Tarihçesi.....	17
5.3.Park' ın Bitki Örtüsü.....	18
5.4.Park' ın Çevresinde ve İçinde Yer Alan Tesisler.....	19
5.5.Park'a Ulaşım	19
5.5.1.Park' a Taşıt Ulaşımı.....	19
5.5.2.Park' a Yaya Ulaşımı.....	20
5.6.Park' ın Yakın Çevresindeki Diğer Parklarla İlişkisi.....	20
5.7.Altıyapı.....	20
5.8.Çevre Sorunları.....	20

BÖLÜM 6. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI DÜZENLEME İLKELERİ.....	21
6.1.Park' ın Düzenlenme Amacı.....	21
6.2.Park' ın İşlevi.....	21
6.3.Park' ta Yer Alan Donatılar.....	22
6.4.Park İçinde İşlevlerin Mekansal Dağılımı.....	23
6.5.Park' a Ulaşım.....	24
6.5.1.Yaya Ulaşımı.....	24
6.5.2.Taşıt Ulaşımı.....	25
6.5.3.Teleferik.....	25
6.5.4.Otopark Alanı.....	26
BÖLÜM 7. PARK TESİSLERİ.....	27
BÖLÜM 8. DEMOKRASİ PARK' I, 2.NO LU PARK, MAÇKA PARKI ARAZİ KULLANIŞI.....	31
BÖLÜM 9. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI' NA İLİŞKİN ÇEVRE SAKINLERİ ARASINDA YAPILAN ANKET SORUŞTURMASI.....	34
9.1.Anket Soruşturması Bulguları.....	35
9.2.Anket Soruşturmasının Değerlendirilmesi.....	49
BÖLÜM 10.MAÇKA DEMOKRASİ PARKI' NA GELEN ZİYARETÇİLERLE YAPILAN ANKET SORUŞTURMASI.....	52
10.1.Hafta İçi ve Hafta Sonu Yapılan Anket Soruşturması Bulguları.....	53
10.2.Hafta İçi Yapılan Anket Soruşturmasının Değerlendirilmesi.....	77
10.3.Hafta Sonu Yapılan Anket Soruşturmasının Değerlendirilmesi.....	80
10.4.Hafta İçi ve Hafta Sonu Yapılan Anket Soruşturmalarının Ortalaması.....	83
10.5.Hafta Genelinde Ortalama Sonuçların Değerlendirilmesi....	95

SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	98
KAYNAKLAR.....	103
EKLER.....	104
Ek. A. (Anket Formu).....	104
Ek. B. (Anket Formu).....	107
Ek. C. (Fotoğraflar).....	110
Ek. D. (Proje).....	133
ÖZGEÇMİŞ.....	134

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil C. 1	Park girişindeki tanıtım levhası.....	110
Şekil C. 2	Parkın Maçka girişindeki tarihi çeşme.....	111
Şekil C. 3	Parkın Maçka girişi.....	112
Şekil C. 4	Parkın tali giriş kapısı.....	112
Şekil C. 5	Parkın Dolmabahçe girişi.....	113
Şekil C. 6	Girişteki süs havuzu.....	113
Şekil C. 7	Parkın Dolmabahçe girişi.....	114
Şekil C. 8	Dolmabahçe girişindeki gişeler.....	115
Şekil C. 9	Süs havuzundan bir görünüm.....	116
Şekil C. 10	Kaskatlı havuza üstten bakış.....	116
Şekil C. 11	Kaskatlı havuzdan bir görünüm.....	117
Şekil C. 12	Kaskatlı havuzdan bir bölüm.....	117
Şekil C. 13	Parkın bir işaret levhası ve aydınlatma elemanı.....	118
Şekil C. 14	Uç yönlü işaret levhası.....	119
Şekil C. 15	Lunaparktan bir görünüm.....	119
Şekil C. 16	Parka genel bir bakış.....	120
Şekil C. 17	Parka genel bir bakış.....	120
Şekil C. 18	Çocuk oyun alanının yukarıdan görünümü.....	121
Şekil C. 19	Çocuk oyun elemanları.....	122
Şekil C. 20	Çocuk oyun alanına bir bakış.....	122
Şekil C. 21	Mini futbol sahası.....	123
Şekil C. 22	Satranç alanı.....	123
Şekil C. 23	Yaya köprüsü.....	124
Şekil C. 24	Köprü'nün farklı açıdan görünüşü.....	124
Şekil C. 25	Park ana arteri.....	125
Şekil C. 26	Parkta doğal taş kullanımı.....	125
Şekil C. 27	Parkta bir yol.....	126
Şekil C. 28	Genel bir görünüm.....	126
Şekil C. 29	Dolmabahçe girişindeki döşeme örneği.....	127
Şekil C. 30	Teleferikten bir görünüm.....	127
Şekil C. 31	Parktan bir görünüm.....	128
Şekil C. 32	Parktan yeşil alan örneği.....	128
Şekil C. 33	Parktan bir görünüm.....	129
Şekil C. 34	Parkın Maçka girişinde bir kafe.....	130
Şekil C. 35	Parkın spor tesisleri.....	130
Şekil C. 36	Parkın Maçka girişinde bir büfe.....	131
Şekil C. 37	Çocuklara yönelik bir park tesisi.....	131
Şekil C. 38	Park içi gezinti yolları.....	132
Şekil C. 39	Parktan bir köşe.....	132

TABLO LİSTESİ

TABLO 3-1 Kent düzeyinde yeşil.....	13
TABLO 8-1 Arazi kullanışı.....	31

ÖZET

Ülkemizde giderek önem kazanan parklar sadece yeşil alan ve gezinti yerleri değil, aynı zamanda çeşitli bahçe kültürlerini yansıtan, spor etkinlikleri alanı ve kültür sanat merkezi olarakta işlev görmektedirler. 1993 yılında hizmete açılan Maçka Demokrasi Parkı yeni bir anlayışla hazırlanmış ve beklediği ilgiyi çok fazlasıyla görmüş, spor, sağlık, dinlenme, kültür ve sanat tesisleri ile otoparkları içeren bir semt parkımızdır. Üstelik tüm bunların kapladığı alan parkın % 7 sini geçmemektedir. Demokrasi Parkı' nda bulunan değişik havuzlar, kafeler, teleferik, çocuk oyun bahçeleri vb halkın ilgisini fazlasıyla çekmektedir. İstanbul' daki en büyük ve etki alanı en geniş semt parkı olan Maçka Demokrasi Parkı yapım amacına tamamen ulaşmış ender parklarımızdandır.

Kullanıcı kitle ile yapılan anket soruşturmaları sonucu park aydınlatması, güvenlik ve bakım dışında kayda değer tenkite rastlanmadığı gibi çeşitli övgülerle karşılaşılmıştır.

Bu parkın plan ve projesinde teknik ve bilimsel veriler yanında halkın fikir ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması parkın yapım amacına ulaşmasındaki en önemli etken olmuştur.

İstanbul gibi metropol bir kentte böyle daha nice parklara ihtiyaç duyulmaktadır. Amaca ulaşmak; parka yapım aşamasında verilen önemin, yapım sonrasındada devam ettirilmesi yönetimlerin çabaları yanısıra ziyaretçilerinde aynı derecede gösterecekleri hassasiyetle mümkün olacaktır.

SUMMARY

An overall analysis of the Maçka Democracy Park

Up until 1990, the Democracy Park of Maçka was known for its partial wild and natural composition and partly for its Openan Theatre, it mostly exhibited an abandoned appearance. The park is overwhelmingly affected by a very dense population of people in its surroundings, mismanaged construction of buildings, pollution and very crowded traffic.

The socio-economic situation of the people in its surroundings reflect the problems of the immigrants who migrated to Istanbul from the rural parts. The increasing demand for the establishment of " green areas " brought about the need for a modern park in this vicinity.

Efforts were put in to rehabilitate this area which was once a vacant lot used by vagabonds to grow lettuce and vegetables. The main goal of the rehabilitation project was to turn this area into a multi-functional park to be utilized by people of all age groups for the resting, recreation and sports activities.

The major functional aspect that was considered for this park during the reconstruction phase was that it should be a place of " physical and mental resting " area.

The equipment elements that are found in the park can be grouped under five headings: sports, resting, recreation, cultural and administrative facilities.

The park is located on two hillsides. The Taşkışla Hillside (the western hillside) is mainly used for culturel activities since it is surrounded by touristic facilities including hotels and paths go between the various establishment.

Among the culturel activities that are organized ther are areas for open exhibition for arts and crafts, workshops, shops for selling arts and crafts products, plant culture and botanical gardens and an amphitheatre with 200 seats for musical shows.

The eastern hillside, Maçka hillside, is used mainly for resting and sports activities. The shade areas and the sunning areas are ideal enviornment for sports activities any time of the day. Transportation and pedestrian paths have been included in the overall structure in a way as not to disturb the natural aspect of this part of the park.

A bridge for pedestrians matching beautifully with the landscape connects the Maçka side with the Taşkışla side. Besides both hillsides are traversed with pebestrian trails in a nort-south direction. The ramps provide pathways for babycarts and wheelchairs of disabled people.

A cable lift recently established provides public transportation for mases besides provides opportunites for a panoramic overlook above the park.

For those who drive to the park an underground parking lot provides service without disturbing the natural look of the environment.

In order to blend the constructions with the natural surroundings great care was given to the choise of place, planning and

landscaping around the buildings.

The facilities planned within the master plan are such that the eastern hillside, Maçka side is mainly set aside for sports, recreation and game areas while the western hillside, Taşkışla side is planned for mainly cultural activities.

The two tea houses located at rarely trodden areas, provide both a financial income and a beautiful panorama over looking Bosphorous towers Üsküdar.

On the side of the entrance to the Maçka Hotel there is located the administration headquarters of the Municipality Park and Gardens Department. The adjacent buildings include work areas, heating center, health center, clinic and first aid, lavatories, private cabins for changing clothes for those who wish to go jogging, showers, book sale shops and two clubhouses.

The arts and crafts courtyard, include exhibition areas, tea house for artisans and related facilities. The master plan is based on the principle which is to disturb the natural quality minimally while constructing buildings on the park premises. Service roads and paths lead one to the facilities.

Providing a quiet and natural environment the park attracts people both for and near who came there for recreation, resting and sports activities.

Since the park is surrounded by highly populated districts and several university campuses, its capacity is nearly sufficient for providing services to people during week days. On weekends the capacity is overwhelmed by a high number of visitors.

People who have migrated to Istanbul from the rural parts have a different understanding about the use and functions of a park.

They usually think of the park as a place to go for picnic. So they go about spreading sheet and carpets over the grass areas disturbing the flora and fauna and compacting the soil underneath it, besides wastes and pollution.

Lack of a sufficient number of guards and staff on duty patrolling the park leads to insufficient uncontrolled management resulting in great damage to the facilities and grounds. Vendors often wander in and without any limitations, children obey no restrictions as to where to play and where to stop there by damage and pollution become unpreventable outcome.

The only way to prevent such an outcome is by educating the people for a city culture way of life and by having enough staff on duty to warn any misbehaviors.

During my interviews with people and while conducting my questionnaire I was told by several people that since not enough care is provided the park is progressively losing its beauty and specialness. One of the observations was that since lavatories are charged very expensively and they are not kept clean many people apparently take care of their needs in the quiet corners of the park creating unsanitary conditions for the rest of the people.

The park today seems to mainly function as an outing place and a picnic area. One suggestion to preserve the park's natural and original qualities and to prevent the damage done by an over the capacity number of visitors is to charge a minimum fee for entrance to the park.

Since the lighting system is partly not working and since there are not enough guards and park keepers it is not used as much after sunset.

The irrigation system which has not been renovated and repaired ever since it was built, does not provide enough water for the plants.

Another problem is the parking lot which was never opened for service leads people to make attempts to park their cars on the park premises.

The fountains do not usually work either especially on weekends this causes a big problem.

In summary; The rehabilitation of the park has been a very valuable effort both for the general public and for the local people living near the park.

As a result of the renovation project the variety and the number of visitors increased in number. The park in its final composition now addresses the needs of a greater and wider age groups in the community. But then again because of the lack of staffing and insufficient management the appearance of the park started looking like the pre-renovation period.

1 . GİRİŞ

Yeşil alanlara; bugün yaşam çevremizde çok az rastlayabilmekteyiz. Diğer yandan insanın, fiziksel ve psikolojik şartlara göre çevresi ile bir uyum sağlayabilmesi, yalnız kendi türü ile değil, yaşayan tüm canlılar ile uyum kurması ile gerçekleşebilir. Bu uyum hareketli ve sürekli değişken bir uyum olmalıdır. İşte bu bir ekolojik sistem gerektirir. İnsan ve doğa arasındaki dengeyi zamanla planlı bir düzene getirebilmek için yine çok çaba sarfedilmesi gerekmektedir. Tarihsel gelişim süreci içinde insan, yaşam şansını artırabilmek için dengeyi kendi lehine değiştirmek yolunu seçmiştir.

Doğanın çok değişken etkilerini insan, özgün karakterlerini kullanarak düzenlemeye koyulmuştur.

Endüstriyel gelişmeler doğayı zorlarken, doğa dengesinin bozulması, insan ve doğa arasında yeni alışkanlıklar ve yeni ilişkiler doğurmaktadır. İnsan bu yeni ilişkide yaşadığı çevrede doğanın devamını sağlayacak çabalar sarfetmektedir.

Bu çabaların başında kent içindeki yeşil alanları mümkün olduğunca değerlendirerek en iyi bir biçimde halkın kullanımına açmak gelmektedir.

Geçtiğimiz son 10 yıl içinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi' nin Haliç ve çevresini kurtarma ve yeşillendirme çabası, Sirkeci - Florya sahil yolu düzenlemesi, Kuruçeşme Parkı, Üsküdar - Harem ve Kadıköy - Kartal sahil yolu düzenlemeleri ve Maçka Demokrasi Parkı bu çabaların sadece bir kaçıdır.

Bu düzenlemeler içinde Maçka Demokrasi Parkı bulunduğu yer, konum ve içinde yer alan donatı elemanları ile son dönem

parklarından ayrılmaktadır. Maçka Demokrasi Parkı büyüklüğü itibarı ile bir semt parkıdır.

Maçka Demokrasi Parkı yeniden düzenlenmeden önce park sahasında Maçka 2 No lu Parkı bulunmakta idi. Maçka 2 No lu Park alanı işlevlerine göre yeterince donatılmamı  ve değerlendirilememi  olduğu için revizyon uygulamaları ile donatım iyileştirilmesi gerçekleştirilmiş ve parkın adıda Demokrasi Parkı olarak deği tirilmi tir.

evre sakinleri arasında ve parka gelen ziyaretçilerle yapılan anket soruşturmaları ile Maçka Demokrasi Parkı'nın yeni düzenlenmiş şekline halkın beğenisi, kullanıcı kitlenin ya , meslek, eğitim düzeyi, kullanım yoğunluğu vb kullanıcı kitleye ilişkin sonuçlar çıkarılarak ; Park'ın aılı ından günümüze kadar geçirdiği değişimler incelenmiştir.

2 . KENTSEL YEŞİL ALANLARIN ÖNEMİ

Yeşil alanların değişik işlevleri vardır. Yeşil alan, göz derinliği olmayan bir fon, bir maske, bir perde olduğu gibi, havanın temizlenmesi, gürültünün hafifletilmesi, tozların tutulması, havanın suya dengelenmesi içinde gereklidir. Yeşil alanları meydana getiren kitle, ağaçlar, ağaççıklar, çimenler ve çiçeklerle bütünlük kazanır [4] .

"Yeşil alanların fiziksel işlevleri :

a) Kentin fiziksel yapısına katılan tüm açık alanlarla birlikte değişik arazi kullanış bölümleri arasında tampon görevini yerine getirir. Onları en olumlu biçimde birbirinden ayırır. Kent içinde her yapı hacmi kadar havanın yerini aldığı için, dengeli ve planlı bir yeşil alan dağıtımı yapı sayısını ve yoğunluğunu düzenleyebilir.

b) Kente estetik bir değer kazandırır : Kitle ve satıh halindeki yeşillikler ile yeşil alanlar, kentin mimari kuruluşunu giderir. Seçkin mimari örnekleri dahada değerlendirerek kuşatırken, bazen mimarinin tek estetik şansı bitkilerle kapanmak olabilir. Bitkiler kentin, yapay ve cansız öğeleri ile kontrast oluşturarak, hareketli renkli ve ışıklı görünümünü, mevsimlere bağlı renk özellikleri ile kent peyzajına estetik değer kazandırır.

c) Yeşil alanlar rekreasyona olanak sağlar : Kent içi yeşil alanlar halkın aktif ve pasif rekreasyon gereksinimini karşılar. Fizik, ruh ve mental sağlık üzerinde etkin rol oynar.

d) Yeşil alanlar güçlü bir toplumun gelişmesine yardımcı olur : Kent halkının bir araya gelmesine olanak hazırlayan yeşil alanlar toplumsal yaşantı ve dayanışmayı sağlar.

e) Yeşil alanlar doğa bilincinin gelişmesine katkıda bulunurlar " [1] .

" kent içinde kırsal peyzajı simgeleyen yeşil alanlar her yaştaki insanlara fauna ve flora ile karşılıklı gelme olanağı sağlar, doğa sevgisini yüceltir, yaşama isteğini güçlendirir " [1].

" Yeşil alanlar estetik ve mimari açıdan kullanıldıkları kadar güneçtikçe yoğunlaşan kent ortamında fiziksel çevre koşullarının iyileştirilmesi amacıyla da kullanılmaktadır.

Yeşil alanlar ısı, rüzgar ve yağmur üzerinde etkili olarak yöre ikliminin daha elverişli bir özellik kazanmasında en etkili unsurlardan bir tanesidir. Ayrıca gürültü kontrolü, havayı temizleme ve erezyonu kontrol edici özellikleriyle gittikçe kötüleşen yaşam koşullarını iyileştirmektedir.

1. Yeşil Alanların Kentsel Açıdan İklim Kontrolünde Kullanılması :

İklim, bir yerde uzun süre devam eden atmosferik olayların ortalamasıdır. Dünyamızın iklimi, güneş ışınları ile atmosfer tabakasının karşılıklı etki ve ilişkilerinden doğar.

İklimsel ölçüler etki alanına göre dört gruba ayrılmaktadır :

MAKROKLİMA : Geniş bir alan üzerinde etken olan iklimi karakterize eder. Birçok iklim çeşitlerini içine alır. (Ülkesel boyutta)

MESOKLİMA : Bölge ölçeğini etkileyen bir iklim ölçüsüdür. (Marmara bölgesi v.s.)

MİKROKLİMA : Bir mesoklima iklim bölgesi içinde özellik gösteren ve belirli bir canlılar toplumunu önemli derecede etkileyen iklime mikroklima (Mikroiklim) veya lokal iklim denmektedir.

İnsanlar kendilerini doğrudan doğruya etkileyen iklim koşullarına bağlı olarak yaşamlarını sürdürdüklerinden insanlar için yöresel iklim özel bir önem taşır " [3].

" KRIPTOKLİMA : Bir oda içinde, salonda meydana gelen çok küçük bir iklim ölçüsüdür.

Yeşil alanlar iklim üzerinde daha çok mikroklima ve kriptoklima ölçeğinde etkin olabilmektedir.

a) Yeşil alanların sıcaklık üzerindeki etkileri : Yeşil alanlar hava sıcaklığını ayarlayan bir regülatör görevi yapmaktadır. Kent iklimini planlama ve havasını iyileştirmede yeşil alanlar ilk düşünülen önlemler olmuştur. Isı kontrolü, direk olarak güneş radyasyonu kontrolüne, rüzgar kontrolüne ve yağış kontrolüne bağlıdır.

Yeşil alanlar bir yeri sık olarak kaplamışsa toprağa koyu gölge yapar, böylece bitki altındaki hava çıplak toprağa kıyasla yazın daha serin, kışın ise daha sıcak olur. Zira bitkiler tepe çatısına çarpan güneş ışınlarının bir kısmını yansıtır, bir kısmını absorbe eder, bir kısmını dağıtır. Bu nedenle gölgeli yerlerde yazın hava daha serin olur.

Geniş yapraklı ağaçlar, iğne yapraklı ağaçlara nazaran ısıyı, daha çok kontrol ederler. Geniş yapraklı ağaçlar yazın güneşi perdeler kışın ise çıplak dalları arasında sıcak güneş ışınlarının geçmesine müsaade eder.

Yeşil alanlar yeterince gölge yapma kapasitesine sahip olmasalar bile endirek olarak yöre ısısında azaltma yapabilirler. Bitkilerin yapraklarının terlemesi sırasında su buharı açığa çıkar, bu da bir miktar sıcaklığın düşmesine yol açar. Toprağın yeterince nemli olduğu sürede bitkiler gündeşleri yapraklarındaki stomaları vasıtasıyla, havaya su buharı verirler. Suyun buhar halindeki kaybı sırasında ısı enerjisine gereksinim vardır. Buda 25 C da 1 gram su için 582 kaloridir. Böylece transpirasyon yapan bitkilerin çevresindeki sıcaklık güneşin ışıması ile kumda, caddede veya duvarlarda olduğundan daha azdır.

Bir sarılıcı bitki ile kaplanmış duvar, çıplak bir duvardan " [3] .

" daha serindir. Eğer herdem yeşil ağaç bir binanın yakınına dikilirse ağaçla duvar arasında bir ölü hava tabakası meydana gelir. Bu durum binayı ani sıcaklık değişikliklerine karşı korur.

İbrelili ağaçlar soğuk hava akımını durdururlar, yapraklı ağaçlar ise soğuk hava akımını süzerler.

b) Yeşil alanların rüzgar yönünden etkileri : Kentlerde ve kırsal alanlarda rüzgarın olumsuz etkilerini azaltmak için iğne yapraklı, geniş yapraklı ağaçlarla, çalı grubu bitkiler tek veya karışık, gruplar halinde kullanılabilir. Yeşil alanlar rüzgarı engelleyerek, yönlendirerek, yön değiştirerek, filtre ederek kontrol ederler. Farklılık bitkilerin etkinlik derecesine bağlı olduğu kadar yerleştirilme tekniklerindendir.

Yeşil alanlar yapıların çevresinden veya içinden geçen hava akımını değiştirmek için yüzey şekilleri ve mimari elemanlarla birlikte kullanılabilir. Rüzgarın ağaçlar veya çalılar üzerinden yön değiştirmesi rüzgar kontrolü için diğer bir metottur. Çeşitli yüksekliklerdeki, genişliklerdeki, cinslerdeki ve bileşimlerdeki bitkiler tek veya sıralar halinde dikilerek rüzgarın yön değiştirmesinde değişik etki yaparlar.

Yere kadar dallanan, her dem yeşil, ibrelili ağaçlar bütün yıl boyunca rüzgar kontrolünde kullanılabilecek en etkili bitkilerdir. Kışın yapraklarını döken geniş yapraklı ağaç ve ağaççıklar ise yazın yapraklı oldukları zaman rüzgar kontrolünde kullanılabilmektedirler.

c) Yeşil alanların yağış kontrolündeki etkileri : Yağış bir dereceye kadar yeşil alanlarla kesilerek kontrol edilebilir. Geniş yapraklar, iğne yapraklar, tomurcuklar, dallar ve ağaç kabuklarının hepsi yağışları yakalar, hapseder, tutar ve süzer. Bundan dolayı bitkiler etrafındaki, içindeki, ve altındaki sıcaklık yağış ve nem sayesinde çevredeki insanların hissedeceği kadar değişir.

Yeşil alanlar üzerine düşen bazı yağışlar yere kadar " [3] .

" yere düşen yağmur miktarı yalnızca ağacın cinsine göre değişmez, ağacın çatısı altında kalan alanın büyüklüğüne görede değişir. Bazı çalışmalar bir çam ormanında yağan yağmurun yalnızca % 60 ının ve gürgen, meşe, karaağaç gibi yapraklı ağaç ormanında ise % 80 inin yere ulaştığını belirtmektedir.

Yeşil alanların yağışı kontrol edebilme derecesi yağmurun yağış yoğunluğunada bağlıdır. Hafif yağmurlarda iğne yapraklı ağaçlar yapraklı ağaçlara nazaran yağmuru daha fazla tutma özelliğine sahiptir.

2. Yeşil Alanların Gürültü Kontrolünde Kullanılması :

Kent içinde veya kent bölgesinde gürültü nasıl azaltılabilir? Bunun için ana prensip gürültü kaynağının gücünü azaltmaktır. Gürültüyü azaltmada en etkin ve en çok kullanılan yöntemlerden biriside bitkilerden yararlanmaktır. Ağaçlar, çeşitli gürültüleri ve yüksek frekanslı sesleri azaltmada etkin bir role sahiptirler. Yeşil alanların gürültüğü kontrol etkisi esas olarak sesin bitkiler tarafından emilmesi ve yön değiştirmesi ile gerçekleşir. Bundan başka yeşil alanlar yerel iklim üzerine yani sıcaklık, nem, rüzgar kuvveti ve şiddeti üzerinde belirli bir değişiklik yaparak dolaylı olarak sesin yayılmasını kontrol altına almış olur.

Yeşil alanların gürültüyü azaltmasındaki etki derecesi bitkinin cinsine, boyuna, biçimine, dallanma sıklığına, yaprak veya ibre sıklığına, yaprak büyüklüğüne bağlıdır.

3. Yeşil Alanların Havayı Temizleme Yönünden Kullanılması :

Hava kirliliğinin yoğun olduğu çağımızda en büyük atmosferik temizleme kaynağı olarak yeşil alanlar gösterilebilir. Sağlık uzmanlarına göre insan için kabul edilebilir minimum hava kirliliği 3000 kısım temiz havaya bir kısım kirlenmiş hava oranıdır.

Yeşil alanlar, atmosferdeki kirlenmiş hava oranını düşük düzeyde tutmak için çeşitli etkiler yapmaktadırlar. Yeşil alanlar fotosentez esnasında havaya oksijen vererek oksijen üreticisi işlevini " [3] .

" gördüğü gibi havadaki toz ve partikülleri yaprakları, dalları ve gövdeleri aracılığı ile tutarlar. Daha sonrada bu tozlar, yağmur suları ile yıkanarak toprağa karışırlar. Bunlardan başka yeşil alanlar birçok gazları temizleyici olarakta vazife görürler.

*** Yeşil Alanların Oksijen Üreticisi Olarak Etkileri**

Yeşil alanlar havayı fotosentez olayı ile temizlerler. Tüm bitkiler havadan CO₂ alarak, güneş enerjisi ve klorofil yardımı ile organik maddeleri yaparlar. Bu olay sonucundada oksijen açığa çıkmış olur.

Fotosentez olayında ormanların rolü ve önemi büyüktür. Zira ormanlar sadece karbon gazı tüketicisi olmakla kalmazlar, aynı zamanda biyolojik olarak tesbit edilen karbonun başlıca deposudurlar.

Atmosferdeki 700 milyar ton karbonun 2 / 3 ünü yani 400-500 milyar tonunu depo ederler. Bir hektar çim ise yılda 2400 m³ karbon gazı veya 1000 kg karbon, bir hektar kayın ormanı 4800 kg karbon tutabilmekte ve 1200 kg oksijen üretmektedir.

*** Yeşil Alanların Gaz Kirleticilerine Karşı Etkileri**

Dr. Aloys Bernatzky "Kent Planlaması ve Yeşilliklerin İklimsel Etkileri" adlı yazısında bitkilerin gaz kirleticilere karşı etkilerini şöyle açıklamaktadır.

Yeşil alanların bir kentin iklimine yaptığı etki en iyi olarak tek bir ağacın yaptığı işle açıklanabilir. 80-100 yaşlarında tek başına duran kayın ağacını alalım. Bu ağaç 15 m genişliğinde tepe çatısı, 25 m yüksekliği ile 160 m² lik bir alan kaplar. Tüm yaprakların yüzü 1600 m² yapar. Fakat bu dış yüzeydir. Yaprakların iç yüzeyi, yani fotosentezde aktif olan hücre duvarlarının toplamı bunun 100 katından fazladır. Bitki fizyoloğu Walter'e göre bu 160.000 m² dir.

*** Yeşil Alanların Toz ve Kirlerle Karşı Etkileri**

Yeşil alanlar, havadaki toz ve kirlerin temizlenmesinde önemli rol oynarlar. Kent ikliminin düzeltilmesi kent merkezinde daha çok önem " [3] .

" taşımaktadır. Bu önem yeşil alanların kent merkezinde çok sınırlı olmasından ileri gelmektedir. Kent merkezindeki yeşil alanların önemini daha iyi vurgulayabilmek için şu örneği vermekte yarar vardır. Kent merkezinde kesilen bir ağaç yerine, kentin kenarında bir ağaç dikilmesi ile aynı etki yaratılamamaktadır.

Ormanların, havadaki rüzgar tarafından uçurulan partikülleri temizleme etkisi Prof. Dr. Muharrem Miraboğlu' nun " Ormanın Hava Kirliliğini Önleyici Etkisi " adlı kitabında şöyle açıklanmaktadır. N. Blum ormanların katı kirleticileri azaltıcı etkisini ikiye ayırmaktadır.

1. Aktif filtre etkisi

Ormanın bu tür etkisi aşağıdaki şekillerde olmaktadır.

- a) Yerçekimi ve taşıma momenti sonucu kir maddelerinin bir fren etki görmesi ve aşağı doğru düşmesi suretiyle,
- b) Üst yüzeylerde kir maddelerinin, aktif adsorbsiyon ve absorbsiyon yoluyla tutulması ve geniş bir alan meydana getiren bu yüzey üzerinde yaygınlaşması suretiyle,
- c) Sedimente olmuş kirlilik maddelerinin rüzgar tarafından koparılıp alınmasını geriletici, önleyici kapasite olarak,

2. Pasif siper etkisi

Rüzgarın yön değiştirmesi, yani havanın akımının ormanın bitiminde tekrar alçalması sözkonusudur. Bu yükselme ve alçalma sırasında hava kitlelerinde, sürat, yön ve basınç farklılıklarına bağlı olarak, bir burulma, bir dönme olurki buda havadaki kirlilik maddelerinin daha fazla ayrışması sonucunu doğurur " [3].

3. KENTSEL YEŞİL ALAN TIPLERİ

İnsanların ve toplumun temiz hava kadar, gezme, dinlenme, seyretme ve zevk alma gibi rekreatif ve estetik doğal ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçların karşılanması bakımındanda yeşil alanların önemi büyüktür. Özellikle bina ve insan sayıları bakımından yoğun bulunan kentlerde, yani doğa ile ilişkilerini kesmiş veya koparmış durumda olan şehirlerde yeşil alanların önemi bir kat daha artmaktadır.

" Yaş, kültür, meslek, sosyal ve ekonomik durumlarına göre farklı olan insan toplulukları yeşil alan gereksinimleri yönündende farklılık göstermektedirler. Bu çeşit gereksinimlere cevap vermek her yerde aynı tip bir bahçenin veya parkın tesisiyle olanaksızdır. Bu nedenle çeşitli insan gruplarının değişik yeşil alan gereksinimleri kentlerde çeşitli tipte yeşil alanların doğmasına neden olmuştur. Yeşil alan tipleri, etki alanlarına ve işlevlerine göre, bina düzeyinde, ilkokul ünitesi düzeyinde, mahal le düzeyinde ve kent düzeyinde olmak üzere dört grupta açıklanacaktır.

3. 1. Bina Düzeyinde Yeşil

Yeşil alanların temel birimi bina düzeyinde incelenecektir. Bu düzeyde bina içerisindeki yeşil ve özel bahçe binaya bütünlük kazandırmaktadır. Her sanat eseri, değişik öğeleri dengeli ve homojen bir bütünde toplama prensibi üzerine kuruludur. Öyleki birini ortadan kaldırmak genel uyumu yok etmek demektir. Esas öğeye bağlı öğeler yerine konulursa birlik ancak sağlanır. Demek ki bir bina, yeşil elemanlarla yaratılan kontrastlar, mekanlar, biçim ve renk ritimleriyle estetik değer kazanır. Eğer bu kontrastlar, mekanlar, bazı oranlara, bazı boyut, yüzölçüm, hacim, renk ilişkilerine göre yapılmışsa estetik sonuca maksimum derecede yaklaşılr. Bütünlük kavramı ayrıca bina karakterine, insan ve çevre ölçeğinde bağlı olmalıdır. Bunun için kütlelerin, yüzeylerin, formların, renklerin, dengeli pozisyonunu gerek bitkiler arasında gerek bitkilerle mimari elemanlar arasında aramak gereklidir " [4].

" 3. 2 . İlkokul Ünitesi Düzeyinde Yeşil

- * Nüfusu : 5000 Kişi
- * Alanı : min. 15 Ha.
- * Yoğunluğu : max. 350 kişi / Ha

Bu düzeydeki yeşil alanlar çocuk bahçeleri ve toplu konut bahçelerinden oluşur.

a) Çocuk Bahçeleri

Çocuk bahçeleri çocuğa aile çevresinden ayrı bir yerde oynayacağı, yaratma yeteneklerini geliştirebileceği ortamı sağlarlar. Bu ortamda çocuk her etkiden uzak kendi içgüdüleri, beğenisi ve taklit eğilimi içinde oyun şeklini, araçlarını ve beşeri çevreyi bulabilmelidir. Oyun ile birlikte sorumluluk duygusuna sahip olmayı öğrenebilmeli, bedensel ve ruhsal gelişmesi sonucu ileride toplumun, aktif ve iştirakçi unsuru haline gelebilmelidir. Bu nedenledir ki oyun pedagojisi istekleri, çocuk bahçelerinin tanziminde önemle dikkate alınmalıdır.

Çocuk bahçeleri, çeşitli yaş gruplarındaki çocukların oyun eğitimlerine ve yeteneklerine uygun şekilde donatılmalıdır. Bunlar da üç grupta toplanabilir.

- * 0 - 3 yaş arasındaki çocuklar için
- * 4 - 7 " " " "
- * 8 -15 " " " "

b) Toplu Konut Bahçeleri

Konutları çevreleyen bahçeler genellikle konut sakinlerine ayrılmıştır. Bazen grup konut bahçeleri, mahalle parkları niteliğini alabilir. Şayet konut bahçeleri halka açık bir park gibi düşünülmediği ve bir duvarla ayrılmadığı zaman komşu konut bahçeleriyle ilişkili olup, sokağın dekorunu güzelleştirmede katkısı olmaktadır. Bu tür bahçelerin tanziminde, çeşitli yaş gruplarına cevap verebilecek çocuk bahçeleri, gezinti yolları, dinlenme yerleri seçilmelidir " [4].

" 3. 3. Mahalle Düzeyinde Yeşil

- * Üç ilkokul ünitesi
- * Nüfusu : 15.000
- * Alanı : 45 Ha.

Mahalle Parkları

Halka açık yeşil alanların en küçük elemanlarından birisi olan mahalle parkları, daha çok bir geçiş yeri olarak teşkil edilen yeşil alanlardır. Minimum 8 dekar olması gereken mahalle parklarının etki alanı 800 m yi geçmez. Mahallenin karakteristik işlevine göre tanzim edilirler. Her çeşit insanın, çocuğun ve yaşlıların günlük rekreasyon gereksinimini karşılayabilecek bir donatımı içermelidir.

Gürültüye ve trafige karşı iyi korunmuş ve donatılmış çocuk oyun alanları, parkın büyüklüğüne göre ayarlanmalıdır. Bir mahalle parkı her şeyden önce yaşanabilir olmalı, ziyaretçiler için burada dinleneceği, eğleneceği, seyredeceği mekanlar yaratılmalıdır. Mahalle parkı planlamasında dikkat edilecek diğer bir konuda, bu tür parkların düzenlemesinde bir botanik bahçesi gibi çok sayıda türlerle süslemekten kaçınılmalıdır.

Spor Alanları

Spor alanı devamlı spor yapılan yer olarak düşünülmemeli, aynı zamanda bir yeşil alan olarakta ele alınmalıdır. Spor alanları sadece sporcuların antrenman ve oyunlarına hizmet eden bir yer olmayıp, onların ailelerinin de devam ettiği bir spor merkezi ve dinlenme yeri olarak veya bir okul donatımı ile birlikte düşünülmelidir " [4].

" 3. 4. Kent Düzeyinde Yeşil

Yerleşmeler nüfusca büyüdükçe ve yapı yoğunluğu arttıkça yeşil alan gereksinimi büyümeye başlar. Kent düzeyindeki yeşil alanlar etki alanı itibari ile bütün bir kent halkına hizmet edecek büyüklük ve işlevlere sahiptirler.

Tablo 1 Kent düzeyinde yeşil

Tipler	Nüfus yönünden alınan kabuller	Gerekli alan
Oyun yerleri	800 nüfus için 4000 m ²	2 - 4 Ha
Mahalli parklar	1000 " " "	0.8 Ha - daha fazla
Eğlence merkezi	800 " " "	6 - 8 Ha
Spor alanları	800 " " "	4 - 12 Ha

Şehir Parkları :

Şehir parkları mahalle parklarından daha büyük çerçevede kent halkına fiziksel, psikolojik ve sağlık yönünden önemi olan, bazı grup elemanları ile donatılmış büyük yeşil alanlardır. Modern şehircilikte kullanılan yeşil alan standartlarına göre kişi başına 10 - 40 m² lik bir park alanı hesaplanmaktadır. Buna göre kentin büyüklüğü ve nüfusu gibi etkenlere göre bir şehir parkı 40 - 400 Ha. bir alana sahip olmalıdır.

Şehir parkları özellikle kent sınırında önerilmektedir. Buralarda yalnız aile düzeyinde değil de bazen profesyonel faaliyetleri de içeren bir donatım düşünülebilir. (Bayram alanları, açık hava tiyatroları, kültür merkezleri vb.)

Bir şehir parkında mahalle parkında bulunan elemanlardan başka " [4],

- * Spor kompleksi (voleybol, basketbol, futbol, tenis, yüzme),
- * Gölet veya büyük bir su alanı (görsel ve sandalcılık),
- * Dekoratif ve eğitici bahçe köşeleri (gül bahçeleri, ekzotik bitkiler),
- * Hayvanat köşeleri,
- * Diğer donatılar (kahve, büfe, yağmur sığınakları, restoran, kule vb.) donatılar düşünülmelidir.

Hayvanat Bahçeleri

Bir hayvanat bahçesinin genel çizgileri ve düzenlemesi sadece arazi durumu ve topoğrafyasına bağlı olarak, ne hayvanlar nede ziyaretçiler için tek taraflı düzenlenmesi gereklidir.

Burada hayvanların karakterlerini daha iyi anlayabilmek için yarı serbest şekilde tutacak planlamaya gidilmelidir. İç tarafta hayvanlar çeşitli bölümlerde teşhir edilmeli, bunlar bazen bir çitle ayrılmalı bazende birbirlerini izleyebilmelidirler.

Bir hayvanat bahçesinde dinlenme yerleri, gezinti yerleri, tabiat köşeleri, hayvan müzeleri ve şehir parklarında ki bazı donatılar bulunmalıdır.

Botanik Bahçeleri

Bilimsel amaçlar yönünden çeşitli bitki türlerinin bir araya geldiği sahalardır. Bir botanik bahçesin de;

- * Sistematik sınıflandırmalarına göre gruplaşmış bitki koleksiyonları,
- * Tabii grupların teşkil ettiği biyolojik bahçenin küçük bir örneği,
- * Kullanım özelliklerine göre yararlılığı gruplandırılmış bitkiler,
- * Kuraklığa, toprak isteklerine, fazla güneşe vb. dayanıklı bitki türleri,
- * Seralar,
- * Araştırma ve servis binaları ile laboratuvar, konferans ve koleksiyon salonları bulunmalıdır.

Bitkilerin sergilenmesinde bir bant şeklinde monoton bir peyzaj şitilinden her zaman kaçınılmalıdır " [4] .

4. MAÇKA DEMOKRASİ PARKININ İRDELENMESİ AMACIYLA YAPILAN ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Maçka Demokrasi Parkı İstanbul' un sahip olduğu ender yeşil alanlardan birisidir.

Şişli, Beyoğlu ve Beşiktaş ilçelerinin büyük bir kısmına hizmet vermesi önemini bir kat daha arttırmıştır.

1990' lı yıllardan önce burada atıl bir park mevcuttu. Yapılan araştırmalar sonucu, kullanıcı sayısında % 200 lük bir artışın görülmesi üzerine parkta revizyon uygulamaları ile donatım iyileştirilmesi yapılmıştır.

1989 - 1993 yılları arasında mevcut yeşil doku korunarak, her yaşta ki kesime hizmet verecek modern bir park haline getirilmiştir.

Bu konunun seçim nedenleri ise; parkın yeni şekli ile halk tarafından ne kadar beğenildiği, kullanıcı kitlenin kimler olduğu, parkta beğenilen ve beğenilmeyen kısımların hangileri olduğu ve ne gibi önlemler alınması gerektiği konularıdır.

Maçka Demokrasi Parkı anket soruşturmaları iki etapta gerçekleştirilmiştir.

1. Etapta Maçka Demokrasi Parkı' nın çevresel kullanımını belirlemek için çevre sakinleri arasında bir anket soruşturması yapılmıştır. Bu çalışma parkın içinde bulunduğu Şişli, Beyoğlu ve Beşiktaş ilçelerinde; öğretim kurumları, iş yeri ve evlerde gerçekleştirilmiştir.

Denek sayısı 500 kişi olarak belirlenmiştir.(Bknz. Ek A.)

Çevre sakinleri arasında yapılan anket soruşturması sonuçları 9. Bölüm de verilmiştir.

2. Etapta ise, Maçka Demokrasi Parkı' na gelen ziyaretçiler ile hafta içi ve hafta sonu ayrı ayrı olmak üzere bir anket soruşturması yapılmıştır. Bu soruşturmada denek sayısı hafta içi 400 kişi, hafta sonu ise 600 kişi olmak üzere toplam 1000 kişidir.(Bknz. Ek. B.)
Bu araştırmanın sonuçları 10. Bölümde verilmiştir.

Anket soruşturmalarında deneklerin yaşı, eēitim düzeyleri, gelir durumları, parka gelme zamanları, sıklıkları, nedenleri vb. tek tek irdelenmiştir.

5. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI KÜLTÜREL VERİLERİ

5. 1. Parkın Bulunduğu Yer ve Konum

" Park Beşiktaş ve Şişli ilçeleri içindedir. Dolmabahçe' den Nisantashi'na doğru çıkan Kadırgalar Caddesi boyunca olmak üzere iki yan daki yamaçlarda yer alır. Kadırgalar Caddesi deniz düzeyinden 18.60 m ile en yüksek nokta 69.70 m arasında gelişme gösterir. Doğu ve batı yamaçlarında ayrıca batıda Taşkışla Caddesi' nde 65.35 m ve doğuda Maçka Caddesi' nde 66.35 m ile en yüksek noktalarıdır " [2].

5. 2. Parkın Tarihçesi

Maçka 2 No' lu Parkının, 1966 yılında Sn. Lütü KIRDAR' ın Belediye Başkanlığı döneminde yapımına karar verildi. Projesi ve uygulaması, Orman Yük. Müh. Dogan BAYRAKTAR tarafından yapılmış ve aynı yıl Londra Akademi Mecmuası'nda yer almıştır.

Dogal bir park niteliği taşımasından dolayı, Gustav ALLİNGER Bonn Üniversitesi Başkanı bir tebrik mektubu yazmıştır. Böyle bir dogal düzenleme dünyada 2. kez gerçekleştirildiği için parka Maçka 2 No' lu parkı adı verilmiştir.

Yeni projesi İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Hande SÜHER, Prof. Dr. Ayten ÇETİNER, Prof. Dr. Ahmet Cengiz YILDIZCI, Doç. Dr. Mehmet OCAKÇI' dan oluşan ekip tarafından yapılan 22 Ha. büyüklüğündeki parkın inşaatı İstanbul Büyük Şehir Belediyesi tarafından özel bir şirkete yaptırılarak İstanbul halkının hizmetine sunulmuştur.

" Taksim İnönü Gezisinden başlayan eski 2 No'lu Park'ın, Kadırgalar Caddesi' nin Taşkışla yönünde ki yamacınıda içine alan ve büyük ölçüde İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan açık alanın"[2]

" park olarak düzenlenmesi amacıyla proje çalışmalarına 1990 yılında başlanmış ve park, İstanbul Büyükşehir Başkanı Sn. Nurettin SÖZEN tarafından " DEMOKRASİ PARKI " olarak adlandırılmıştır.

Bu tanımlama ile beraber demokratikleşme ve kentlileşme sürecine ivme katacak olan donatılara park içinde yer verilmesi ve toplu kullanımı getirecek bu tesislerin sadece dinlenme tesisi değil; aynı zamanda, her yaş kesimi için, bedensel ve düşünsel etkinliklere olanak verecek olan spor ve kültürel donatılarla geliştirilmesi ilke olarak kabul edilmiştir

Proje çalışmalarına başlanmadan önce, alan içinde ki ağaç ve ağaççıkların türleri, çapları, dip kotları ile doğal envanterinin ve yerleşme yoğunluğu yüksek olan Beşiktaş, Beyoğlu ve Şişli ilçelerinin, bu açık alana yaya erişme mesafesi içinde yerleşmiş olan nüfusunun gerekli donatılar için istek ve gereksinimlerinin saptanmasına öncelik verilmiştir. Planlama ve düzenleme ilkelerinin saptanmasında bu bulguların sonuçlarından yararlanılmıştır.

Demokrasi Parkı tesisleri proje ve kontrol hizmetleri için, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Prof. Dr. Nurettin SÖZEN bir öğretim üyesi olarak, Üniversite Döner Sermaye Yönetmeliği kapsamında projenin geliştirilmesi modelini tercih etmiştir. Böylece İ.T.Ü. Rektörlüğü adına Çevre ve Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi Müdürlüğü ile proyokol imzalanmış ve İ.T.Ü. Döner Sermaye Yönetmelikleri kapsamında proje ve kontrol danışmanlığı yapılmıştır " [2].

5. 3. Parkın Bitki Örtüsü

" Parkın yeniden düzenlenmeden önceki mevcut durumunu belirlemek için, İ.Ü. Orman Fakültesi, öğretim üyelerince yapılan bir inceleme ile park alanı içinde mevcut olan tüm ağaçların türleri, gövde çapları, kök boğum noktasının toprak kotları saptanmış ve böylece parkın doğal envanteri belirlenmiştir. Park alanında; Yalancı Akasya, Kavak, Çınar, Kurtbağrı, İncir, Dut, Dişbudak, Manolya, Atkestanesi gibi " [2]

" yaprağını döken ağaçlar ve Sedir ve değişik çam türlerini içeren iğne yapraklı ağaçlardan oluşan 1897 adet ağaç bulunmakta idi " [2] .

Yeni düzenlemesi ile park, çalılık, ağaçlık, yaprağını döken ve dökmeyen ağaçları içermektedir. Eğimin yüksek olduğu yerdeki ağaçları dırmalar her iki türde ve toplu bir dikim göstermektedir. Yapraklarını döken ağaçlar olarak, Akçağaç, Dişbudak, Erguvan, Oya ve yaprağını dökmeyen ağaçlar olarak, Sedir, Karaçam, Fıstık Çamı, Ladin ve Selvi ağaçları egemendir. (Bknz. Şekil C. 32).

5. 4. Parkın Çevresinde ve İçinde Yer Alan Tesisler

Parkın çevresinde İstanbul' un en önemli, kültürel, sağlık ve spor tesisleri yer almaktadır. Şöyle ki ;

Batı Yamacı :

İ.T.Ü. Taşkışla Merkez Binası, Fransız Hastanesi, Hilton Oteli, Askeri Müze, Spor ve Sergi Sarayı, Hyatt Regency Oteli, Cemal Reşit Rey Konser Salonu

Doğu Yamacı :

Maçka Oteli, Maçka Silahhane Binası, İ.T.Ü. İşletme Mühendisliği Fakültesi ve İnönü Stadyumu komşuluğundadır " [2] .

İçinde Yer Alan Tesisler :

Açık Hava Tiyatrosu, Kiralık Sergileme Alanı, Lunapark, Eski Küçük Çiftlik Parkı Gazinosu, Depo, WC, Gazhane

5. 5. Parka Ulaşım

5. 5. 1. Parka Taşıt Ulaşımı

"Park Beyoğlu yöresinin önemli taşıt yolları olan güneyde Dolmabahçe Caddesi ve kuzeyde Valikonağı Caddesine Kadırgalar Caddesi ile bağlanmakta, batıda Taşkışla Caddesi, doğuda Operatör M. Kemal Öke, Maçka Caddesi ve Bayıldım Caddesi ile çevrelenmektedir " [2] .

5. 5. 2. Parka Yaya Ulaşımı

Park 15 dakikalık yaya erişme mesafesi olarak 1 km alan içinde Beyoğlu, Şişli, Beşiktaş ilçelerinin muhtelif mahalleleri içerisinde yer almaktadır. Taşıt yollarının kaldırımlarında parka ulaşım için yaya yolunu oluşturmaktadır.

5. 6. Parkın Yakın Çevresinde ki Diğer Parklarla İlişkisi

" Parkın düzenlemesinde, Taksim - İnönü Gezisinin yaya sürekli liği içinde 2 No' lu parkın geliştirileceği düşünülmüşse, bugün var olan ulaşım ağı bu yaya ilişkisini ortadan kaldırmış bulunmaktadır. Park gü - neybatı yönünde İnönü Gezisi, Valikonağı Caddesi üzerinde ki küçük açık alan, Maçka İnönü Anıtı Parkı, Macka eski mezarlığı ile komşu - dur " [2].

5. 7. Altyapı

Parkın altyapı sorunu çözülmüştür. Parkın küçük bir kısmında otomatik sulama sistemi, diğer kısımlarında ise drip sistem yapılmıştır. Elektrik sisteminde yapılması ile parkın gece kullanımında mümkün olmaktadır.

5. 8. Çevre Sorunları

Çevreden kaynaklanan sorunlar 3 grupta toplanmıştır.

- * Gürültü : Taşıt gürültüsü söz konusudur.
- * Toz : Toz, duman, is karışımı alan üzerinde etkilidir.
- * Görsel kirlilik : Gaz deposu ve bakımsızlık görsel kirliliği yaratmaktadır.

6 .MAÇKA DEMOKRASİ PARKI DÜZENLEME İLKELERİ

6 . 1 . Parkın Düzenleme Amacı

" Maçka 2 No'lu Parkı Alanı işlevlere göre yeterince donatılmamış, kentsel ulaşım ağı içinde kalmış, kentin en önemli bir yerinde kalmasına rağmen değerlendirilememiş bir alandır. Bu bakımdan, bu alanın çevresel ilişkileri içinde değerlendirerek bir SEMT PARKI olarak uyumlu organizasyonu sağlanmıştır " [2] .

6 . 2 . Parkın İşlevi

"Demokrasi Parkı (Maçka 2 Nolu Parkı) nın yeniden düzenlenmesinde temel işlev, kentsel işlevler içinde, " Dinlenme - Bedensel ve Düşünsel Eğitim " olarak değerlendirilmiş yanısıra parkın yukarıda açıklandığı şekilde yakın çevresinde gelişmiş, kentin var olan en önemli kültürel işlevleri ile bütünleşmesi sağlanarak, çevrenin kültür gelişiminde ivme kazandıracağı düşünülmüştür.

Parkın işlevleri ile ;

* " Yeni Kentli " olarak tanımladığımız iç göç nüfusunun kentte var olan etkinliklere ulaşımına, kentsel yaşama katılımına ve böylece kentin sunduğu olanak ve fırsatlardan yararlanabilmesine yardımcı olmaya çalışmıştır.

* " Yeni Kentli " ve " Kentli " nin birlikte kentsel olaylar içinde yer almasına, böylece kentli olma bilincinin yaygınlaşmasına yardımcı olmaya çalışmıştır.

* Yaya alanları, park alanları insan amaçlı düzenlemelerdir. Bu bakımdan " Yeni Kentli " ve " Kentli " nin psikolojisine, insana değer verilmesi ne ve kentsel değer yargılarının oluşumuna yardımcı olmuştur " [2] .

* " Yeni Kentli " ve " Kentli " nin çevresiyle ilişki kurmasına, çevresini, çevresinde yer alan etkinlikleri, fırsatları ve olanakları tanımaya, onları denemesine, bu etkinlikler içinde yer ve rol almasına, özetle demokratikleşme ve kentleşme sürecine ivme kazandırmasına yardımcı olamaya çalışılmıştır.

* Kentin çok değerli olan 218 000 m2 lik yüzölçümündeki bu açık alanın bugüne kadar kullanılamayan atıl kapasitesini, sadece yersiz, yurtsuz, berduşların kullandığı ortamının düzenli bir ortama dönüştürülmesine çalışılmış ve bu amaçla park her yaş kesimi için dinlenme, spor ve kültürel etkinliklerin mekanı olacak biçimde donatılmıştır.

6.3 .Parkta Yer Alan Donatılar

Park içerisinde yer alan donatı elemanları spor, dinlenme, eğlenme, kültürel ve yönetim olmak üzere beş grupta toplanabilir.

* Kamuya açık olan spor alanlarında çocuklar için iki adet çok amaçlı spor oyun alanı, büyükler için açık jimnastik alanları, koşu pisti, kültür fizik araçları düzenlenmiştir. Bu amaca hizmet etmek üzere, mevcut Maçka Bayıldım Yokuşu altındaki kolonlu alanda, giyinme - soyunma yerleri, emanet dolapları, duş, umumi hela ve doktor ilk yardım merkezi gibi gereksinimler karşılanmaktadır. Çocuklar için de bir spor kulübü kız - erkek soyunma - giyinme yerleri, duşları ve dinlenme tesisleri ile birlikte düzenlenmiştir. Bugünkü durumda Lunapark alanının Demokrasi Parkı alanına ithal edilememesinden ötürü, bu yerin doğal yapısına bağlı olarak önerilen halka açık yüzme havuzu ve tesisleri gerçekleştirilememiştir. (Bknz Şekil C. 35)

* Eğlence amaçlı donatılar ise su oyunları ile gösteri havuzu, (0 - 3) kreş, (4 - 6) Anaokulu, (7 - 15) İlk ve Ortaokul yaş gruplarına hitap eden değişik çocuk oyun alanlarıdır. (Bknz Şekil C. 18 - 19 - 20).

* Dinlenme amaçlı donatılar kapsamında olmak üzere parkın " [2]

" sakin ortamında ağaçlar altında, yol kenarlarında, gösteri havuzu çevresinde oturma yerleri düzenlenmiş, manzara seyir noktalarına üç adet kahve yerleştirilmiştir. Ayrıca ana yol üzerinde, açıkta oturma yerleri olan satranç oyun yeri tertiplenmiştir (Bknz. Şekil C. 22).

* Kültürel donatılar olarak, Sanatçılar Avlusu kapsamında, açık ve kapalı sergileme alanları, müzik dinleme köşesi, bitki sergi alanları olarak da bitki havuzu, kaya bahçesi, değişik bitki bahçeleri düzenlenmiş, İstanbul Büyükşehir Belediyesi etkinliklerinin sergileneceği açık sergileme alanına olanak verilmiş, ayrıca bir gösteri mahalli düzenlenmiştir.

* Sosyal ve yönetim donatılarında ise, umumi helalar, park ve bahçeler müdürlüğü yönetim alanı, ilk yardım istasyonu, çocuk ilk yardım yeri yer almaktadır.

6 .4 .Park İçinde İşlevlerin Mekansal Dağılımı

Park doğal yapısı nedeniyle iki yamaçtan oluşmuştur. Batı yamacı (Taşkışla Yakası) sabah güneşini alan ve bitki kültürü için uygun olan yamaçtır. Bu yamaç, yakın çevresindeki turistik tesis ve otellerdeki talep ve bu talebe yakın yaya bağlantısı içinde olmasına bağlı olarak ve aynı zamanda Taşkışla' nın altında içerdiği düz alanlardan yararlanılarak kültürel etkinliklere tahsis edilmiştir. Kültürel etkinlikler içerisinde park Taşkışla girişinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi' nin açık sergileme alanları, yanısıra park içinde sanat eserlerinin açık ve kapalı sergileme alanları, el sanatları işlikleri avlusu ve çalışma yerleri, sergileme, sanat eseri satış yerleri, bitki kültür alanları, değişik bahçeler, çiçek ve ağaç tanıtımı, saz, ses vb. gösteriler için yaklaşık 200 kişilik gösteri yeri ve seyir yerleri düşünülmüştür.

Doğu yamacı (Maçka Yakası) batı güneşini alan yamaçtır, gölge ve güneş alan yerlerinde dinlenme alanları özellikle sabah ve akşam spor faaliyetleri için uygun görülmüş ve Bayıldım Yokuşu yanındaki ağaçlık alanda kültür - fizik ve koşu pistine yer verilmiştir " [2] .

" Böylece parkın doğu yamacı doğal verilere dayandırılarak, dinlenme ve spor; batı yamacı çevresel yapılaşmış yapılar göz önünde bulundurularak kültürel etkinlikler işlevlerine tahsis edilmiştir.

Park içindeki dinlenme alanlarında sadece bir adet açık kahve vardır. (Bknz. Şekil C. 36)

Manzara noktalarına yerleştirilen iki kahve sakin park ortamından yüksekteki servis yolu üzerinden girişlidir. Parkın sükunetinin kahve binaları ile bozulmaması amaçlanmıştır.

Taşkışla Caddesi girişli ve Açık Hava Tiyatrosu' nun iki yanından ve Kadırgalar Caddesi' nden girişli iki ayrı kapalı mekan ile parkın içindeki iki kapalı ve bir adet açık kahve binası olmak üzere toplam beş adet kahve, parka kaynak yaratıcı tesisler olarak düşünülmüştür.

6.5 . Parka Ulaşım

Bugün var olan ulaşım ağı içinde parkın temel işlevi zedelenmektedir. Bu bakımdan uygun bir yaya ve taşıt sistemi getirilmeye çalışılmıştır.

6.5.1 . Yaya Ulaşımı

Parkın Taksim - İnönü Gezisi' nden itibaren planlanmış olan yaya sürekliliği kentin bugünkü taşıt ulaşımı içinde kaybolmuştur. Taksim' den itibaren İnönü Gezisi ve Hyatt Oteli yanındaki yaya bağlantısı, Park Ve Bahçeler Müdürlüğü' ne ait olan alandan geçerek ve Taşkışla Caddesi üzerinde bir yaya köprüsü ile taşıt ulaşımı tarafından kesilmeden Taşkışla' nın kuzeyine ulaşmaktadır. Yaya aksı burada 61.00 m kotundan 26.00 m kotuna kadar arazinin doğal hareketlerini takip ederek Kadırgalar Caddesi' nin 21.00 m kotu üzerinden yaya köprüsü ile doğu yamacına geçmekte ve aynı şekilde yine arazinin doğal yapısını takip ederek 61.00 m kotunda yer alan Maçka Çeşmesi düzeyine yaya " [2]

" olarak bağlanmaktadır. Böylece doğu ve batı yamacı, İnönü Gezisi ve Maçka İnönü Anıtı Parkı kesilmeden Demokrasi Parkı ile bütünleşmektedir.

Spor faaliyetleri, çocuk bahçesi ve dinlenme alanlarına ayrılan doğu yamacı ve batı yamacı ayrıca kuzey - güney yönünde yaya akslarıyla donatılmıştır. (Bknz. Şekil C. 23 - 25)

6.5.2. Taşıt Ulaşımı

Kadırgalar Caddesi' nin taşıt ulaşımına tahsisi yerinde bulunmuştur. Parka toplu taşıma için bir otobüs hattının bu yolda yer alması düşünülebilir. Parkın bu ulaşımında uygun olmayan etkileşimini önlemek için yol boyunca yeşillendirme ve ağaçlandırma sınır elemanı olarak kullanılmıştır.

Park içinde düzenlenen rampalar ile çocuk arabaları, yaşlılar ve özürllüler için tekerlekli sandalyelerin kullanılmasına olanak sağlanmıştır.

6.5.3. Teleferik

Taksim - İnönü Gezisi' nden Taşkışla Caddesi üzerinden geçen yaya köprüsü ile parka ulaşılmış olan yerden, yaya yolunu takip eden batı yamacında 60.00 m kotundan, doğu yamacında 60.00 m kotuna doğru küçük kabinli teleferik bağlantısı düşünülmüştür. Bu bağlantı, parkın iki yakası üzerinde gelişmiş ve oldukça engebeli oluşan iç mekanına faaliyetleri destekleyen kolay bir ulaşım getireceği kadar, kentin toplu taşıma hizmeti mevcut olmayan bu yöresinde, Belediye ' nin hem bir hizmet getiren hemde kaynak yaratıcı bir uygulaması olmuştur. Parkın böylece yüksekten algılanmasında ayrıca parkın bir diğer çekim nedeninide yaratmıştır " [2]. (Bknz. Şekil C 30)

6.5.4. Otopark Alanı

" Düzenlenen alana gelecek ulaşım talebinde parkın esas ulaşım yolları boyunca farklı nivolarda mekan vermesi, yeşil görünümünün bozulmaması için park için gerekli olan otopark alanının yer altında düzenlenmesi ilke olarak kabul edilmiştir. Bunun için Kadırgalar Caddesi'nden girilen yaklaşık 500 araçlık park yerini içeren yeraltı otopark alanı düzenlenmiştir.

Bu kapalı otopark özellikle 'İnönü Stadyumu' ndaki maç günlerinde çevreye yayılan otopark gereksiniminide karşılayacaktır. Bir kaynak tesisi olarak düşünülmüş olan otopark, tümüyle toprağa gömülü ve çatı bahçesi altındadır " [2] .

7. PARK TESİSLERİ

" Demokrasi Parkı içinde yer alan tesislerle park ve çevresinin bütünleşmesi, tesislerin yer seçimi, planlaması ve düzenlemesinde temel ilke olmuştur.

Tesisler, genel yerleşme düzeni içinde, parkın Maçka yönündeki doğu yamacının spor, dinlenme, oyun ve Taşkışla yönündeki batı yamacının da, kültürel etkinliklerin yer alması ilkesi ve çevre verilerine bağlı olarak tasarlanmıştır.

Parkın Nişantaşı - Kuzey Girişi' nden, Dolmabahçe - Güney Girişine kadar 1 km boyunca devam eden esas yürüme aksı üzerinde sadece toplu kullanım için bir açık kahve mekanı düzenlenmiş, park alanı çocuk, genç, erişkin, yaşlı tüm yaş kesimleri için dinlenme ve oyun etkinliklerine tahsis edilmiş, girişler, park hazırlık mekanı olarak düşünülmüş, buluşma, bekleme ve dinlenme için özel bir alan olarak tertiplenmiştir. (Bknz. Şekil C. 5)

Kuzey Girişi' nde çocuk oyun bahçesi karşısında kaza durumunda bir başvuru yeri olan çocuk ilk yardım tesisi düşünülmüştür. Kırmızı şapkalı bir mantar biçiminde düzenlenen çocuk ilk yardım binası, dinlenme alanında tek kapılı tesis olarak 34 m2 dir. (Bknz. Şekil C. 37)

Park alanı içinde 2 adet açık spor alanı için toplu kullanım sunan çocuk spor kulübü tümü ile toprağa gömülüdür. Tesisin çatısı, park alanı düzeyinde, oturma yerleri içeren bir çatı bahçesidir. (Bknz. Şekil C. 35)

Parkın bugüne kadar hiç kullanılmamış özgün manzara bakış noktalarını kullanıcılar için değerlendirmek ve parka aynı zamanda mali destek sağlamak amacı ile Boğaziçi ve Üsküdar' a, Dolmabahçe ve Boğaziçi' ne manzaralı noktalarda 2 adet kapalı ve açık mekanı olan kahve düzenlenmiştir " [2] . (Bknz. Şekil C. 34)

" Bu kahve mekanları, yaklaşık 100 m2 lik tek bir mekan ve gerideki servis mahallerini içermektedir.

Maçka'Bayıldım Yokuşu altında yer alan betonarme taşıyıcılar ve istinat duvarı arasında kalan işlevsiz yapılaşmış alanda, basit yapısal müdahalelerle park destek ve hizmet tesisleri olarak, Park ve Bahçeler Müdürlüğü için çalışma ve atolye yerleri, park ısıtma yerleri, doktor - ilk yardım sağlık merkezi, umumi helalar, soyunma ve giyinme yerleri, duş mahalleri, sivil örgütler için gerekli servisler ile beraber 2 adet lokal ya - nısıra gazete vb satış yerleri düzenlenmiştir.

Taşkışla Yamacı' nda yer alan Sanat Avlusu, kapalı ve açık sergi alanları, sanat işlikleri ve Sanatçı Kahvesi ve gerekli servisleri ile beraber düzenlenmiştir. Sanat Avlusu, denizden silüet görünüşünde Taşkışla' nın etki alanı dışında bırakılarak doğal girintiye çekilmiş, sergi salonu cephe etkisini azaltmak amacı ile, ışık ve gölge farklılıklarını sağlayan sekizgen bir mekan ile oluşturulmuştur. 6 adet sanat işliği, seramik vb grup çalışmaları için tümüyle toprağın altına yerleştirilmiş ve kütleli etkisi ortadan kaldırılmıştır. Sanat Avlusunda çeşitli sanat faaliyetlerine mekan oluşturacak 150 kişilik açık gösteri merkezi, Sanat Avlusu' yla bağlantılı Taşkışla komşuluğunda doğa içinde açık sergi alanları düzenlenmiştir. Kadırgalar Caddesi' nde var olan giriş yolundan ve Taşkışla Caddesi üzerinde Açık hava Tiyatrosu' nun iki yanındaki merdivenlerden yararlanılarak, bugün tiyatro için dekor girişi, kamyon otoparkı olarak kullanılan ve zengin doğa varlıklarına sahip olan yerde, çevre ile ilişkilerinde kütleli etki yaratmayacak, tek bir total mekan ile oluşan, uzay kafes sistem ve şeffaf örtüsü ile bir kaynak yaratıcı bir tesis düzenlenmiştir. Bu mekan açık terasları ile, Açık hava Tiyatrosu ve Lutfi Kırdar kofre salanu komşuluğunda olarak, kahve, kahve - bar, sergi salonu vb etkinliklerle destek hizmeti vereceği ve yanısıra alışlageldiği biçimde gösteri akşamlarında çevrede yer alan seyyar satıcı faaliyetlerinede son verebileceği düşünülmüştür.

" bozmadan doğal koşullardan yararlanılması temel ilke olarak kabul edildiğinden, doğada yer almayan doğru hatlarla biçimlenme yerine kırık hatlar tercih edilmiş, böylece binalarda düz hatlarla cephe oluşması önlenmiş ışık - gölge oyunları ile cephe görüntüleri bölümlenmiş ve ölçülendirmede ağaçlar, dallar ve yapraklanma ölçüleri ile bütünleşecek biçimler kullanılmıştır.

Dolmabahçe Vadisi' nin geçmişte sürekli olarak saray sünnet düğünleri vb toplantılar için eğlence yeri mekanı olarak değerlendirilmesi ve çadır kullanımasından ötürü, bu tesislerin biçimlenmesinde geçmişteki bu kullanım biçiminden esinlenerek çatı ile beden duvarının bir bütün halinde birleştirilmesi ve çatı örtüsünün çadır biçiminde geliştirilmesi tercih edilmiştir.

Parkta iki yamaç arasında, beton ayaklar, çelik kirişleme, ahşap döşeme ve korkuluklarla geniştirilen yaya köprüsü ile sürekli bir yaya bağlantısı sağlanmıştır.

İki yamaç arasındaki bağlantıyı sağladığı kadar Taksim - Maçka arasını 3 dakikalık bir süre içinde bağlayan teleferik, güç merkezi ve gerekli tesisler Maçka yöresi yamaç oluşumundan yararlanılarak toprak altına düzenlenmiştir.

Otopark binası, Kadırgalar Caddesi batı yamacında hiçbir doğal zenginliği olmadan salata - marul yetiştirmek üzere bir işgalci tarafından teraslanarak kullanılan ve mülkiyeti Belediye' ye ait olan arazide düzenlenmiş ve eğimden yararlanılarak yamacın içine yerleştirilmiştir. Otopark binası Kadırgalar Caddesi' nin inişi ve yamacın çıkışına bağlı olarak her iki yönde yarım kat olarak tasarlanmıştır. Çatı örtüsü doğal örtü - topraktır. Park olarak kullanıma sunulmuştur. 500 arabalık park yeri içermektedir. Havalandırma sisteminden ayrıca Kadırgalar Caddesi' ne iç mekan açılarak, sürekli doğal havalandırma sağlanmıştır.

" motiflerinde, park yönetimi tarafından yaşlı ve özürllülerin kullanımına sunulmak üzere tekerlekli sandalyeler için bekleme - depolama yerleri düzenlenmiştir.

Park alanı ; kuzey girişinden güney girişine kadar özürllüler ve çocuk arabaları için rampalarla donatılmış, yaya köprüsünden geçerek sanat avlusu tesislerine kadar özürllülerin rahatça ulaşımında sağlanmıştır.

Park tesislerine hizmet, servis yolu aracılığı ile ulaşmaktadır "

[2] .

8 .DEMOKMOKRASİ PARKI, 2 NO' LU PARK, MAÇKA PARKI ARAZI KULLANIŞI

"Oranlar I,II ve III. aşamayı içeren park alanı 218.000 m2 toplam alanına göre düzenlenmiştir.

TABLO 8 - 1 Arazi kullanışı

TOPRAK ALTINDA KALAN TESİSLER	Zeminde kapladığı alan m2	Kat Sayısı
* Çocuk Spor Kulübü	221.00	1
* Umumi Helaller (2 adet)	129.00	1
* Yeraltı Otoparkı	4986.00	3
* Sanat Avlusu, Sanat İşlikleri, Servisler	872.00	1
* Park Kahve (Servis Alanı)	60.00	1
Toplam	6268.00	
* Park Toplam Alanı	218 000	
Toprak Altında Kalan Tesislerin Oranı	% 2.8	

UZERİ AÇIK TESİSLER TERAS ALANLARI Zeminde Kapladığı Alan (m2)

* Kuzey Giriş Platosu	980.00
* Güney Giriş Platosu	980.00
* Park Kahve Terası	274.00
* Çam Kahve Terası	290.00
* Dolmabahçe Kahve Terası	280.00
* Boğaziçi Kahve Terası	78.00
* Sera Kahve Terası	244.00
* Gösteri Havuzu	1172.00
* Sanat Avlusu, Açık Sergileme Terası	564.00
Toplam	4862.00 * [2] .

* Park Toplam Alanı	218.000
Uzeri Açık Tesisler ve Teras Alanlarının Oranı	% 2.2

PROJELENDİRME ONCESI MEVCUT Zeminde Kapladığı Alan Kat Sayısı
OLUP AYNEN KORUNAN ALANLA m2

* Kolon Altı Tesisleri	875.00	1
* Park Toplam Alanı	218.000	
Projelendirme Oncesi Mevcut Olup		
Aynen Korunan Alanların Oranı	% 0.4	

KOPRULER

* Taşkılla ve Kadirgalar Köprüsü	100.00
----------------------------------	--------

* Taşıt yolları üzerinde olduğu için park alanı içindeki oranı alınmamıştır.

İNŞA EDİLEN KAPALI TESİSLER Zeminde Kapladığı Alan (m2) Kat Sayısı

* Danışma - Çocuk İlk Yardım	34.00	1
* Çam Kahve	218.00	1
* Dolmabahçe Kahve	185.00	1
* Boğaziçi Kahve	218.00	1
* Sera Kahve	330.00	1
* Sanat Avlusu ve Galerisi, Sanatçılar Kahvesi	572.00	1
Toplam	1575.00	
* Park Toplam Alanı	218.000	
İnşa Edilen Kapalı Tesislerin Oranı	% 0.6	

Yukandaki tablonun incelenmesiyle 218.000 m² büyüklüğündeki park alanının;

PARK İÇİNDEKİ TESİSLER	PARK ALANINA ORANI (%)
* Toprak altında yer alan tesisler	2.8
* Üzeri açık teras niteliğindeki tesisler	2.2
* Kolon altı tesisleri	0.4
* İnşa edilen kapalı tesisler	0.6

ile oluşmuş olduğu anlaşılmaktadır.

Böylece zemin üzerinde projelendirilmiş bina inşaatları toplamının toplam alan içinde % 1 den az olduğu açıkça görülmektedir. Bu oran, park uygulamasına yönelik yapılmış olan betonlaşma, taşlaşma spekülasyonlarının maksatlı olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır [2].

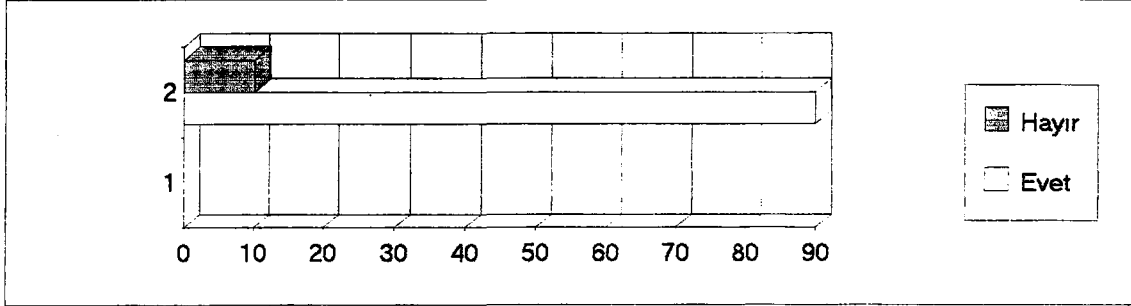

**9. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI' NA İLİŞKİN
ÇEVRE SAKİNLERİ ARASINDA YAPILAN
ANKET SORUŞTURMASI**

9 1 Maça Demokrasi Parkı'na İlişkin Çevre Sakinleri Arasında Yapılan Anket Soruşturması Bulguları

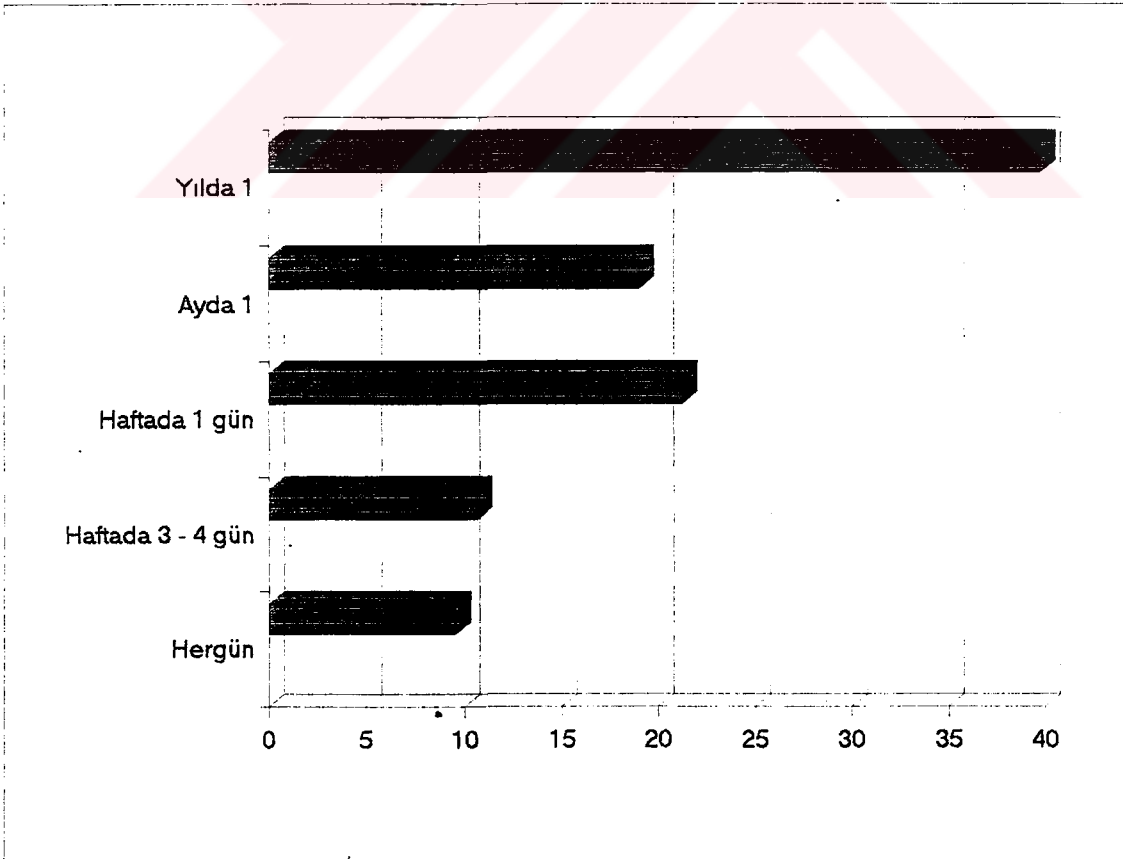
1 Demokrasi parkının yeni düzenlenmiş şekli sizce olumlu mu?

	%
a) Evet	89,9
b) Hayır	10,1

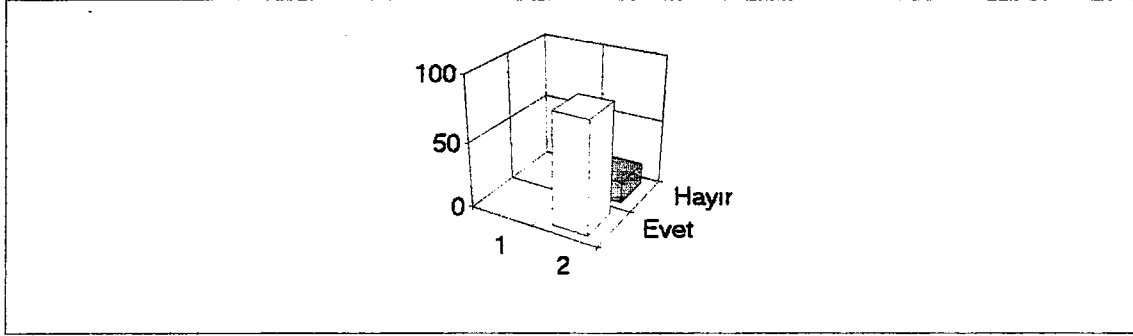
2 Eskiden Maça 2 nolu parkına ne sıklıkta giderdiniz?

	%
a) Hergün	9,5
b) Haftada 3 - 4 gün	10,6
c) Haftada 1 gün	21,2
d) Ayda 1	19
e) Yılda 1	39,7

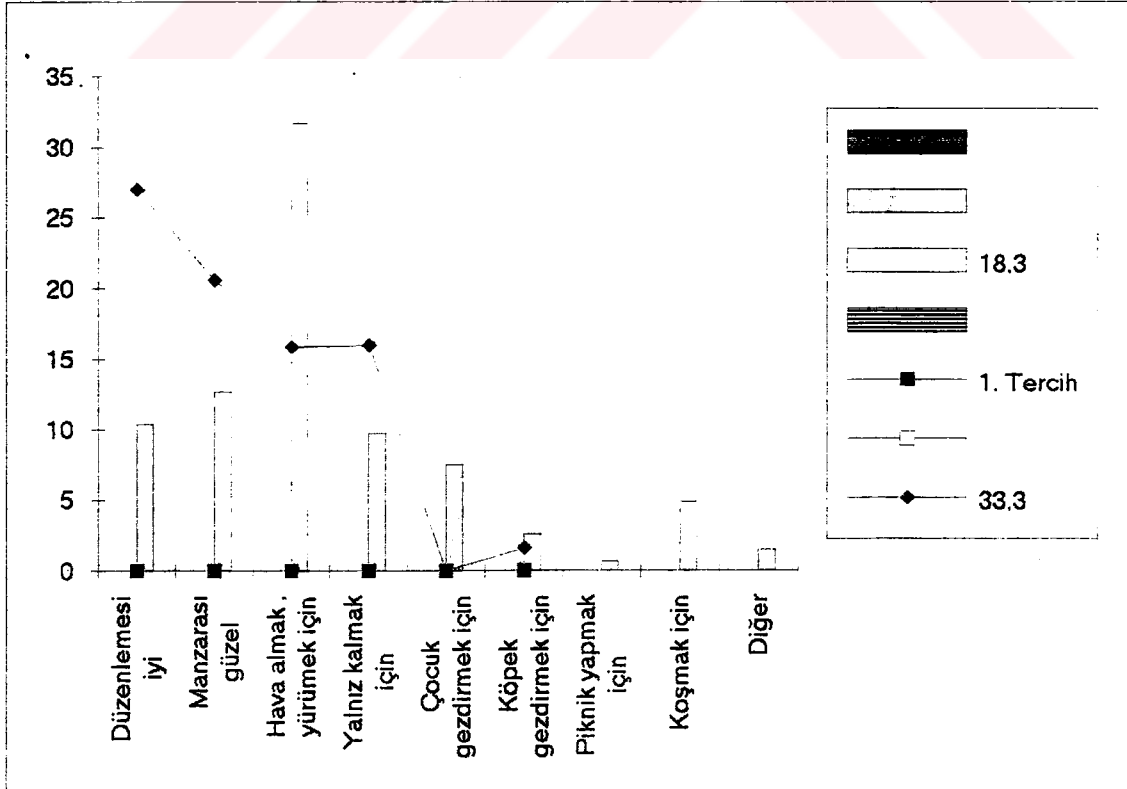
3 Demokrasi parkına gidiyormusunuz?

	%
a) Evet	84,1
b) Hayır	15,9

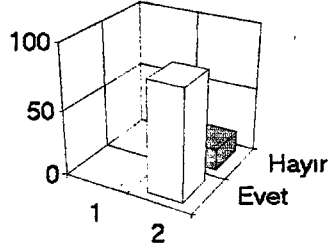
4 Parka ilginizin nedeni?

	%		%
a) Yakın	18,3	1. Tercih	33,3
b) Düzenlemesi iyi	10,4	2. Tercih	27
c) Manzarası güzel	12,7	3. Tercih	20,6
d) Hava almak , yürümek için	31,7	4. Tercih	15,9
e) Yalnız kalmak için	9,7	5. Tercih	16
f) Çocuk gezdirmek için	7,5	6. Tercih	-
g) Köpek gezdirmek için	2,6	7. Tercih	1,6
h) Piknik yapmak için	0,7		
i) Koşmak için	4,9		
j) Diğer	1,5		

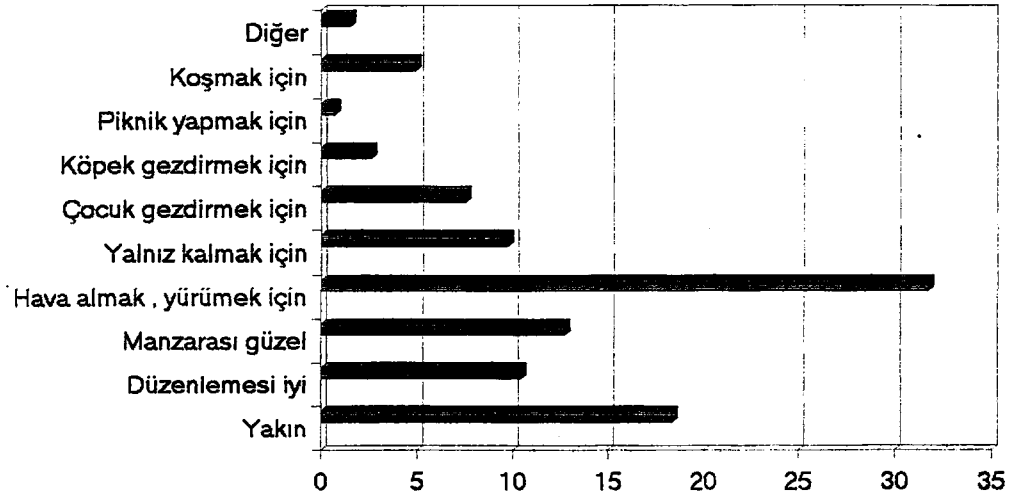
3 Demokrasi parkına gidiyormusunuz?

	%
a) Evet	84,1
b) Hayır	15,9

4 Parka ilginizin nedeni?

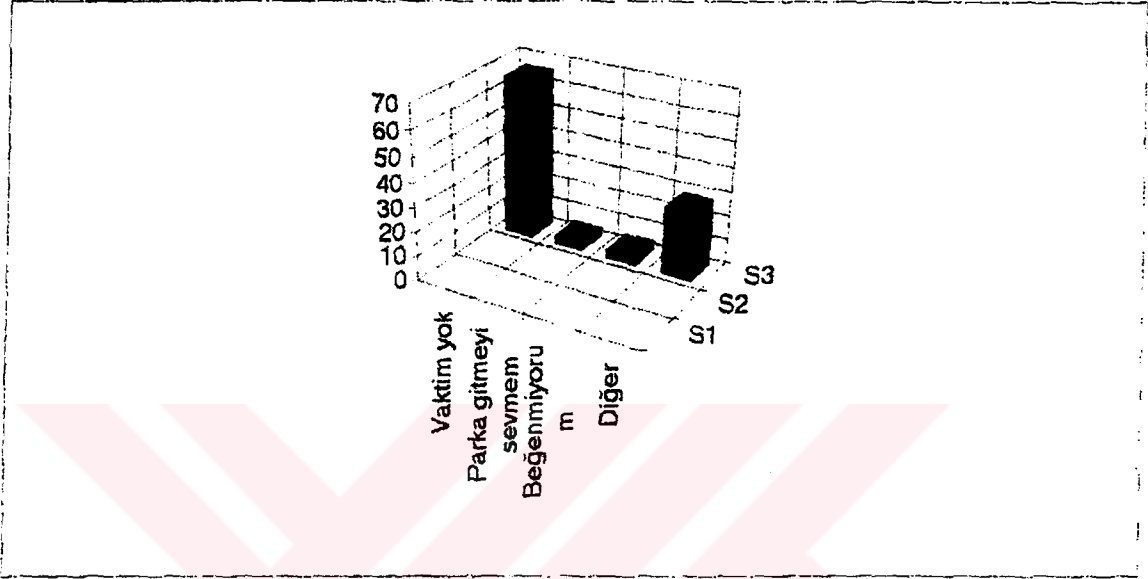
	%		%
a) Yakın	18,3	1. Tercih	33,3
b) Düzenlemesi iyi	10,4	2. Tercih	27
c) Manzarası güzel	12,7	3. Tercih	20,6
d) Hava almak , yürümek için	31,7	4. Tercih	15,9
e) Yalnız kalmak için	9,7	5. Tercih	16
f) Çocuk gezdirmek için	7,5	6. Tercih	-
g) Köpek gezdirmek için	2,6	7. Tercih	1,6
h) Piknik yapmak için	0,7		
i) Koşmak için	4,9		
j) Diğer	1,5		

5 Parka ilgisizliğinizin nedeni?

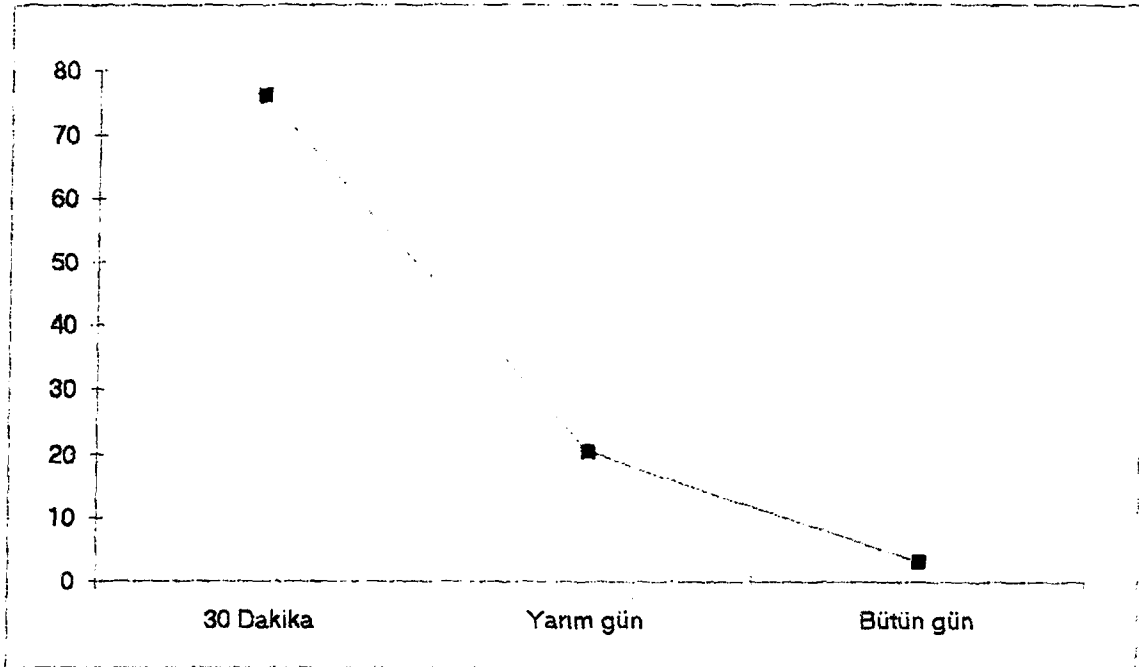
	%
a) Vaktim yok	65,5
b) Parka gitmeyi sevmem	3,4
c) Beğenmiyorum	3,4
d) Diğer	27,7

(Bakımsızlık, denetimsizlik nedeni ile)

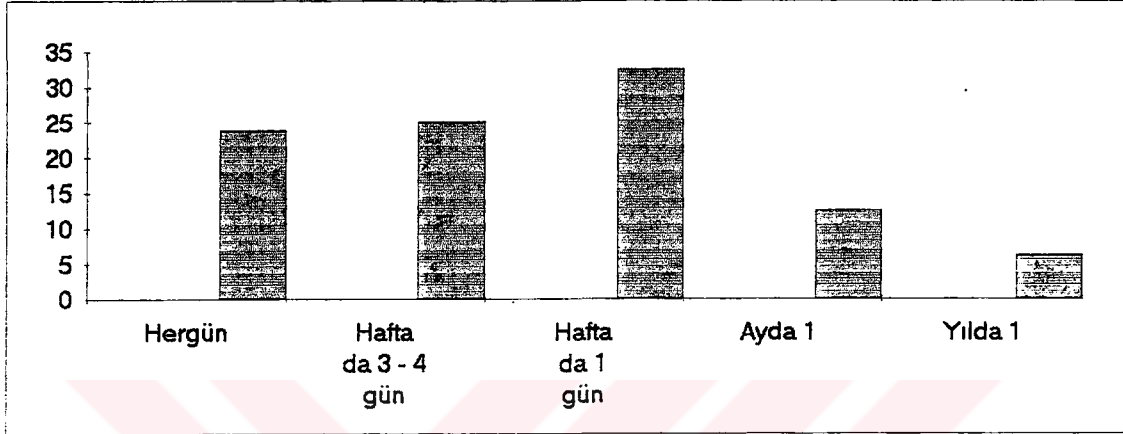
6 Parkta ne kadar kalıyorsunuz?

a) 30 Dakika	76,2
b) Yarım gün	20,6
c) Bütün gün	3,2

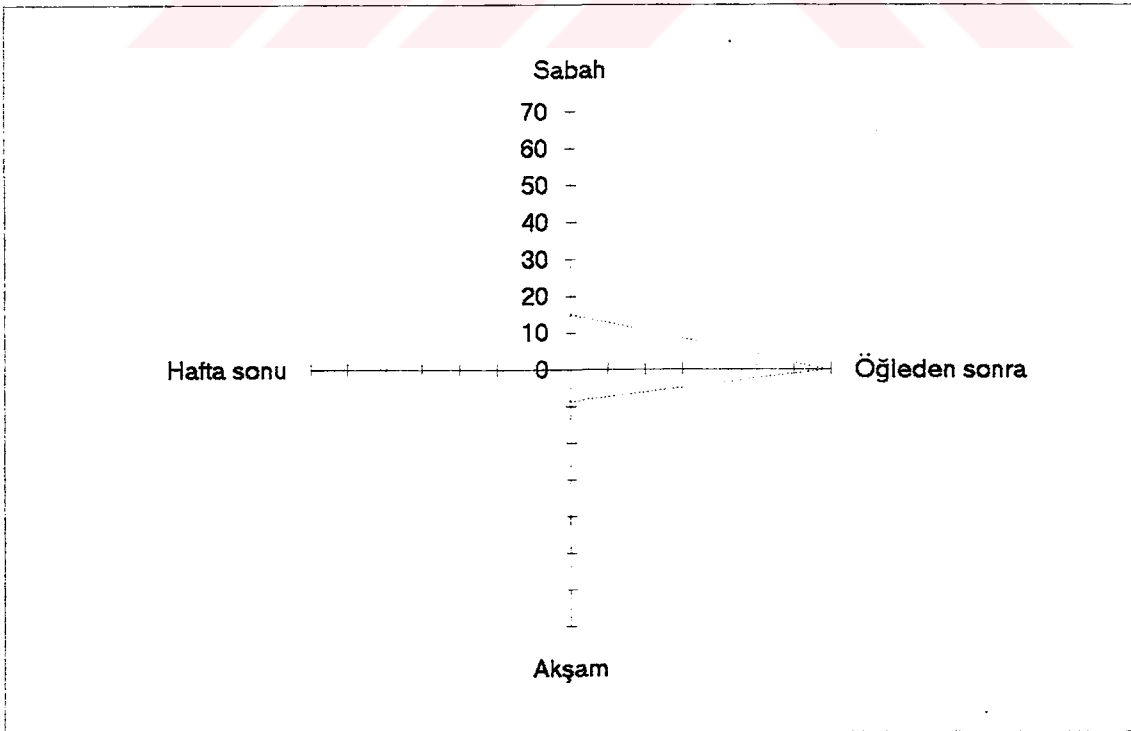
7 Parka ne sıklıkta gidiyorsunuz?

	%
a) Hergün	23,8
b) Hafta da 3 - 4 gün	25
c) Hafta da 1 gün	32,5
d) Ayda 1	12,5
e) Yılda 1	6,2

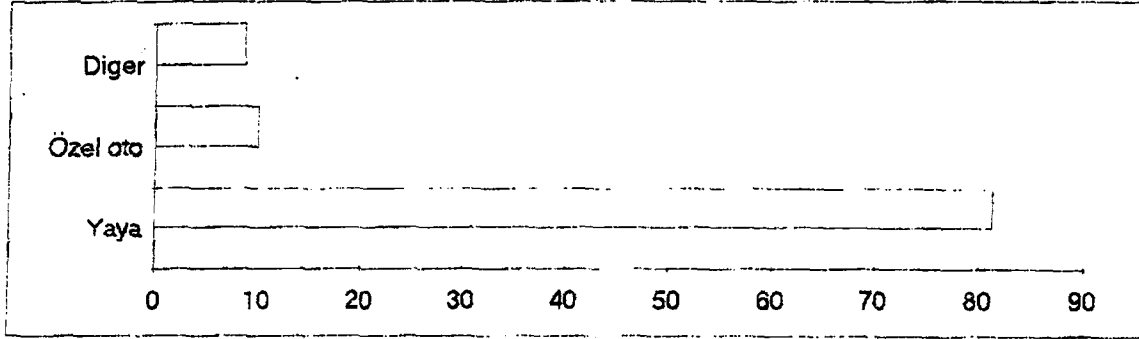
8 Parka gitmede tercih ettiğiniz zaman?

	%
a) Sabah	15
b) Öğleden sonra	68,8
c) Akşam	8,8
d) Hafta sonu	7,4

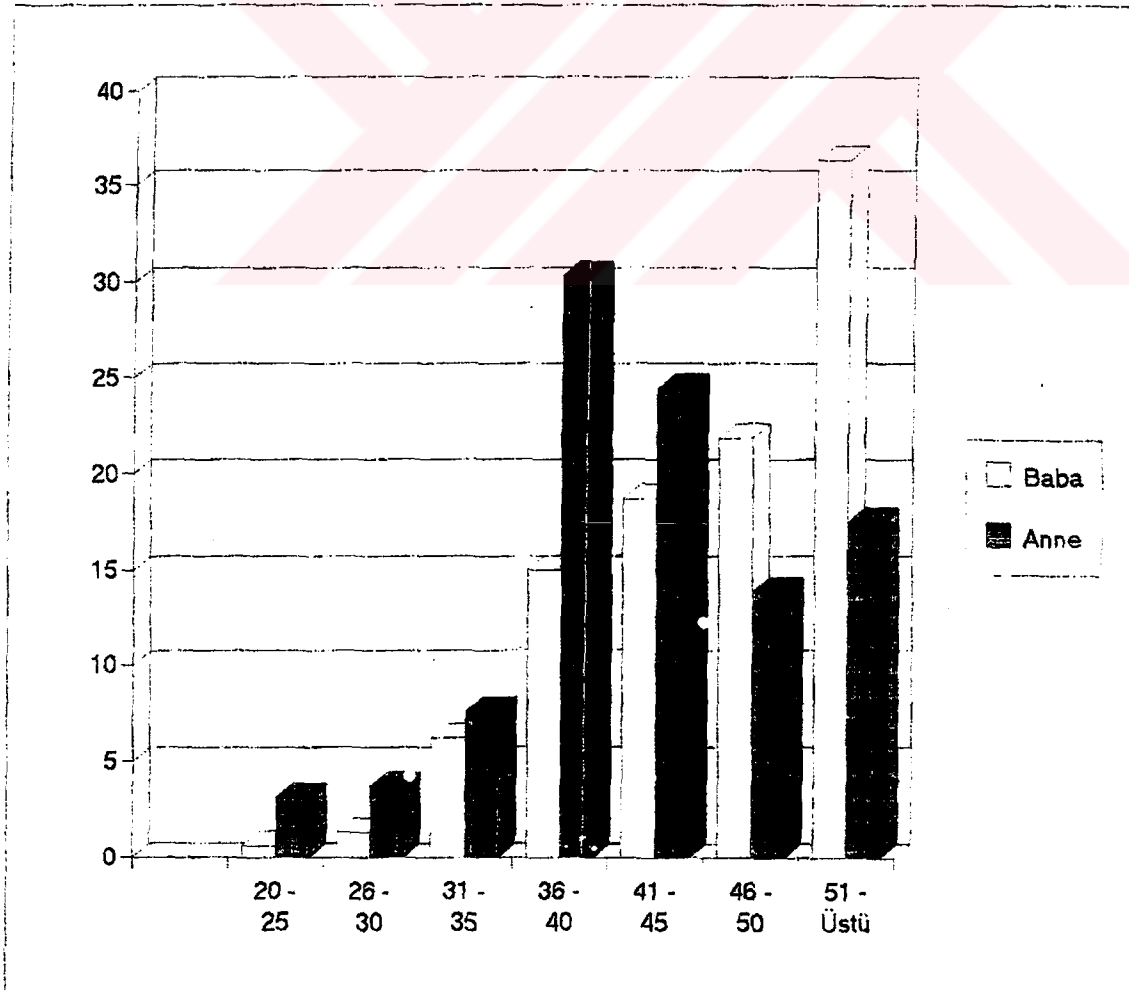
9 Parka nasıl geliyorsunuz?

	%
a) Yaya	81,3
b) Özel oto	10
c) Diğer	8,7

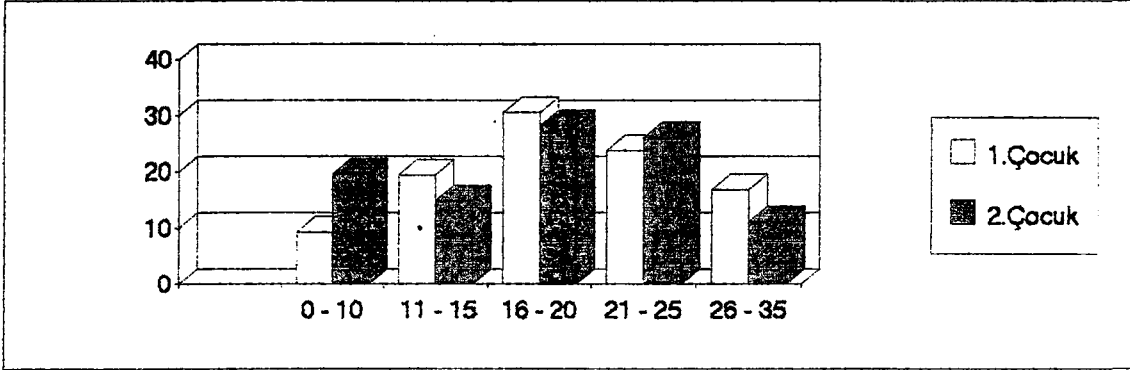

10 Aile bireylerinin yaşı %

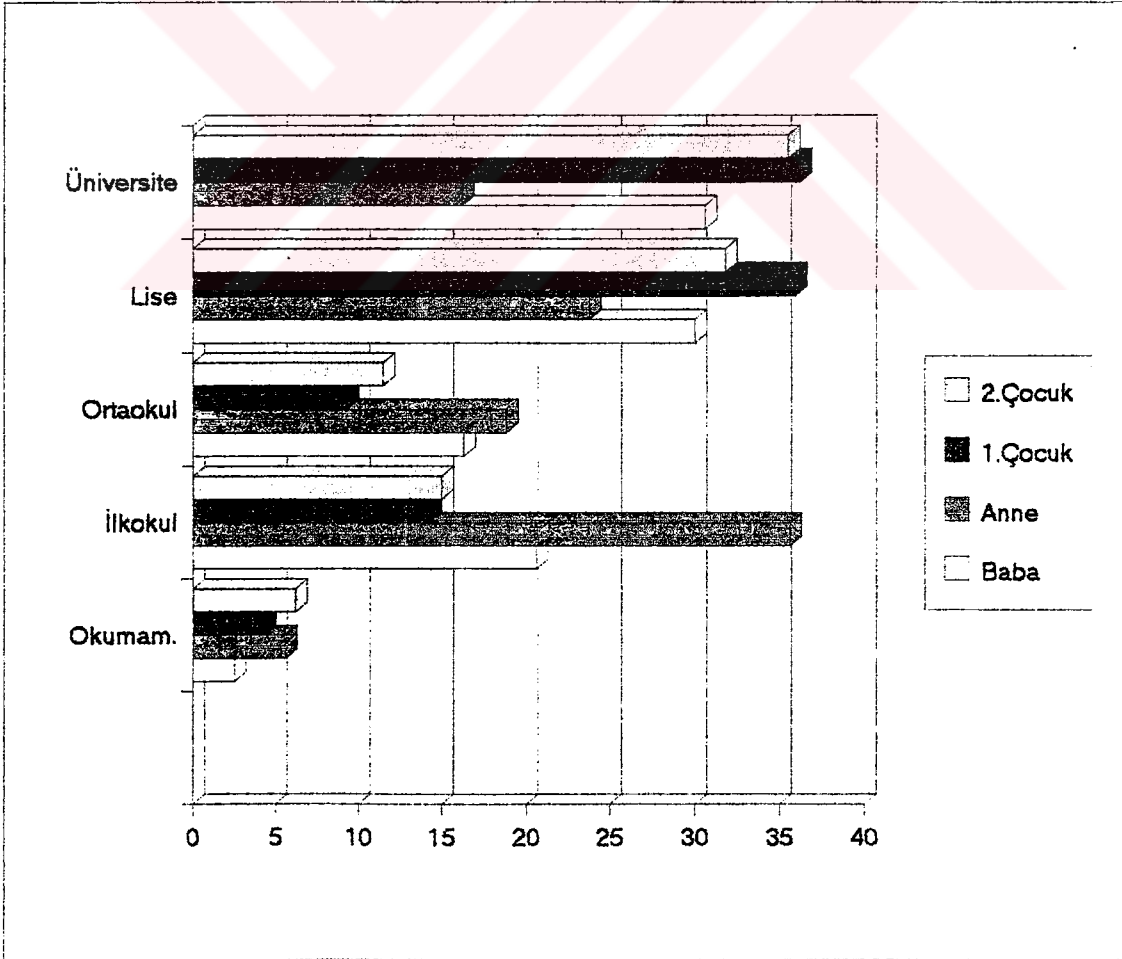
	20 - 25	26 - 30	31 - 35	36 - 40	41 - 45	46 - 50	51 - Üstü
Baba	0,6	1,3	6,2	15	18,7	21,9	36,3
Anne	3,1	3,7	7,5	30,3	24,4	13,8	17,5

	%	%	%	%	%
	0 - 10	11 - 15	16 - 20	21 - 25	26 - 35
1.Çocuk	9,3	19,4	30,6	23,8	16,9
2.Çocuk	19,6	14,9	28,2	26,1	11,2

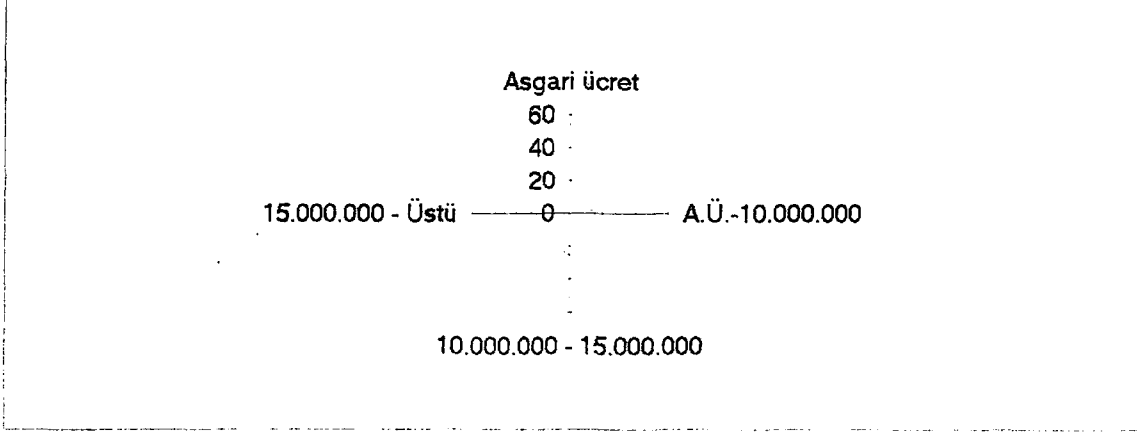

11 Eğitim düzeyi	%	%	%	%	%
	Okumam.	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite
Baba	2,5	20,6	16,3	30	30,6
Anne	5,6	35,6	18,8	23,8	16,2
1.Çocuk	4,3	14,3	9,3	35,9	36,2
2.Çocuk	6,2	15	11,5	31,8	35,5

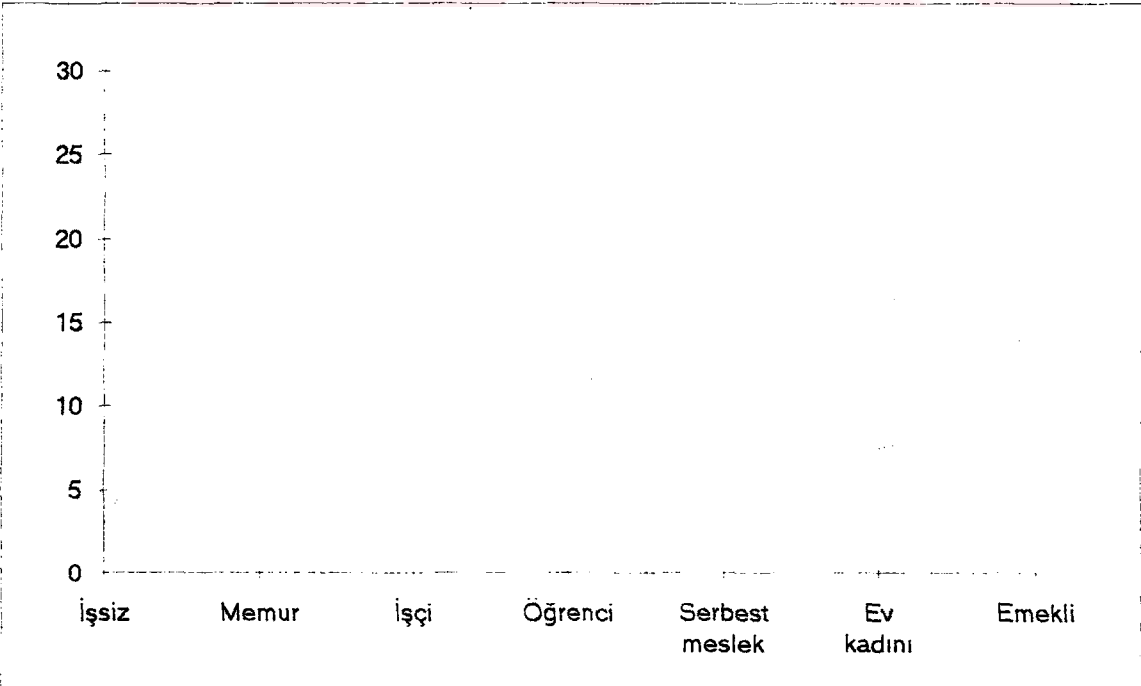
12 Ekonomik durum

	%
a) Asgari ücret	12.5
b) A.Ü.-10.000.000	15.6
c) 10.000.000 - 15.000.000	25.6
d) 15.000.000 - Üstü	46.3

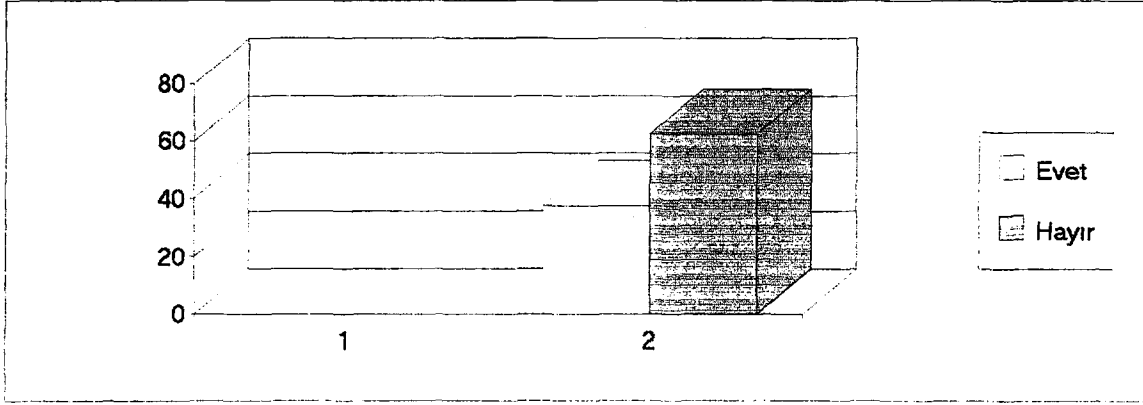
13 Meslek grubu

	%
a) İşsiz	3
b) Memur	19.4
c) İşçi	9.4
d) Öğrenci	25
e) Serbest meslek	26.3
f) Ev kadını	7.5
g) Emekli	9.4

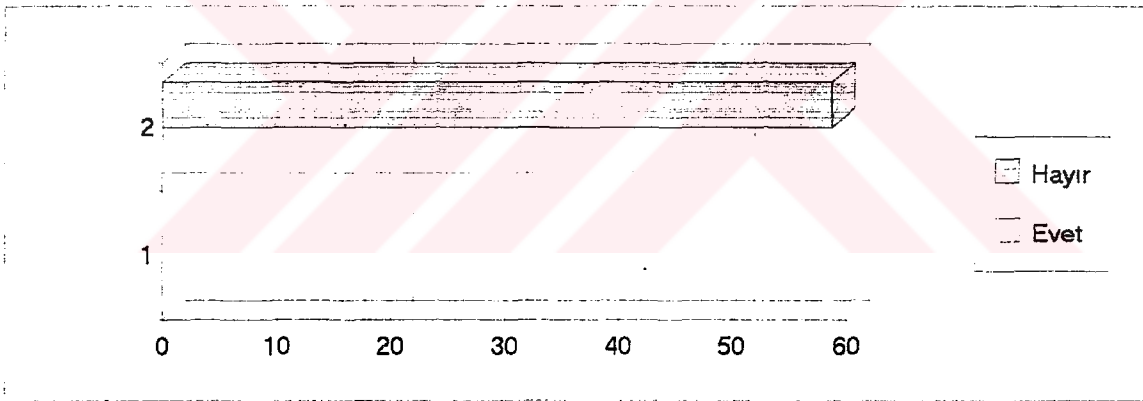
14 Çocuğunuz varmı?

	%
a) Evet	37,5
b) Hayır	62,5

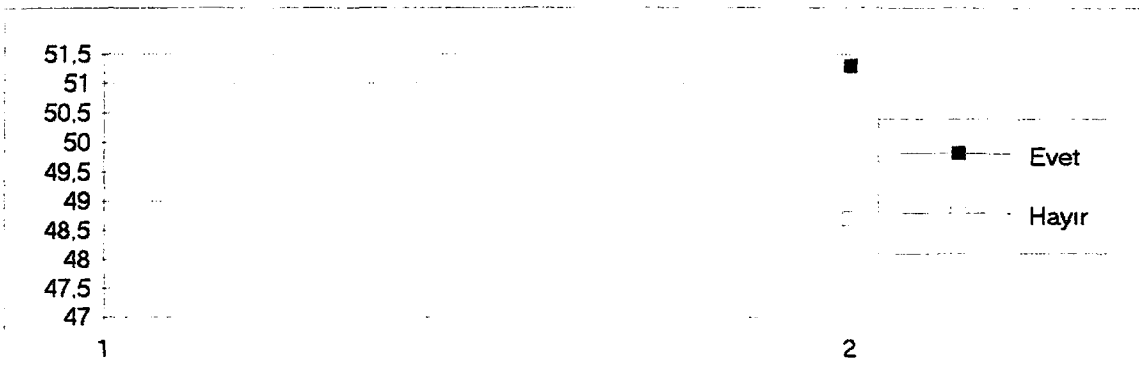
15 Çocuk oyun alanlarından faydalanıyormusunuz?

	%
a) Evet	41,3
b) Hayır	58,7

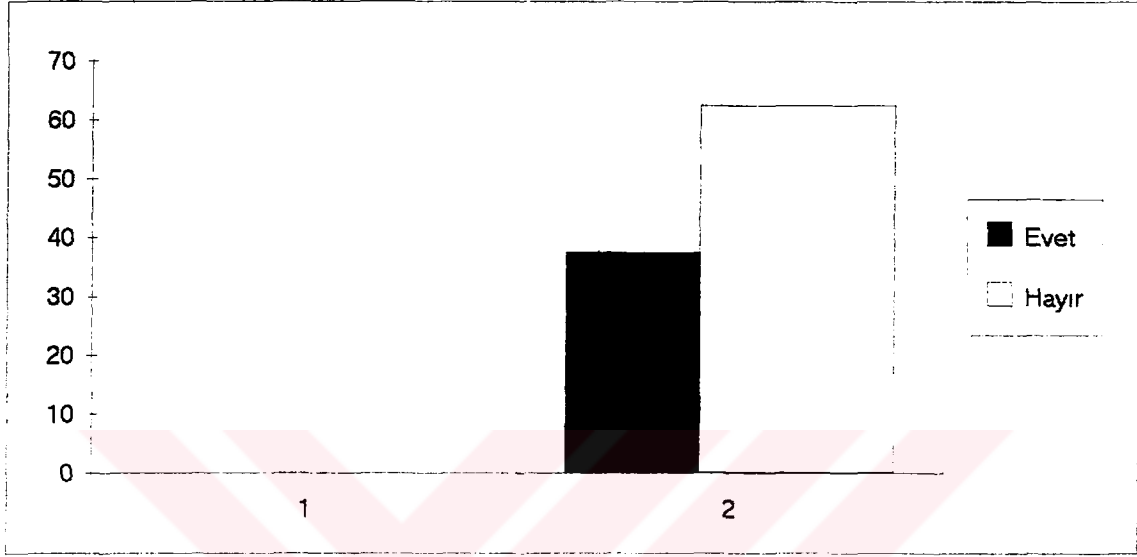
16 Çocuk oyun elemanlarını beğeniyormusunuz?

	%
a) Evet	51,3
b) Hayır	48,7

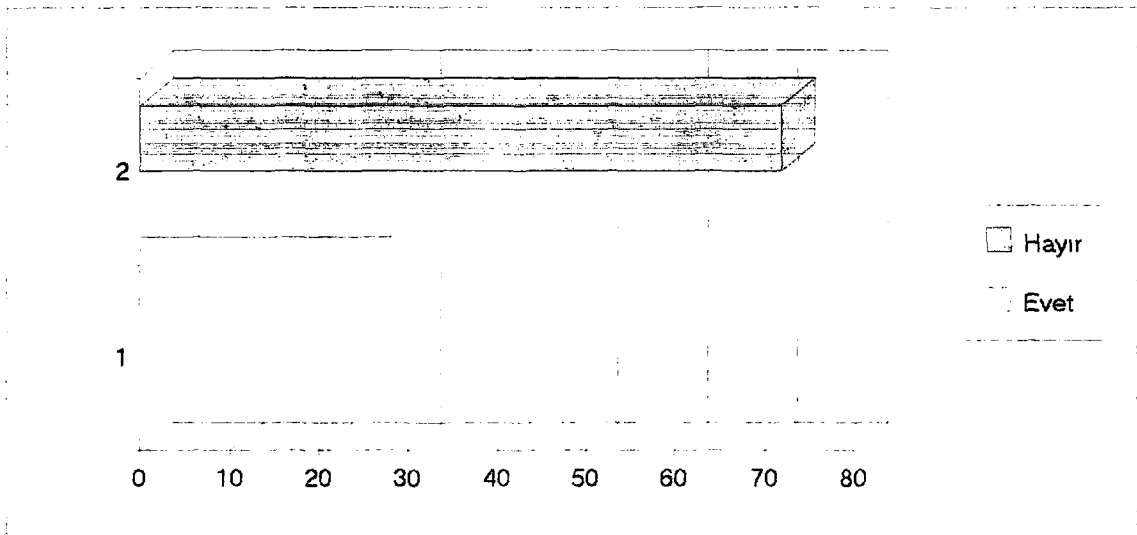
17 Spor alanlarını kullanıyormusunuz?

a) Evet	37,5
b) Hayır	62,5

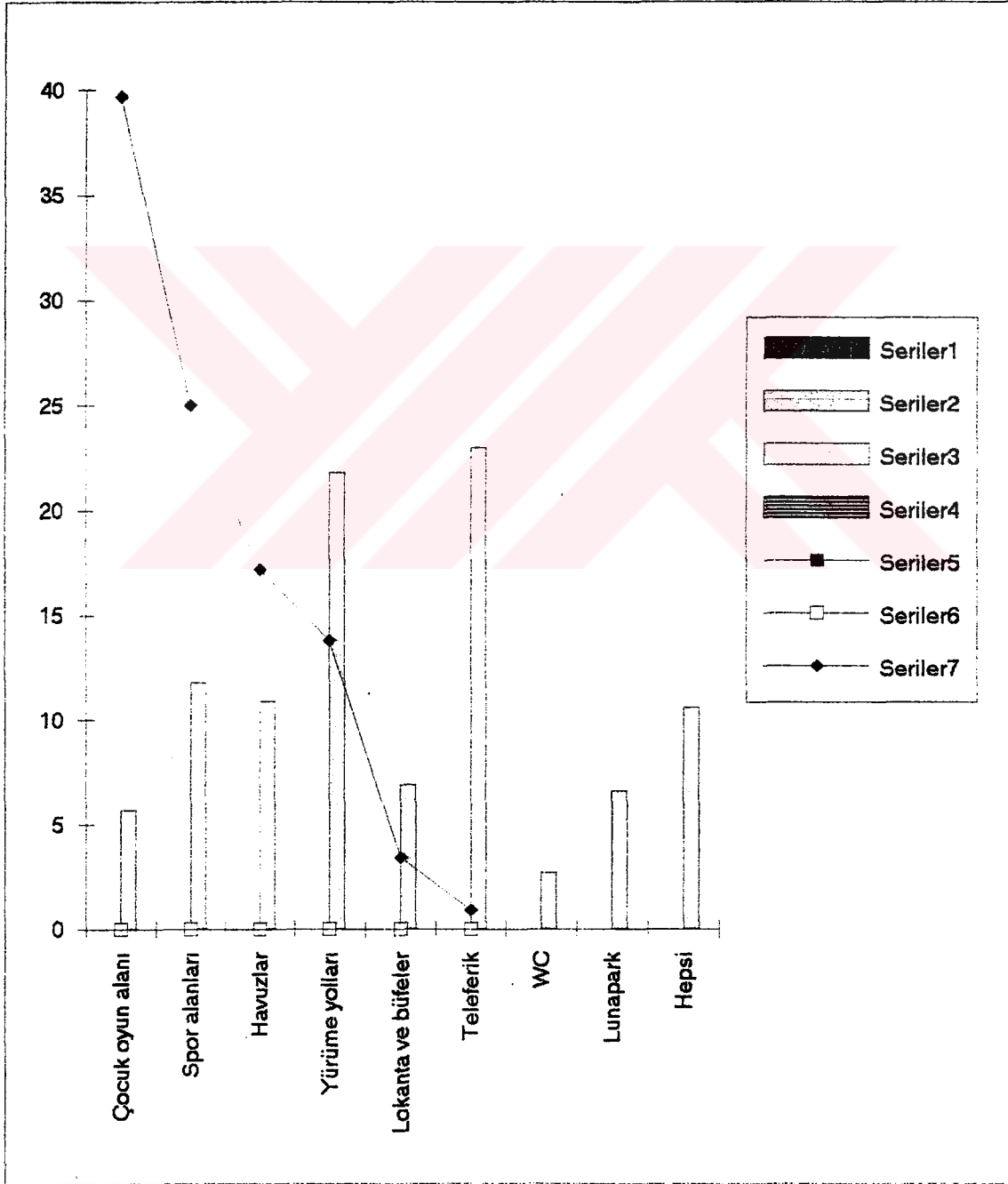
18 Parkın bakımı sizce yeterli mi?

a) Evet	28,1
b) Hayır	71,9

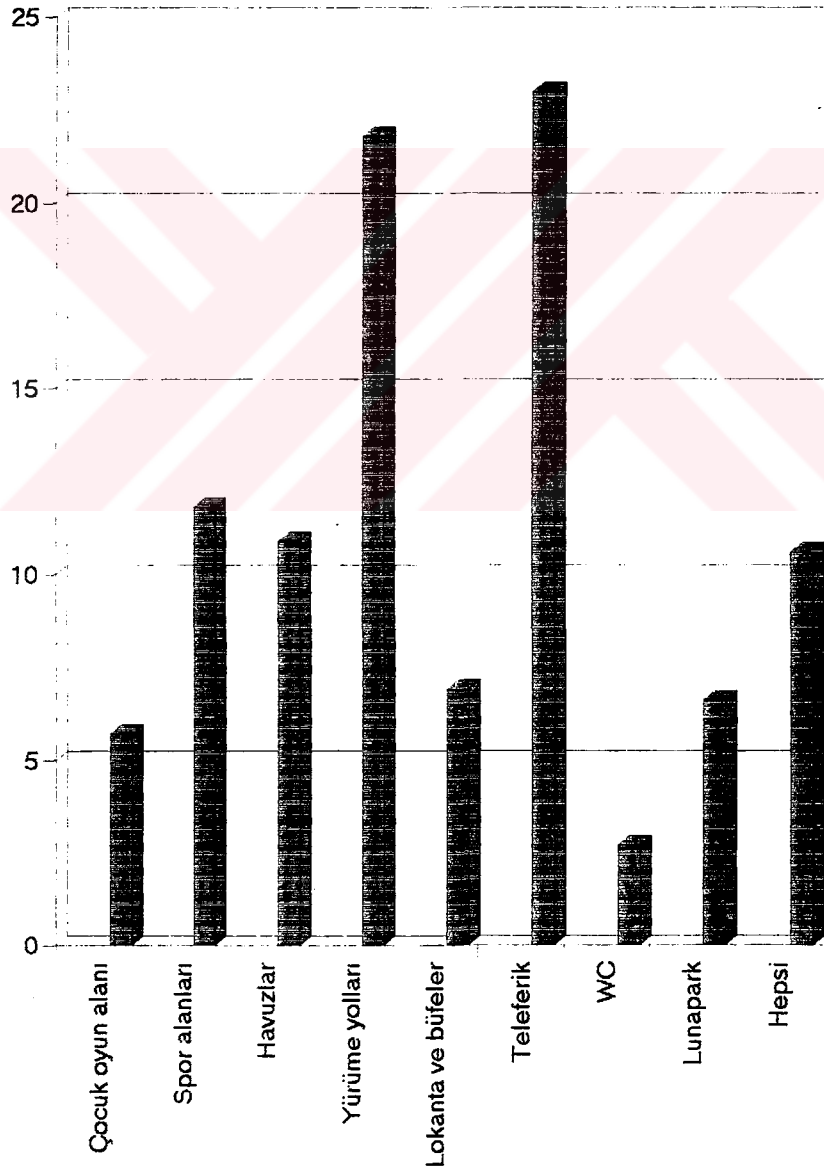
19 Parkta beğendiğiniz kısımlar hangileridir?

	%		%
a) Çocuk oyun alanı	5,7	1.Tercih	39,7
b) Spor alanları	11,8	2.Tercih	25
c) Havuzlar	10,9	3.Tercih	17,2
d) Yürüme yolları	21,8	4.Tercih	13,8
e) Lokanta ve büfeler	6,9	5.Tercih	3,4
f) Teleferik	23	6.Tercih	0,9
g) WC	2,7		
h) Lunapark	6,6		
ı) Hepsi	10,6		

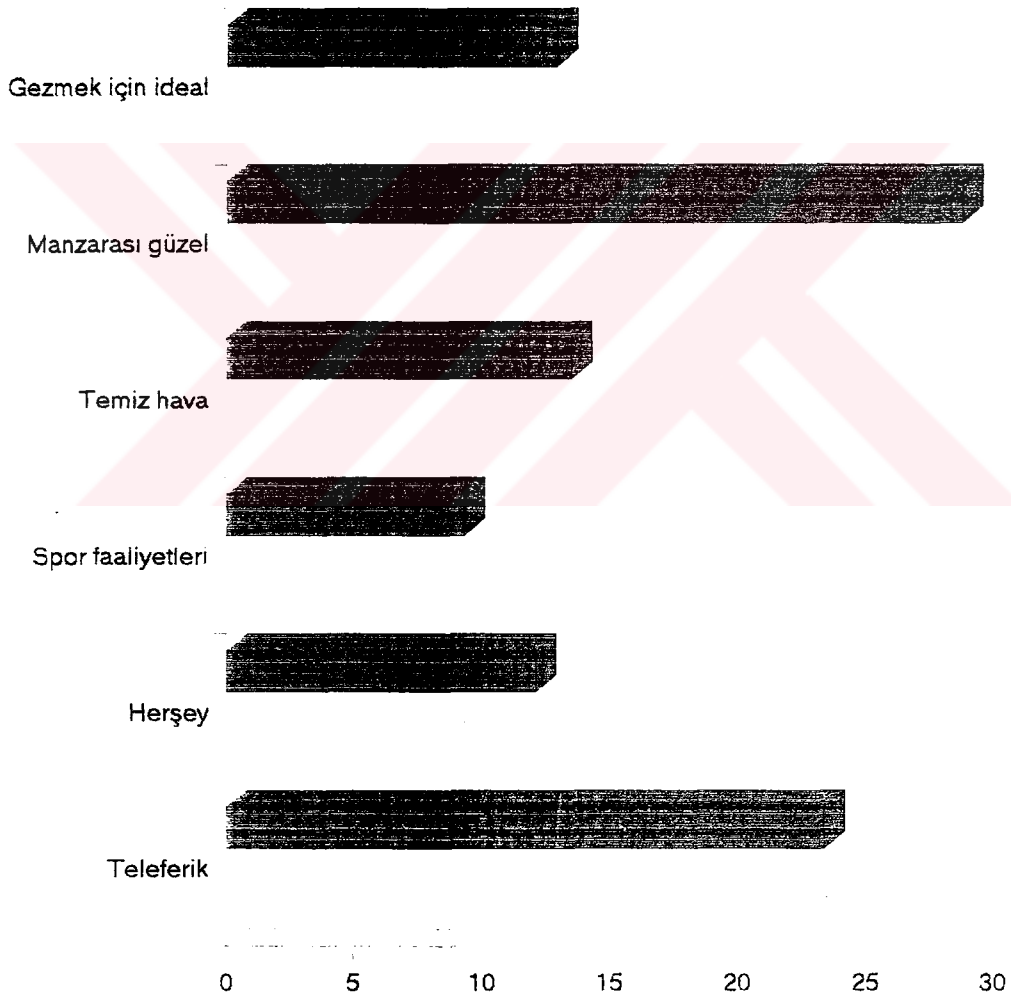
19 Parkta beğendiğiniz kısımlar hangileridir?

	%		%
a) Çocuk oyun alanı	5.7	1.Tercih	39.7
b) Spor alanları	11.8	2.Tercih	25
c) Havuzlar	10.9	3.Tercih	17.2
d) Yürüme yolları	21.8	4.Tercih	13.8
e) Lokanta ve büfeler	6.9	5.Tercih	3.4
f) Teleferik	23	6.Tercih	0.9
g) WC	2.7		
h) Lunapark	6.6		
i) Hepsi	10.6		

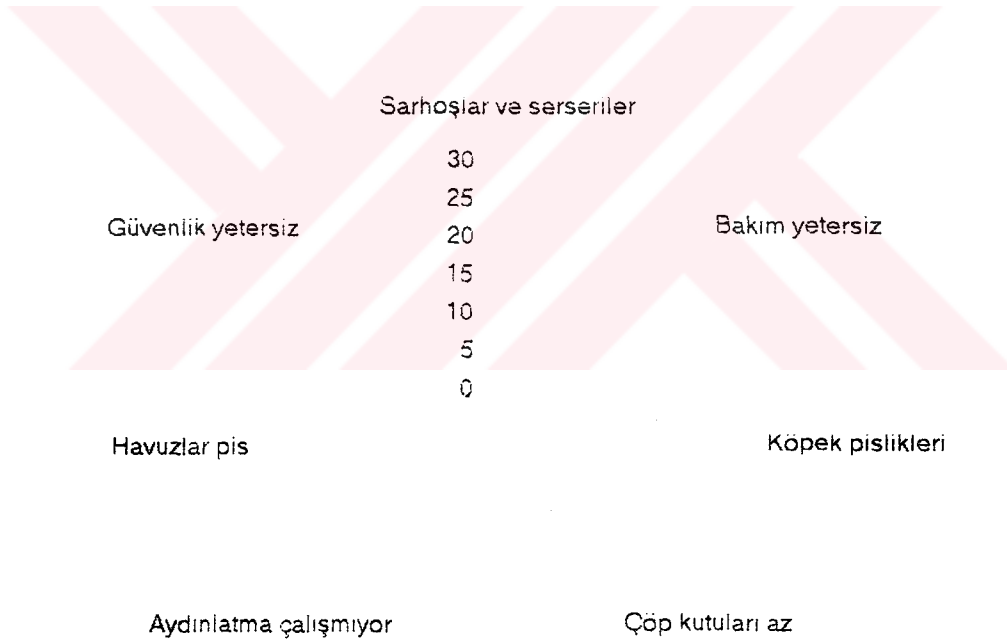
20 Parkta olumlu bulduğunuz faaliyetleri yazınız.

	%
a) Teleferik	23.4
b) Herşey	12.1
c) Spor faaliyetleri	9.3
d) Temiz hava	13.5
e) Manzarası güzel	28.8
f) Gezmek için ideal	12.9

21 Parkta olumsuz bulduğunuz faaliyetleri yazınız.

	%
a) Sarhoşlar ve serseriler	28.6
b) Bakım yetersiz	23.8
c) Köpek pislikleri	6.9
d) p kutuları az	7.1
e) Aydınlatma alışmıyor	10.1
f) Havuzlar pis	6.9
g) Güvenlik yetersiz	16.6

9.2 .MAÇKA DEMOKRASİ PARKI ÇEVRE SAKİNLERİ ARASINDA YAPILAN ANKET SORUŞTURMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Maçka Demokrasi Parkı' nın yeni düzenlenmiş şekli olumlumu sorusuna; Evet diyenlerin oranı % 89,9 gibi yüksek bir orandır. Hayır diyenler ise % 10,1 oranındadır.

Eskiden Maçka 2 No' lu Parkı' na gidenlerin % 9,5 i her gün, % 10,6 sı haftada 3 - 4, % 21,2 si haftada 1, % 19 u ayda 1 ve % 39,7 si ise yılda 1 kez gittiklerini belirtmişlerdir.

Yeni düzenlenmiş şekli ile Demokrasi Parkı' na gidenlerin oranı % 84,1 dir. Gitmeyenler ise % 15,9 oranındadır. Parka gitmeyenlerin % 65,5 i vaktim yok, %3,4 ü parka gitme alışkanlıklarının olmadığını, % 3,4 ü parkı beğenmediklerini, % 27,7 si ise diğer sebeplerden ötürü gitmediklerini (serseriler, sarhoşlar, hırsızlar vb nedeniyle) belirtmişlerdir.

Parka gitme nedenlerinin araştırılmasında; parka gidenlerin % 18,3 e yakın, % 10,4 ü düzenlemesi iyi, % 12,7 si manzarası güzel, % 31,7si hava almak ve yürümek için, % 9,7 si yalnız kalmak için, % 7,5 i çocuk gezdirmek için, % 2,6 sı köpek gezdirmek için % 0,7 si piknik yapmak için, % 4,9 u koşmak için, % 1,5 i ise diğer cevaplarını vermişlerdir. Bu soruya cevap verenlerin % 33,3 ü tek tercih, % 27 si iki tercih, % 20,6 sı üç tercih, % 15,9 u dört tercih, % 16 sı beş tercih, % 1,6 sı ise yedi tercih yapmışlardır.

Parka gelenlerin % 76,2 si 1 - 2 saat, % 20,6 sı yarım gün ve % 3,2 si ise bütün gün parkta kalmaktadır. Bu kişilerin % 23,8 i her gün, % 25 i haftada 3 - 4 defa, % 32,5 i haftada 1 defa, % 12,5 ayda 1 ve

% 6,2 si ise yıl da 1 defa parka gelmektedir.

Parka gelmede tercih edilen zamanın belirlenmesinde ; ziyaretçilerin % 15 i sabah, % 68,8 i öğleden sonra, % 8,8 i akşam ve % 7,4 ü ise hafta sonu gelmeyi tercih etmektedirler.

Parka ulaşım konusunun araştırılmasında deneklerin % 81,3 ü yaya % 10 u özel oto ve % 8,7 si ise diğer ulaşım araçları ile geldikleri saptanmıştır.

Aile bireylerinin yaş grupları ise ; baba en yüksek oranda % 36,3 ile 51 yaş ve üstü, en düşük oran % 0,6 ile 20 - 25 yaş grubundadır. Annenin yaş grubuna bakıldığında en yüksek oranda % 30,6 ile 36 - 40 yaş grubu, en düşük oranda ise % 3,1 ile 20 - 25 yaş grubunda olduğu dikkat çekmektedir. Çocukların yaş grupları izlendiğinde % 30,6 ile birinci çocuk, % 28,2 ile ikinci çocuk, 16 - 20 yaş grupları ile en yüksek oranları teşkil etmektedir. En düşük oranlar ise ; Birinci çocukta % 9,3 ile 0 - 10 yaş grubu, ikinci çocukta % 11,2 ile 26 - 35 yaş gruplarıdır.

Parka gelen ziyaretçilerin eğitim düzeyleri ise baba % 30,6 ile en yüksek oranda üniversite mezunu, % 30 ile lise , % 16,3 ortaokul, % 20,6 ilkokul ve % 2,5 ile okumamış seviyesindedir. Annenin eğitim düzeyine bakıldığında % 35,6 ile ilkokul en yüksek orandır. Bunu sırası ile % 23,8 ile lise, % 18,8 ile ortaokul, % 16,2 ile üniversite, % 5,6 ile de okumamış olanlar izlemektedir. Birinci çocuk % 36,2 ile üniversite, % 35,9 lise, % 14,3 ilkokul, % 9,3 ortaokul, % 4,3 okumamış düzeyindedir. İkinci çocuk % 35,5 üniversite, % 31,8 lise, % 15 ilkokul, % 11,5 ortaokul, % 6,2 si ise okumamıştır.

Çevre sakinlerinin ekonomik durumu incelendiğinde, % 46,3 ile aylık 15 milyon ve üstü geliri olanlar ilk sırayı almakta, bunu % 25,6 ile 10 - 15 milyon, % 15,6 ile asgari ücret - 10 milyon arası ve % 12,5 ile asgari ücret alanlar izlemektedir.

Meslek gruplarına bakıldığında % 26,3 ile serbest meslek, % 19,4 ile memur, % 25 ile öğrenci, % 9,4 işçi, % 9,4 emekli, % 7,5 ev kadını ve % 3 ü'nün işsiz olduğu saptanmıştır.

Parka gelenlerin % 62,5'inin çocuğu olduğu ve bu kişilerin % 41,3'ünün çocuk oyun alanlarından faydalandığı, % 51,3'ünün ise çocuk oyun elemanlarını beğendiği belirlenmiştir.

Ziyaretçilerin % 37,5'inin spor alanlarını kullandığı ve % 62,5'inin ise kullanmadığı anlaşılmıştır.

Çevre sakinlerinin % 71,9'u parkın bakımını yetersiz bulmakta % 21,8'i ise yeterli görmektedir.

Parkta beğendiğiniz kısımlar hangisidir sorusuna aldığımız yanıtta ; En çok beğenilen kısmın teleferik olduğu, bunu sırasıyla % 21,8 yürüme yolları, % 11,8 spor alanları, % 10,9 havuzlar, % 10,6 hepsi, % 6,9 lokanta ve büfeler, % 5,7 çocuk oyun alanları, % 6,6 lunapark ve % 2,7 ile wc ler olduğu saptanmıştır. Bu soruda tek tercih yapanların oranı %39,7, iki tercih % 25, üç tercih % 17,2, dört tercih % 13,8, beş tercih % 3,4, altı tercih ise % 0,9 dur.

Parkta olumlu bulunan faaliyetlerin başında % 28,8 ile manzarası güzel, % 23,4 teleferik, % 13,5 temiz hava, % 12,9 gezmek için ideal, % 12,1 herşey ve % 9,3 spor faaliyetleri gelmektedir.

Parkta olumsuz bulunan faaliyetler ise; % 28,6 ile sarhoşlar ve serseriler, % 23,8 bakımsızlık, % 16,6 güvenliğin yetersizliği, % 10,1 aydınlatmaların çalışmaması, % 7,1 çöp kutularının yetersizliği, % 6,9 havuzların pisliği, % 6,9 köpeklerden rahatsız olanlar olduğu gözlenmiştir.

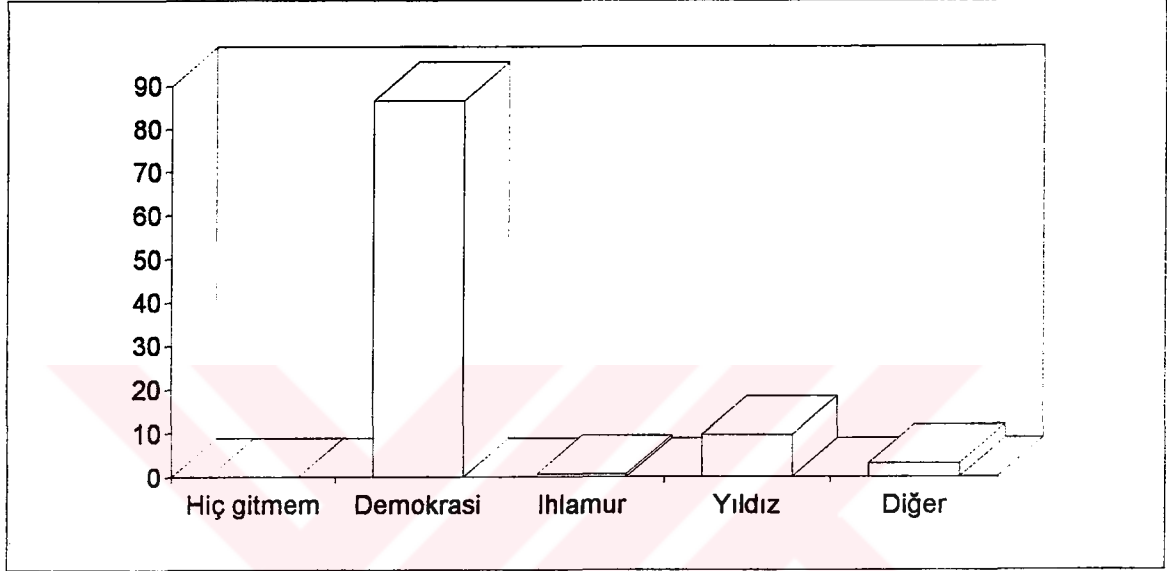

**10. MAÇKA DEMOKRASİ PARKI' NA
GELEN ZİYARETÇİLERLE YAPILAN
ANKET SORUŞTURMASI**

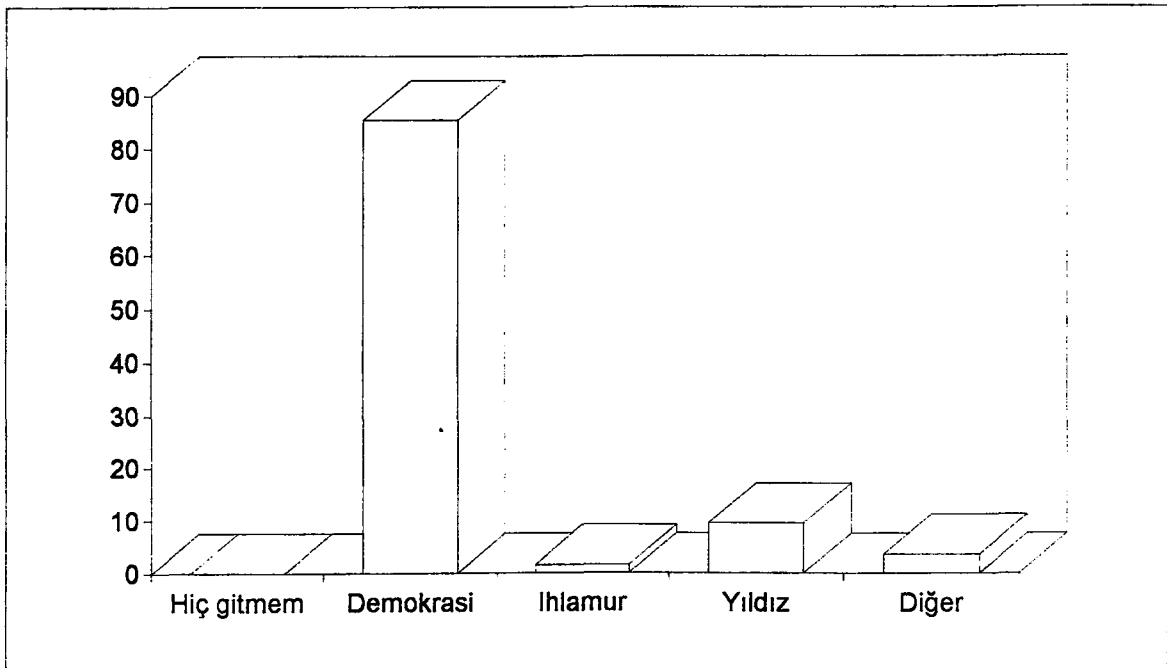
10.1. Hafta İçi ve Hafta Sonunda Yapılan Anket Soruşturması Bulguları

1 İstanbul'da en çok hangi parka gidersiniz?

Hafta içi	%
a) Hiç gitmem	0
b) Demokrasi	86,6
c) İhlamur	0,6
d) Yıldız	9,6
e) Diğer	3,2

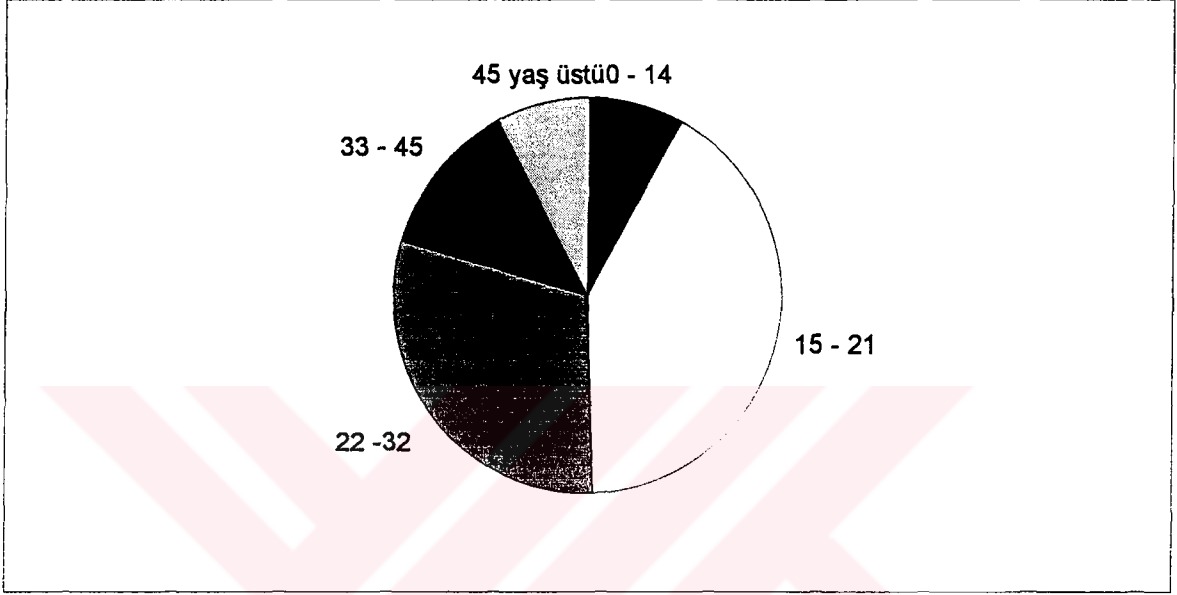

Hafta sonu	%
a) Hiç gitmem	0
b) Demokrasi	85,4
c) İhlamur	1,5
d) Yıldız	9,4
e) Diğer	3,6

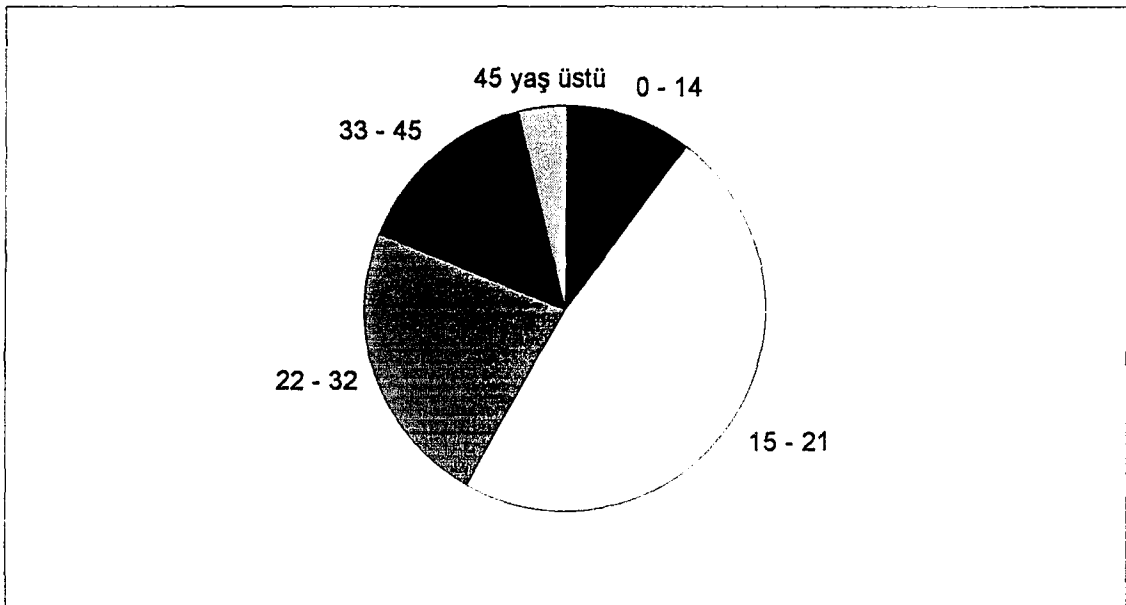

2 Yaş Grubunuz

Hafta içi	%
a) 0 - 14	8,3
b) 15 - 21	41,4
c) 22 - 32	29,9
d) 33 - 45	12,7
e) 45 yaş üstü	7,7

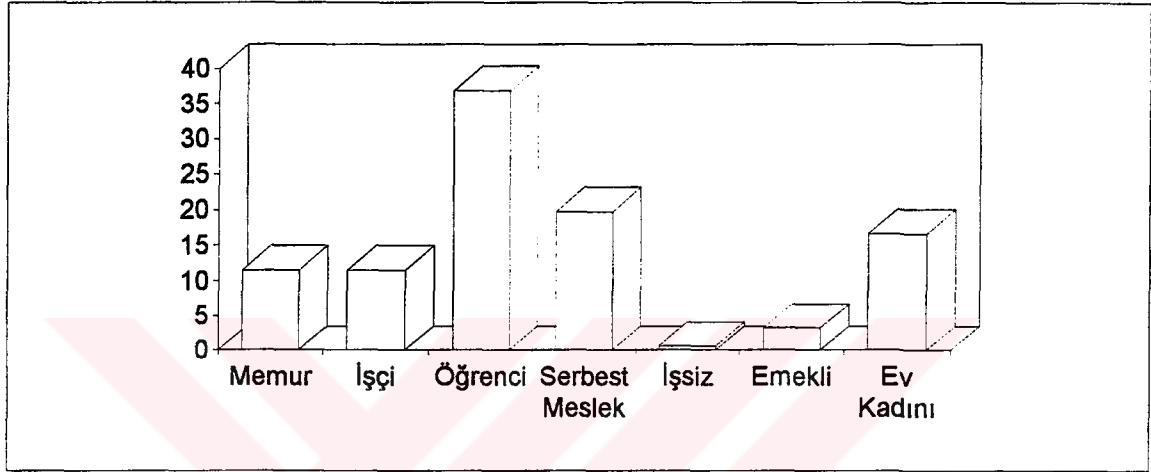

Hafta sonu	%
a) 0 - 14	10,4
b) 15 - 21	47,9
c) 22 - 32	22,9
d) 33 - 45	15,01
e) 45 yaş üstü	3,7

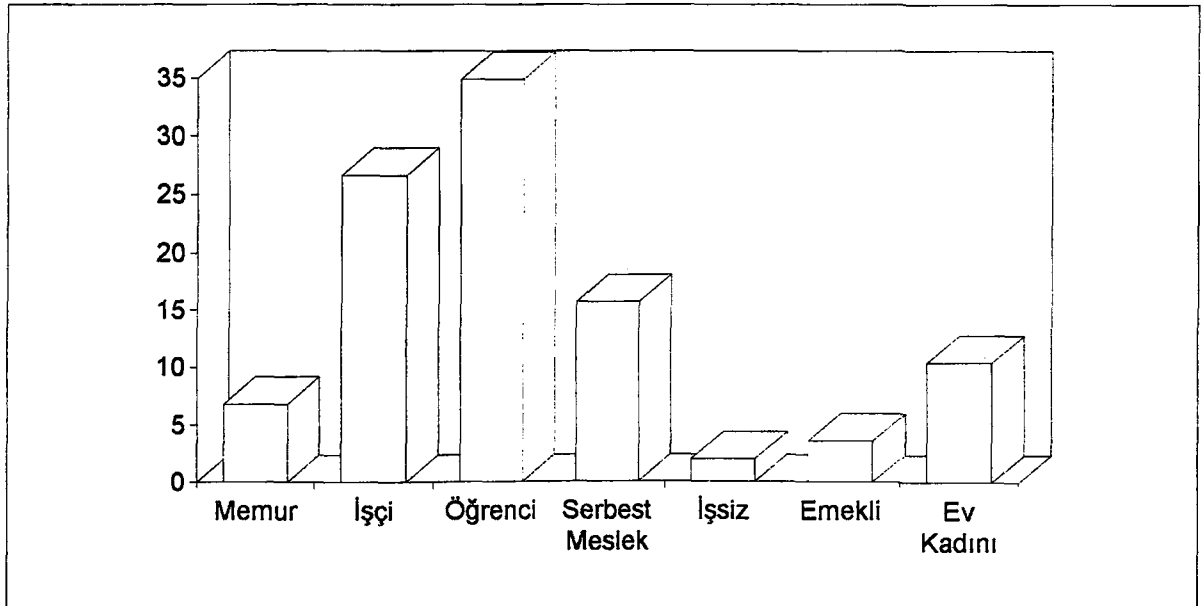

3 İş Durumunuz

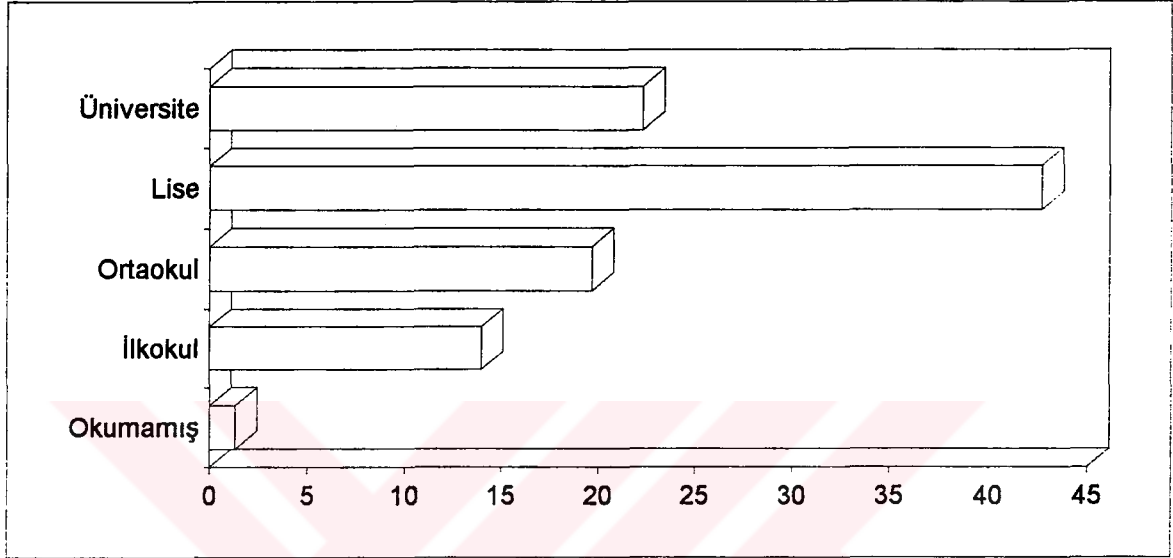
	%
a) Memur	11,5
b) İşçi	11,5
c) Öğrenci	36,9
d) Serbest Meslek	19,7
e) İşsiz	0,6
f) Emekli	3,2
g) Ev Kadını	16,6

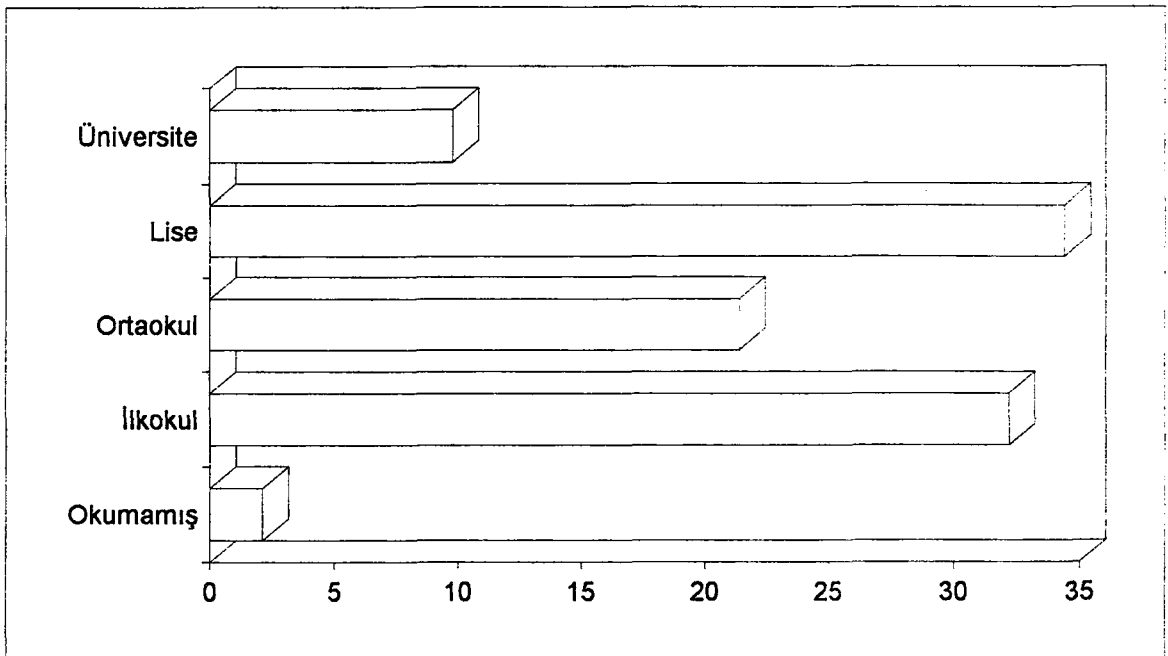
	%
a) Memur	6,8
b) İşçi	26,6
c) Öğrenci	34,9
d) Serbest Meslek	15,7
e) İşsiz	2
f) Emekli	3,6
g) Ev Kadını	10,4

4 Eğitim Düzeyiniz	%
Hafta içi	
a) Okumamış	1,3
b) İlkokul	14
c) Ortaokul	19,7
d) Lise	42,7
e) Üniversite	22,3

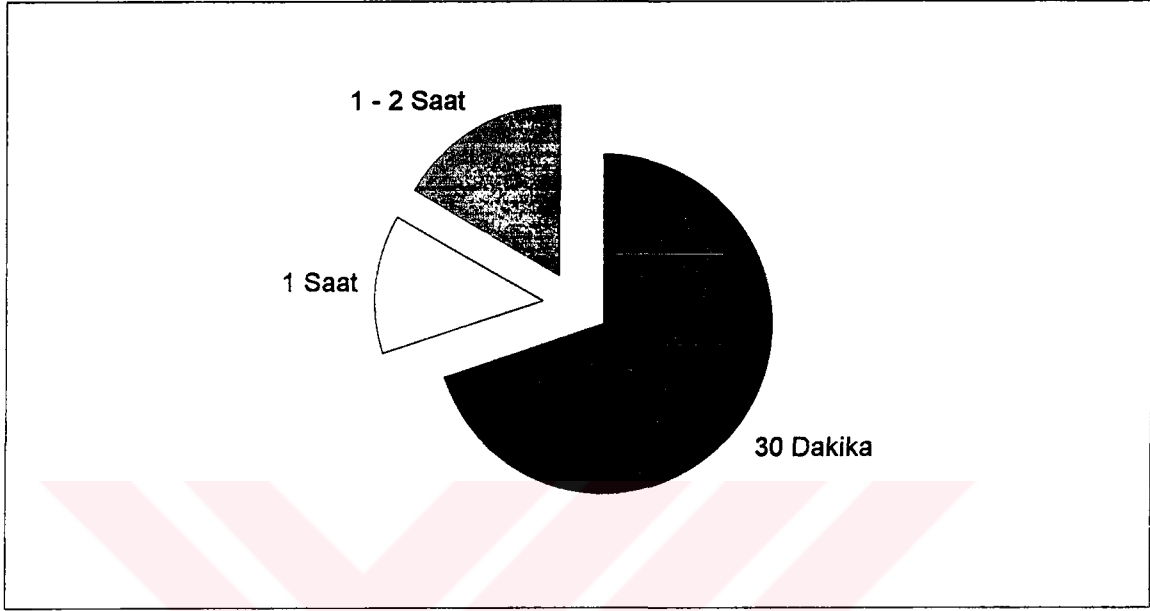

Hafta sonu	%
a) Okumamış	2,1
b) İlkokul	32,2
c) Ortaokul	21,4
d) Lise	34,4
e) Üniversite	9,8

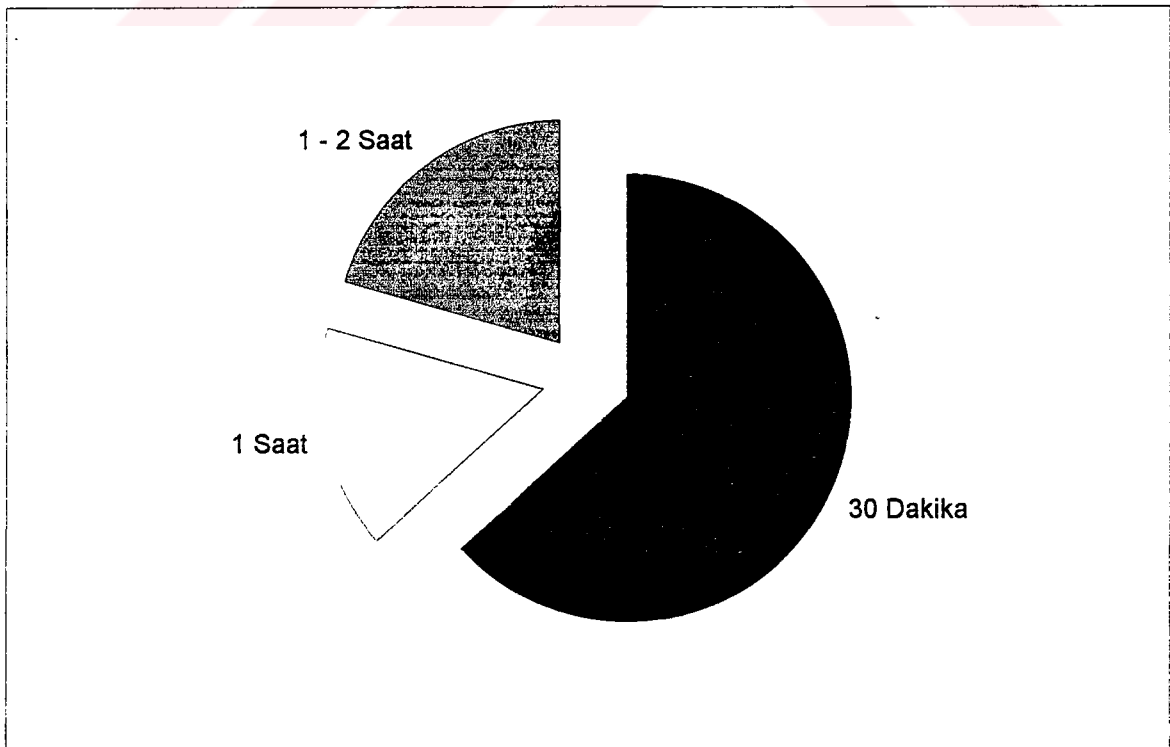

5 Parka ne kadar zamanda ulaşıyorsunuz.

Hafta içi	%
a) 30 Dakika	70,1
b) 1 Saat	13,3
c) 1 - 2 Saat	16,6

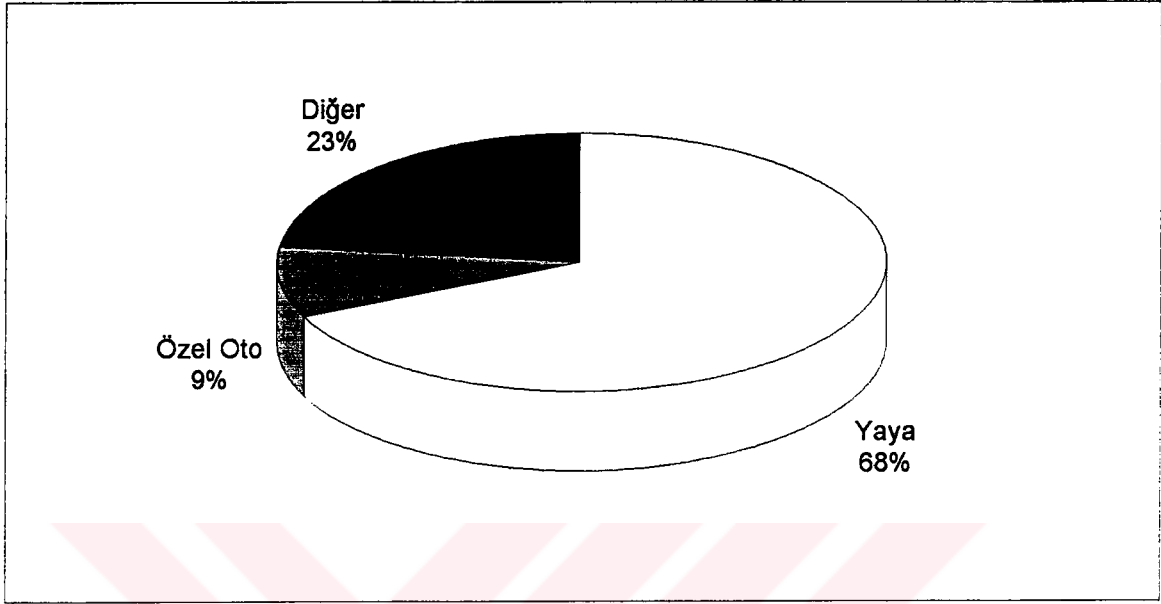

Hafta sonu	%
a) 30 Dakika	63,5
b) 1 Saat	16,1
c) 1 - 2 Saat	20,4

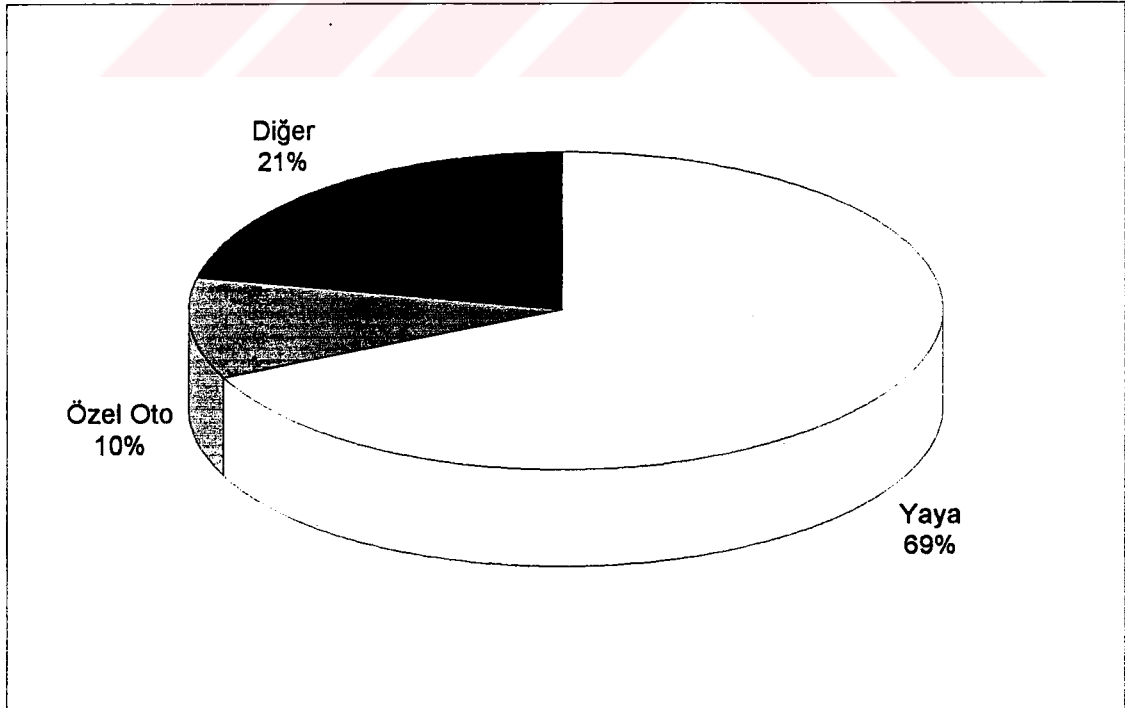

6 Parka nasıl geliyorsunuz?

	%
Hafta içi	
a) Yaya	68,2
b) Özel Oto	8,9
c) Diğer	22,9

	%
Hafta sonu	
a) Yaya	68,2
b) Özel Oto	10,4
c) Diğer	21,4

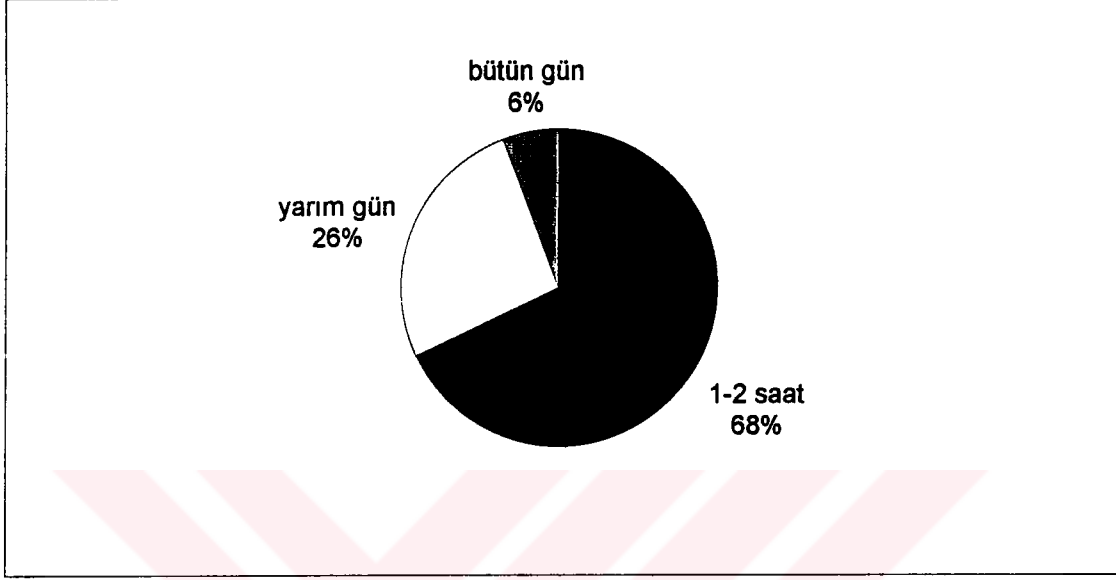
59

7 Parkta ne kadar kalıyorsunuz?

Hafta içi

- a) 1-2 saat
- b) yarım gün
- c) bütün gün

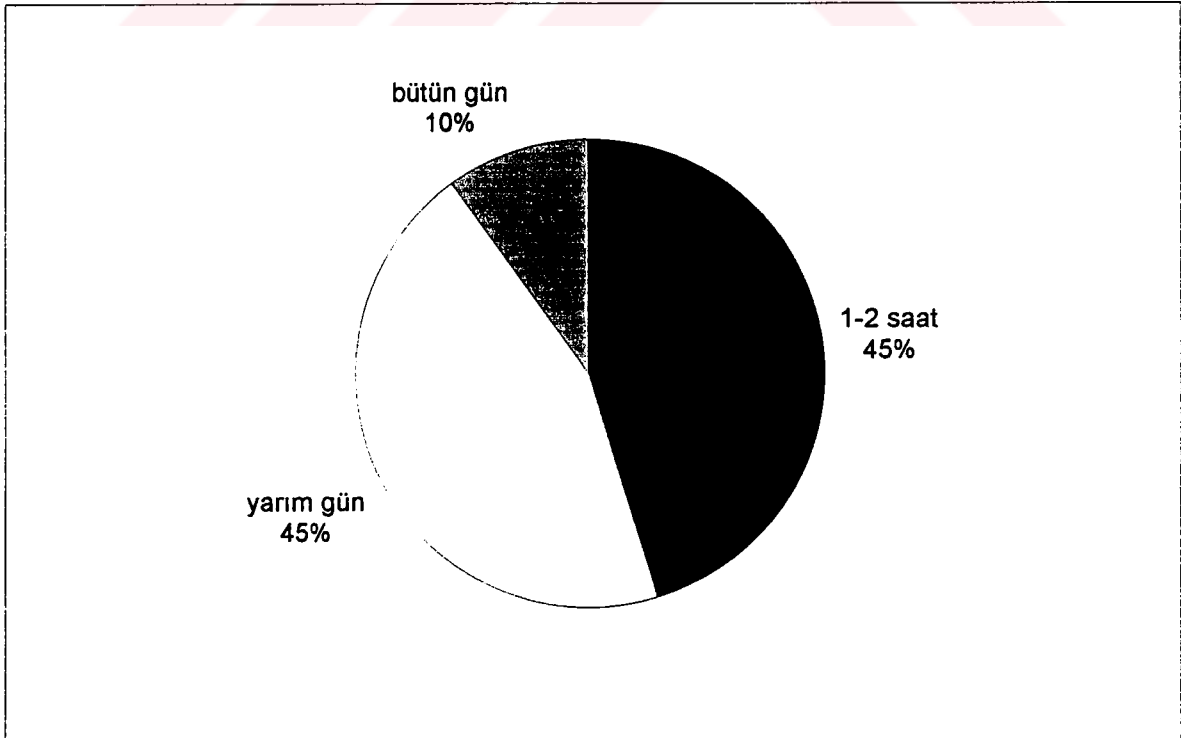
%,
68,2
26,1
5,7

Hafta sonu

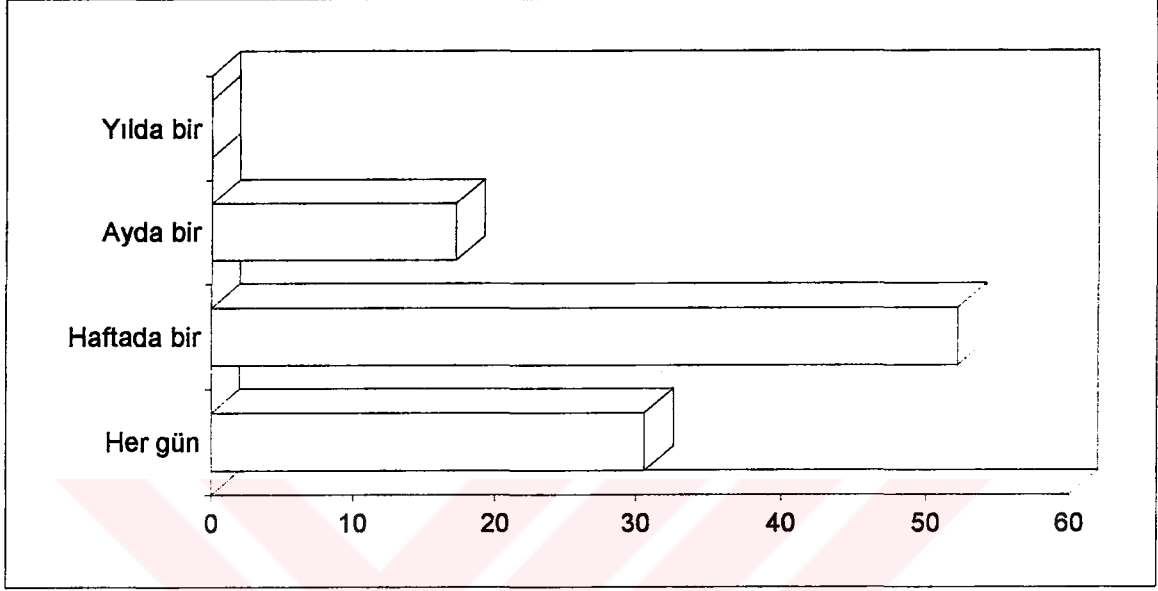
- a) 1-2 saat
- b) yarım gün
- c) bütün gün

%,
45,3
44,8
9,9

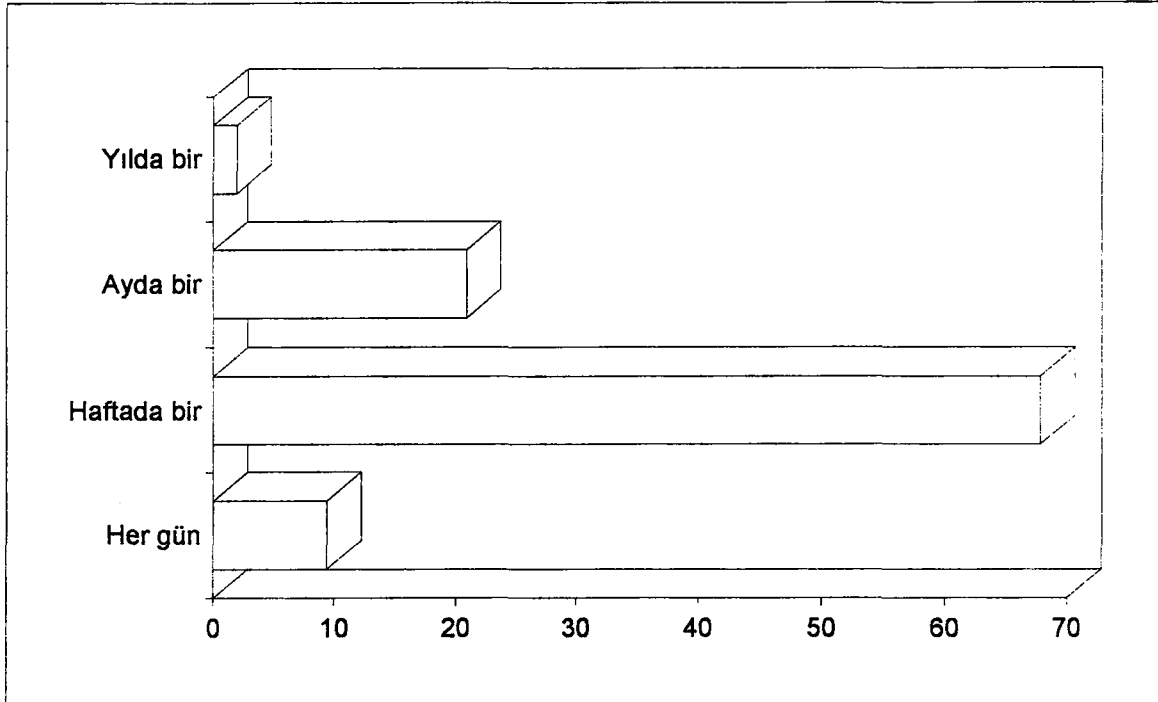

8 Parka gelmedeki sıklık durumu

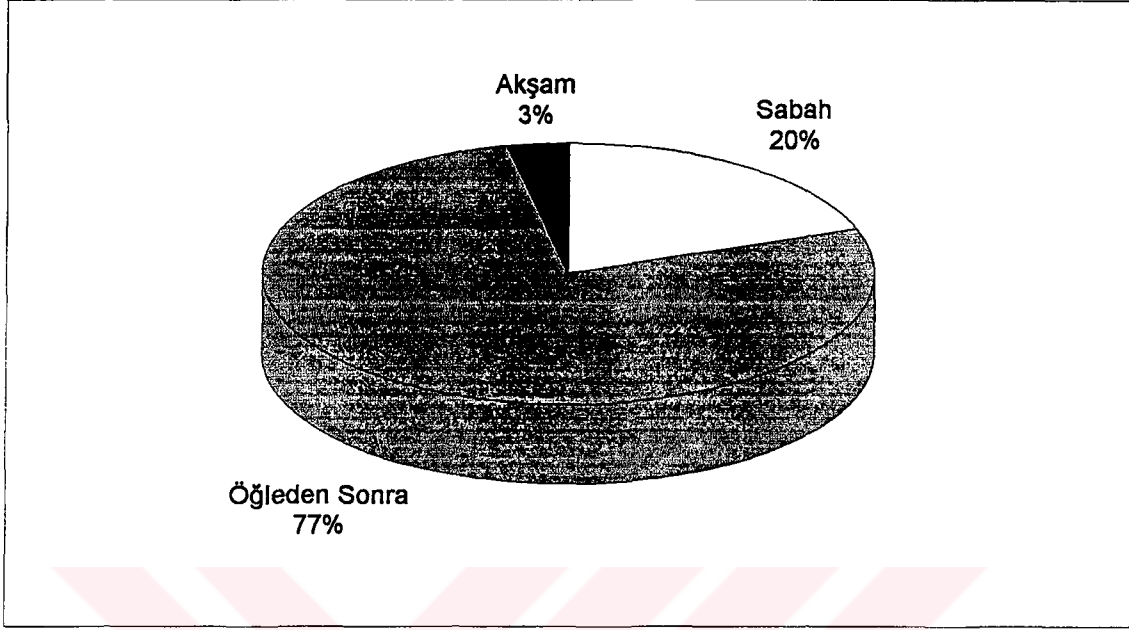
Hafta içi	%
a) Her gün	30,6
b) Haftada bir	52,2
c) Ayda bir	17,2
d) Yılda bir	0

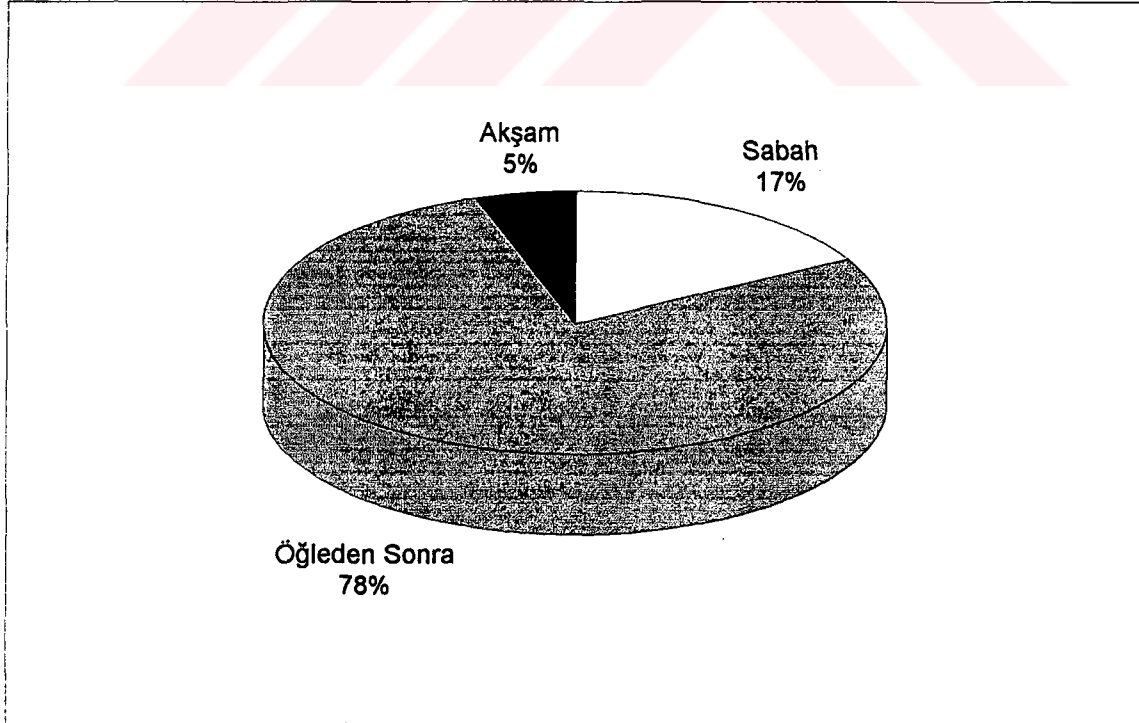
Hafta sonu	%
a) Her gün	9,4
b) Haftada bir	67,8
c) Ayda bir	20,9
d) Yılda bir	1,9

- 9 Parka gelmede tercih edilen zaman (Hafta içi)
Hafta içi	%
a) Sabah	19,7
b) Öğleden Sonra	77,1
c) Akşam	3,2

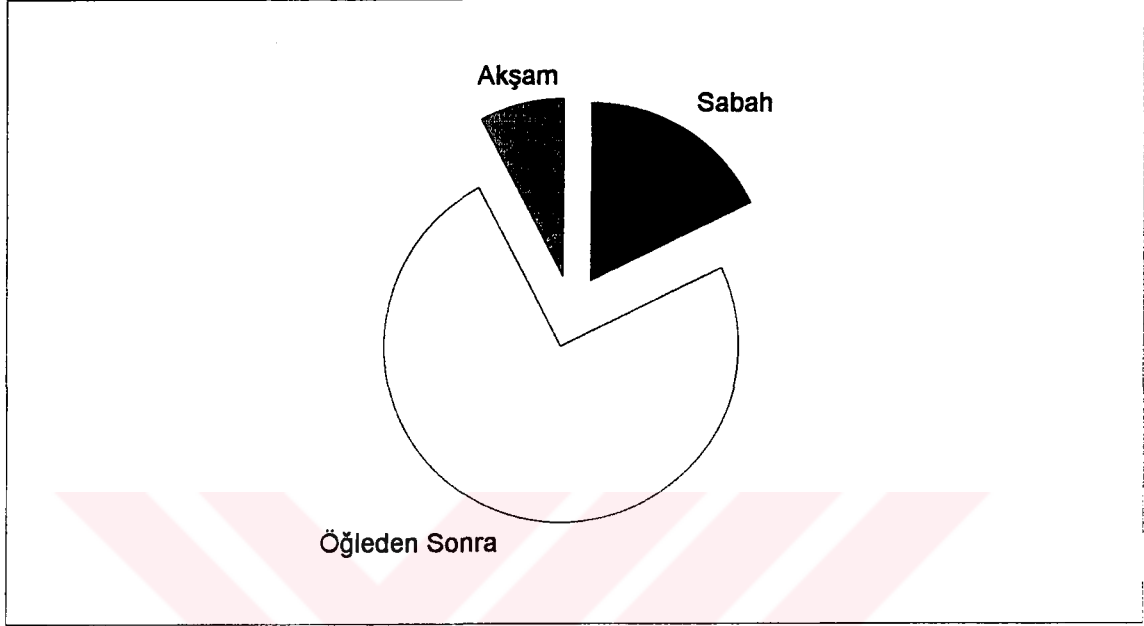

- Hafta sonu
	%
a) Sabah	17,2
b) Öğleden Sonra	77,6
c) Akşam	5,2

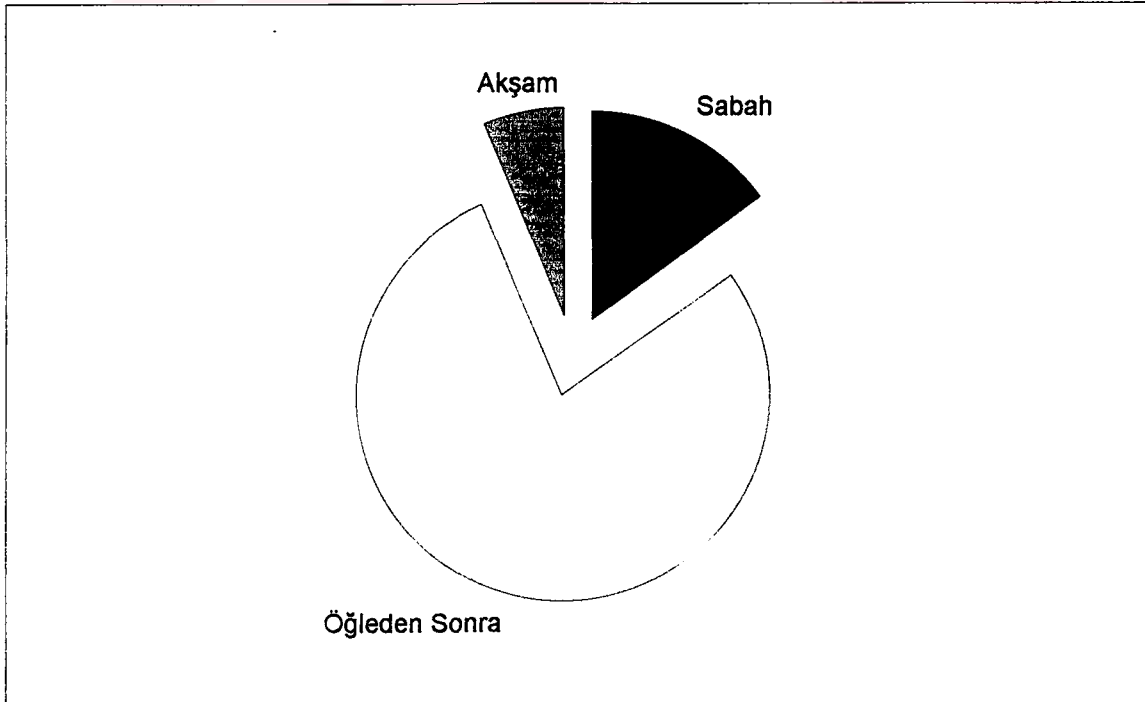

10 Parka gelmede tercih edilen zaman (Hafta Sonu)

Hafta içi	%
a) Sabah	17,8
b) Öğleden Sonra	74,5
c) Akşam	7,7

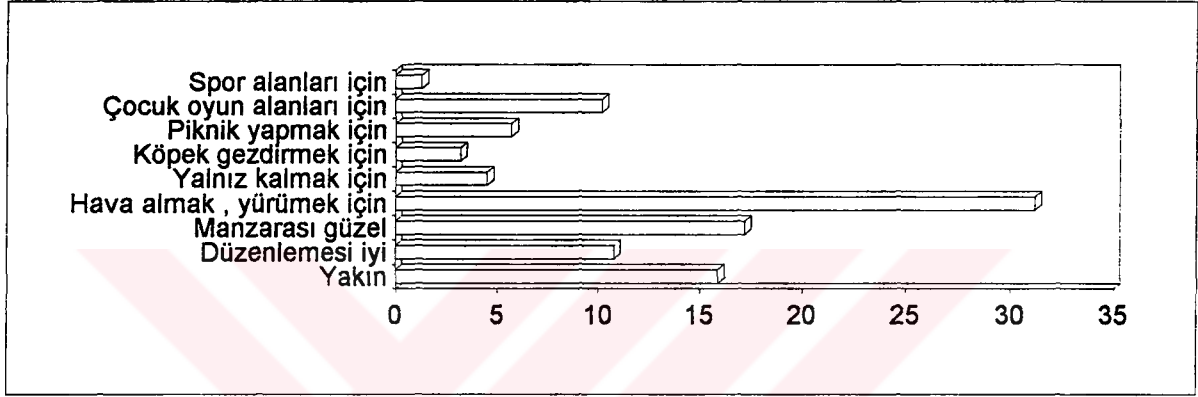

Hafta Sonu	%
a) Sabah	15,1
b) Öğleden Sonra	78,6
c) Akşam	6,3

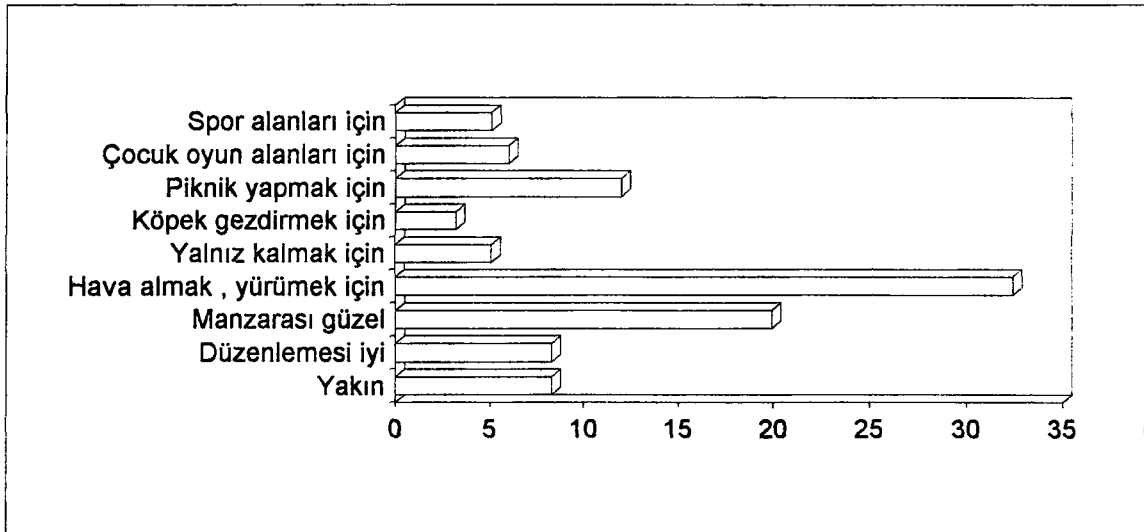

11 Parka gelme nedeniniz

Hafta içi	%
a) Yakın	15,9
b) Düzenlemesi iyi	10,8
c) Manzarası güzel	17,2
d) Hava almak , yürümek için	31,2
e) Yalnız kalmak için	4,5
f) Köpek gezdirmek için	3,2
g) Piknik yapmak için	5,7
h) Çocuk oyun alanları için	10,2
ı) Spor alanları için	1,3

Hafta sonu	%
a) Yakın	8,3
b) Düzenlemesi iyi	8,3
c) Manzarası güzel	19,9
d) Hava almak , yürümek için	32,4
e) Yalnız kalmak için	5,1
f) Köpek gezdirmek için	3,2
g) Piknik yapmak için	12
h) Çocuk oyun alanları için	6
ı) Spor alanları için	5,1

12 Spor alanları sizce yeterlimi ?

Hafta içi

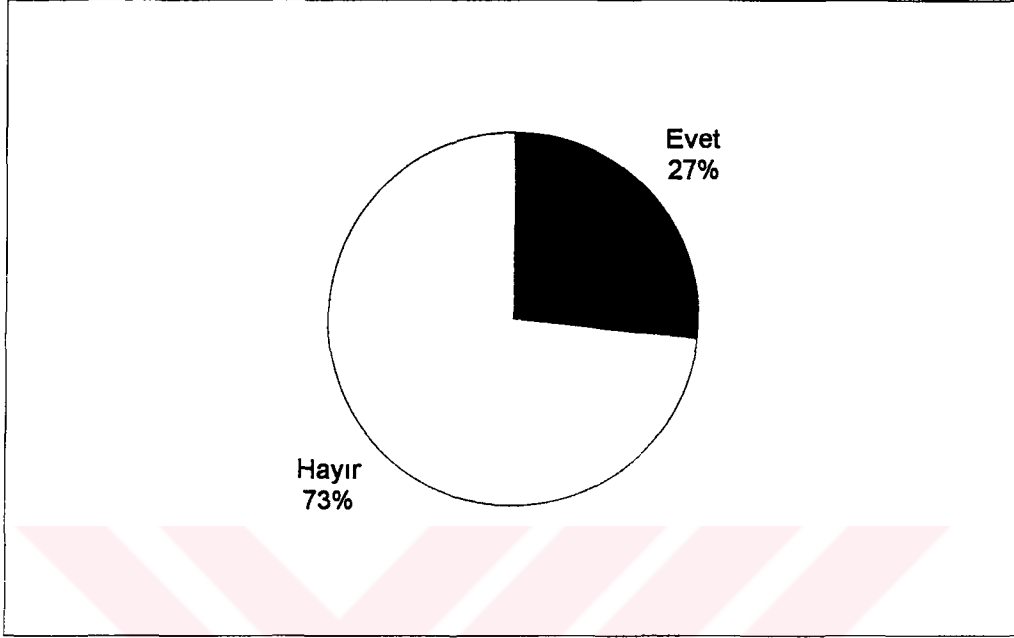
a) Evet

b) Hayır

%

26,8

73,2

Hafta sonu

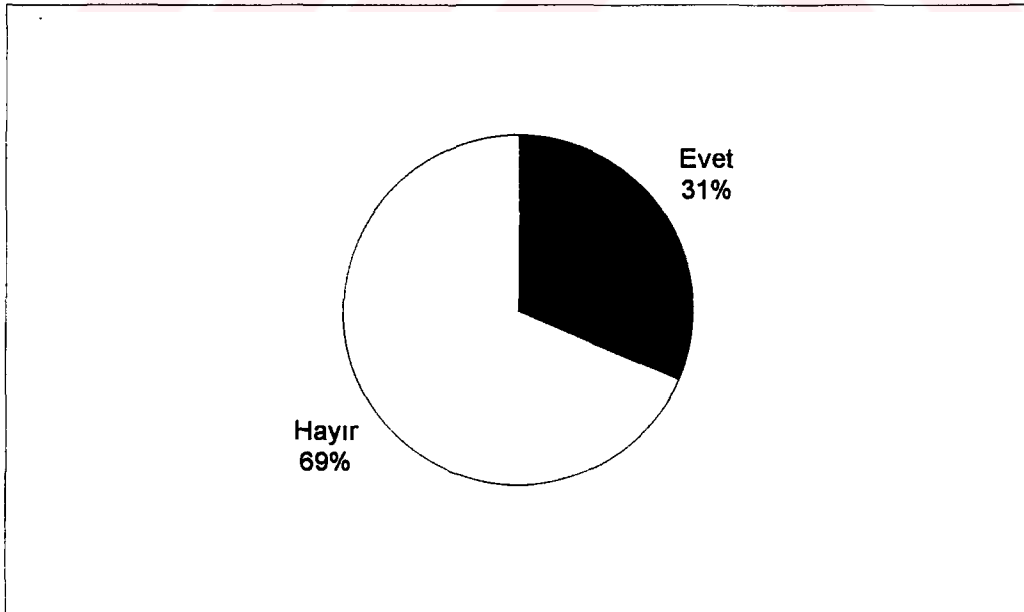
a) Evet

b) Hayır

%

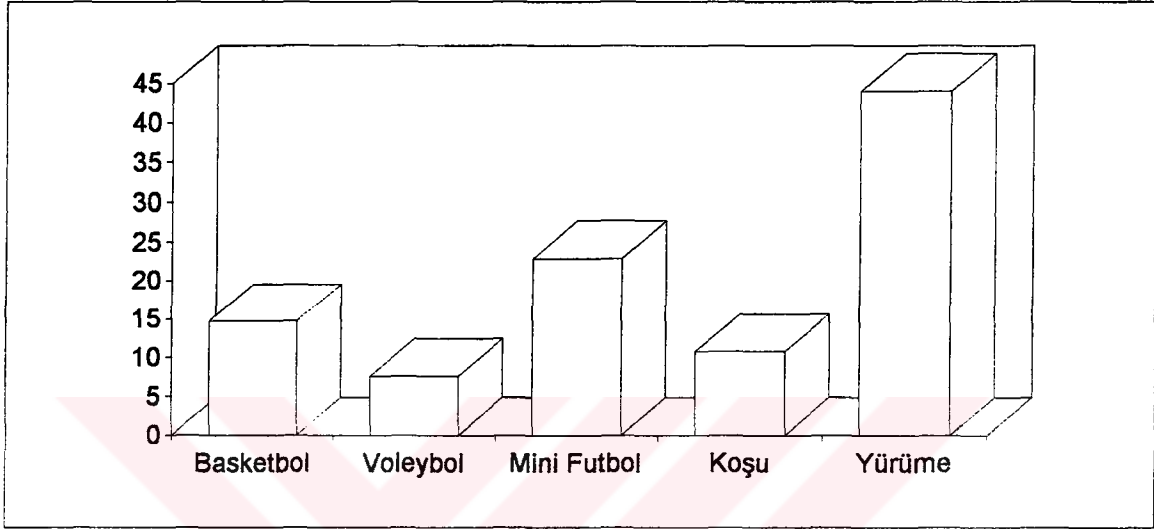
31,6

68,8

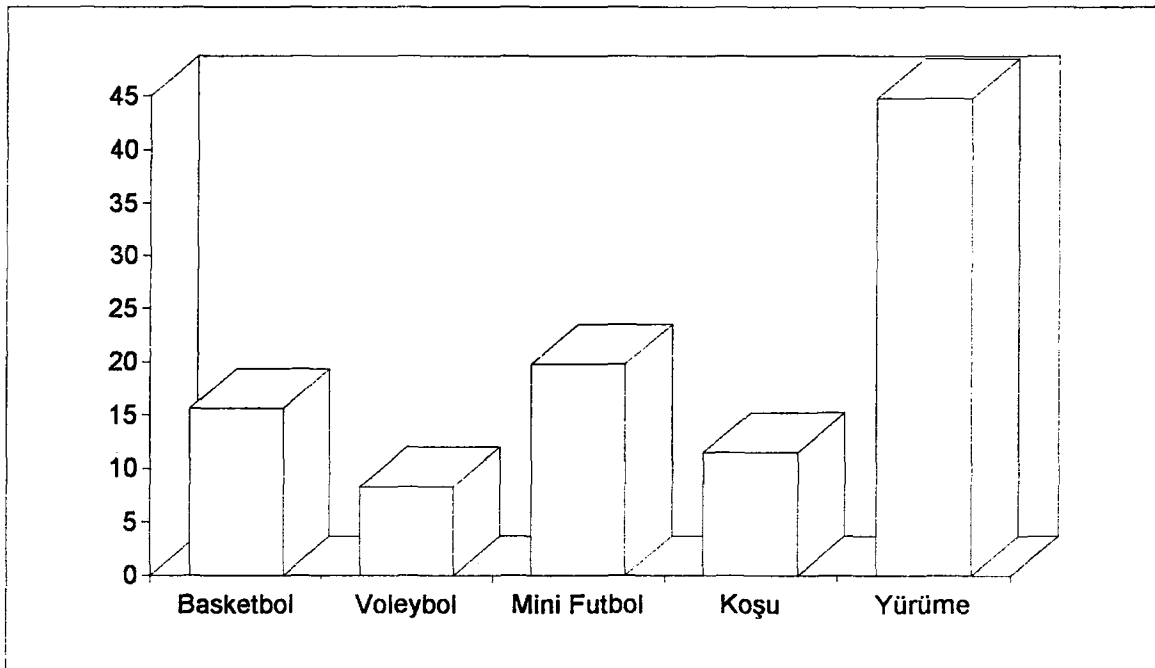

13 Parkta hangi sporu tercih ediyorsunuz ?

Hafta içi	%
a) Basketbol	14,7
b) Voleybol	7,6
c) Mini Futbol	22,9
d) Koşu	10,8
e) Yürüme	44

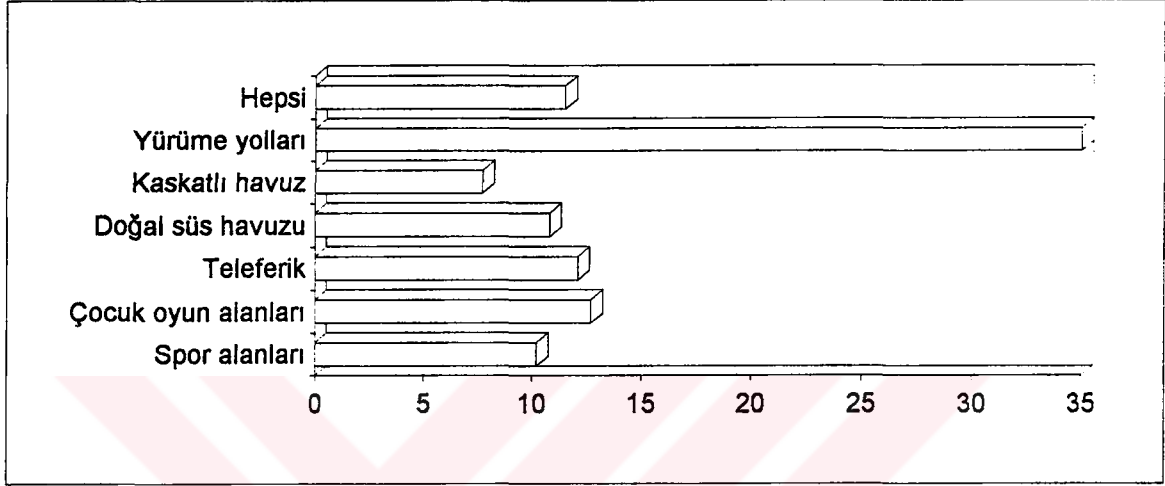

Hafta sonu	%
a) Basketbol	15,6
b) Voleybol	8,3
c) Mini Futbol	19,8
d) Koşu	11,5
e) Yürüme	44,8

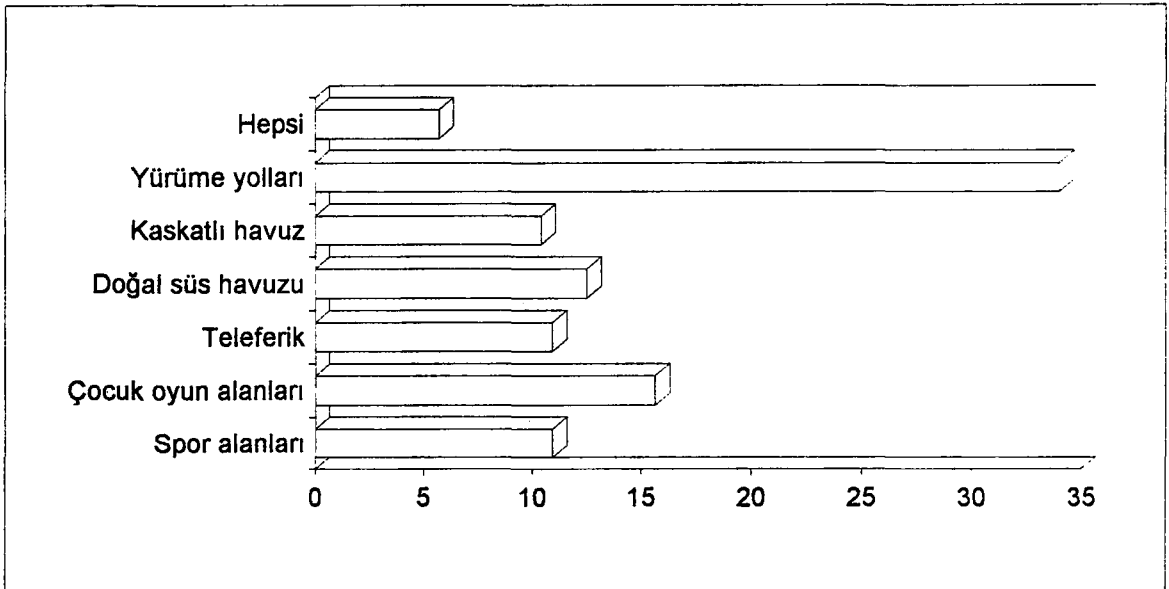

14 Parkta beğendiğiniz kısımlar hangileridir ?

Hafta içi	%
a) Spor alanları	10,2
b) Çocuk oyun alanları	12,7
c) Teleferik	12,1
d) Doğal süs havuzu	10,8
e) Kaskatlı havuz	7,7
f) Yürüme yolları	35
g) Hepsi	11,5

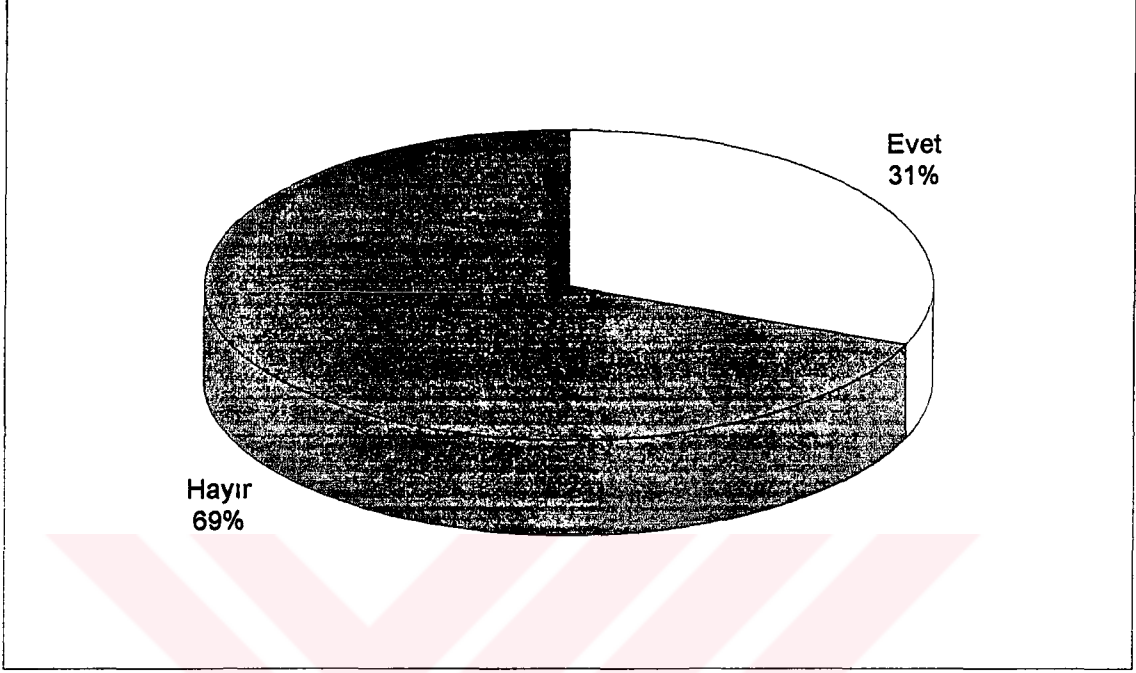

Hafta sonu	%
a) Spor alanları	10,9
b) Çocuk oyun alanları	15,6
c) Teleferik	10,9
d) Doğal süs havuzu	12,5
e) Kaskatlı havuz	10,4
f) Yürüme yolları	34
g) Hepsi	5,7

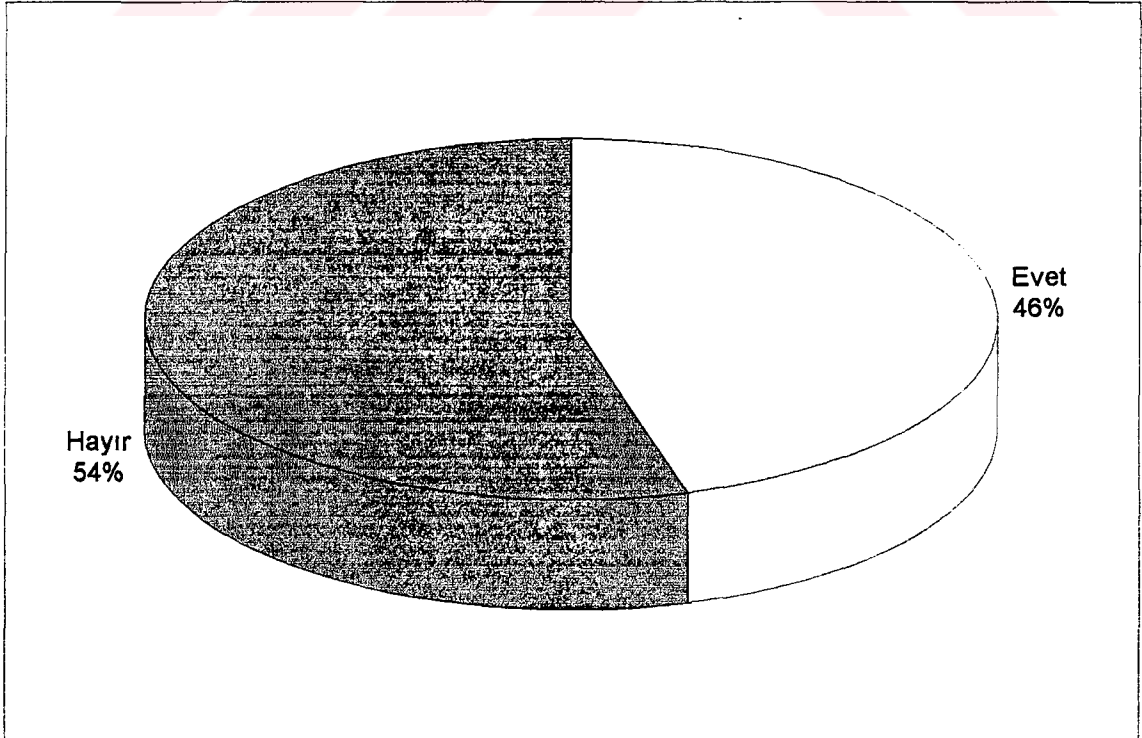

15 Teleferikten faydalanıyormusunuz?

	%
Hafta içi	
a) Evet	31,2
b) Hayır	68,8

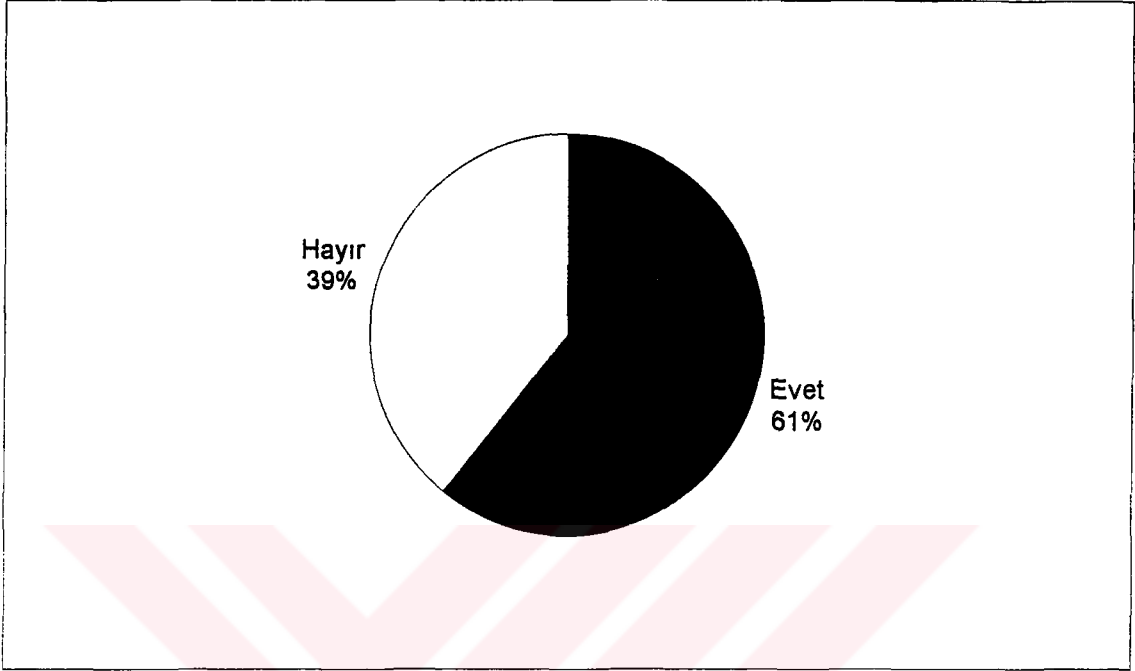

	%
Hafta sonu	
a) Evet	45,8
b) Hayır	54,2

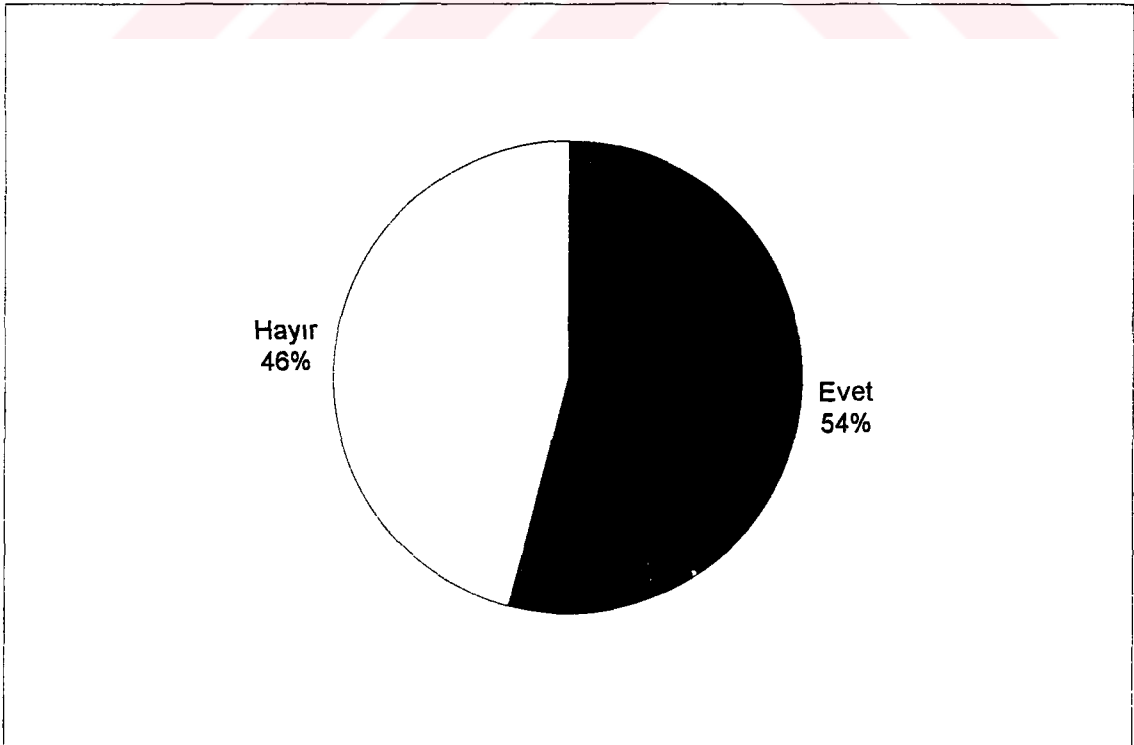

16 Teleferik seferleri sizce yeterlimi?

	Hafta içi	%
a) Evet		61,1
b) Hayır		38,9

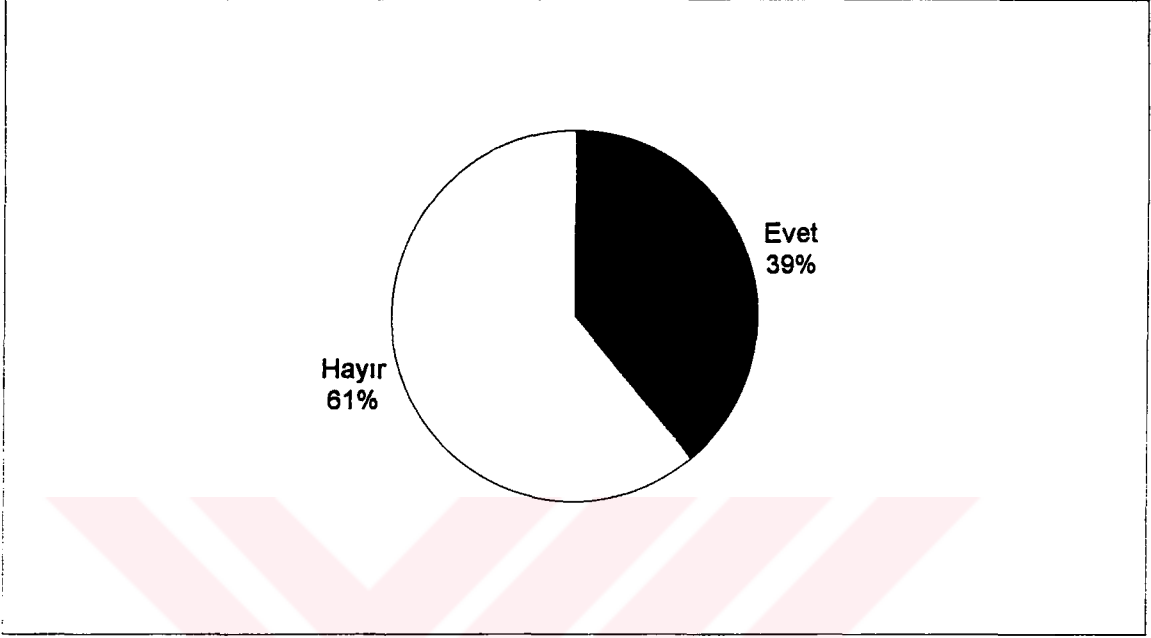

	Hafta sonu	%
a) Evet		54,2
b) Hayır		45,8

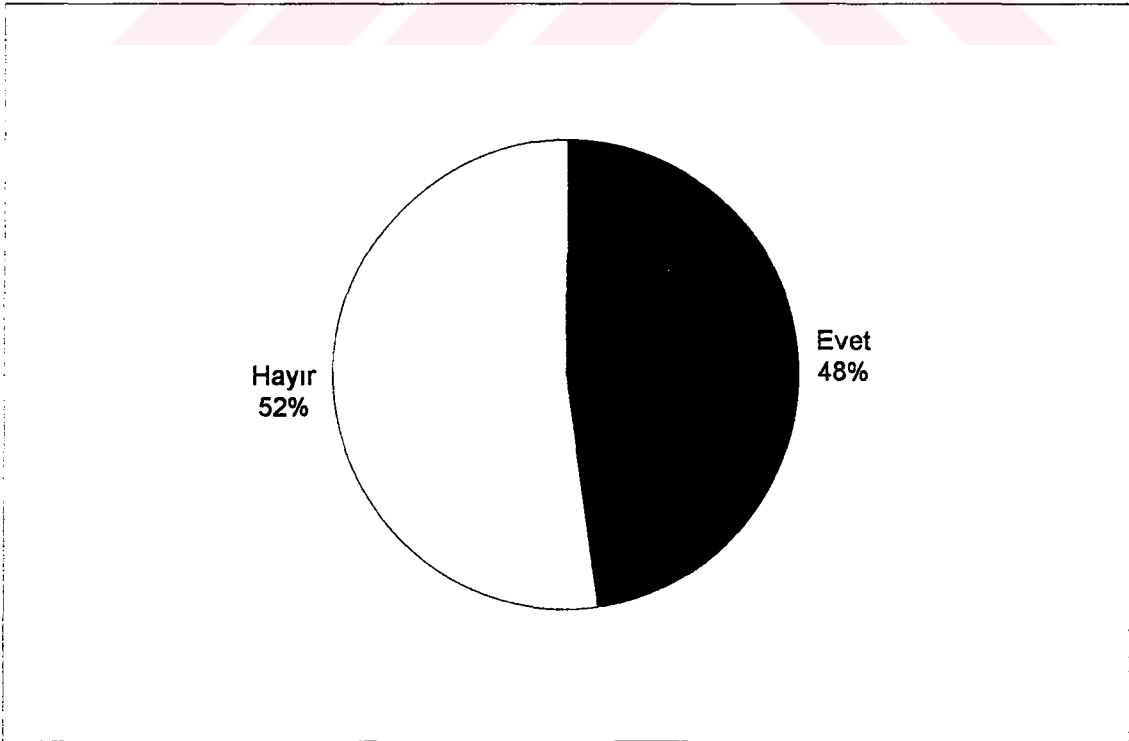

17 Çocuk oyun alanları sizce yeterlimi?

Hafta içi	%
a) Evet	38,9
b) Hayır	61,1

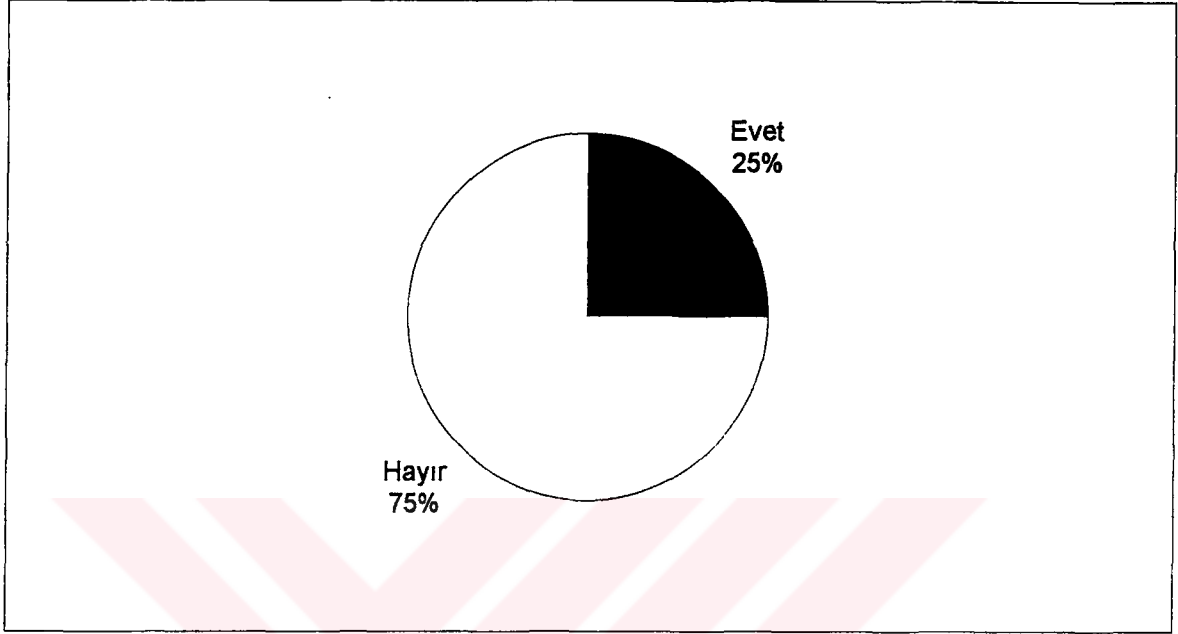

Hafta sonu	%
a) Evet	47,9
b) Hayır	52,1

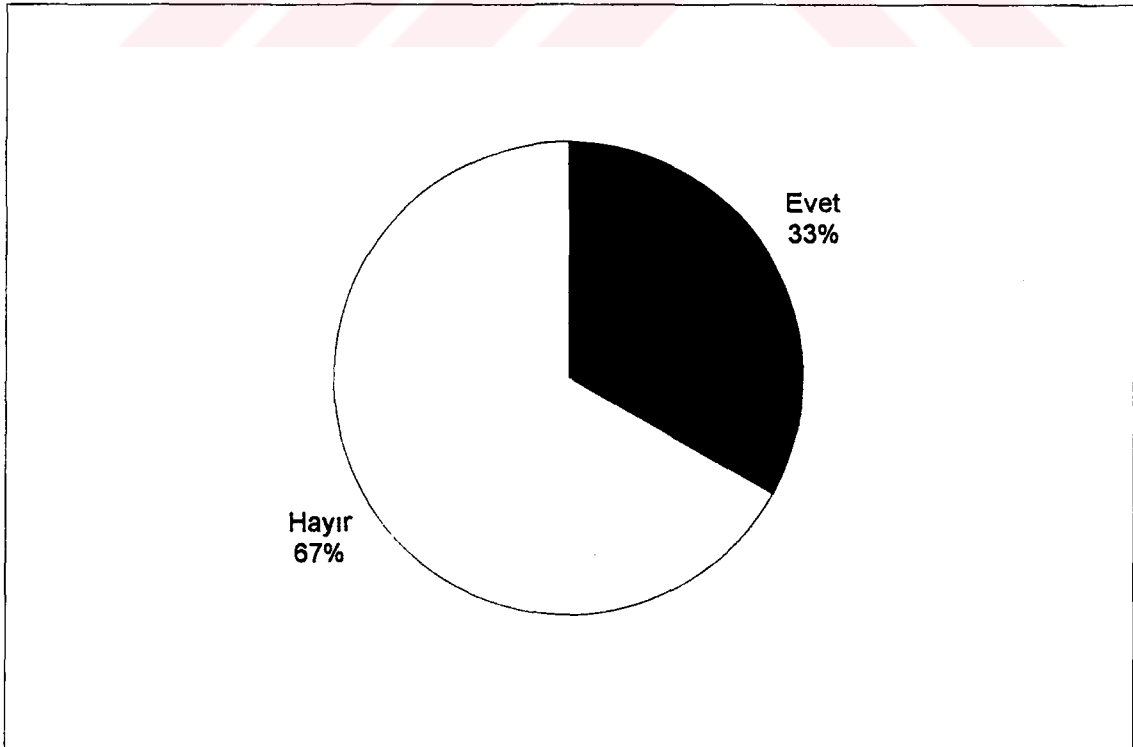

18 Çocuk oyun aletleri çocuklar için yeterlimi?

Hafta içi	%
a) Evet	25
b) Hayır	75

Hafta sonu	%
a) Evet	33,3
b) Hayır	66,7

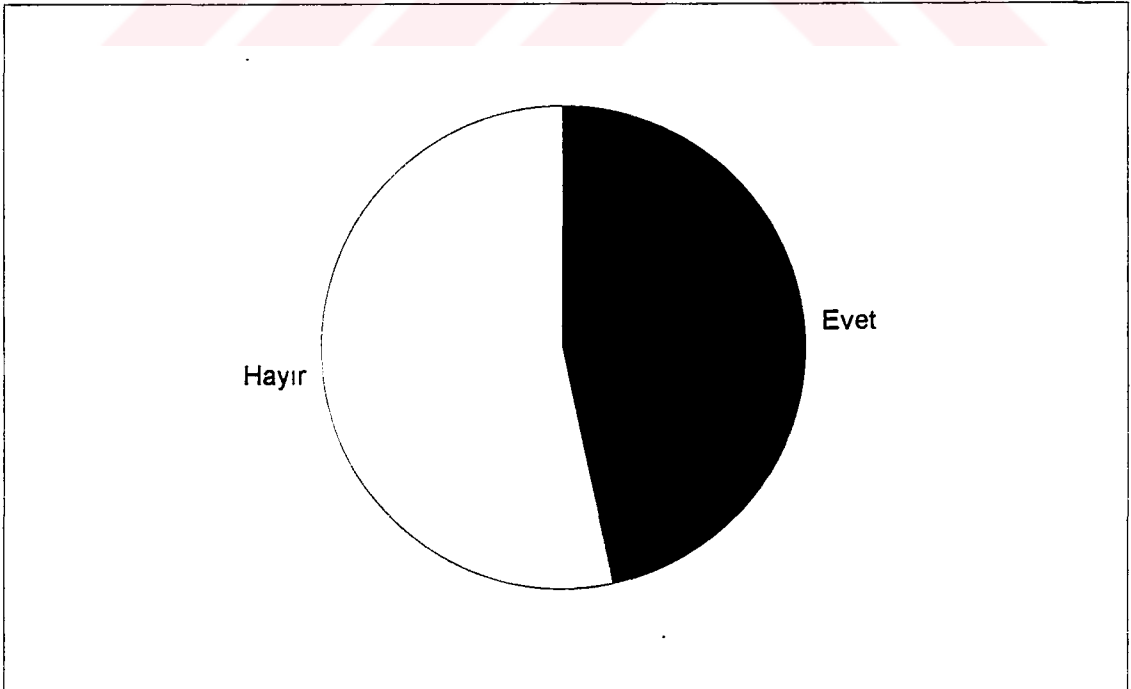

19. Parktaki Çöp kutuları, İşaret levhaları, Oturma bankları, Aydınlatma elemanları sizce yeterlimi?

Hafta içi	%
a) Evet	37,6
b) Hayır	62,4

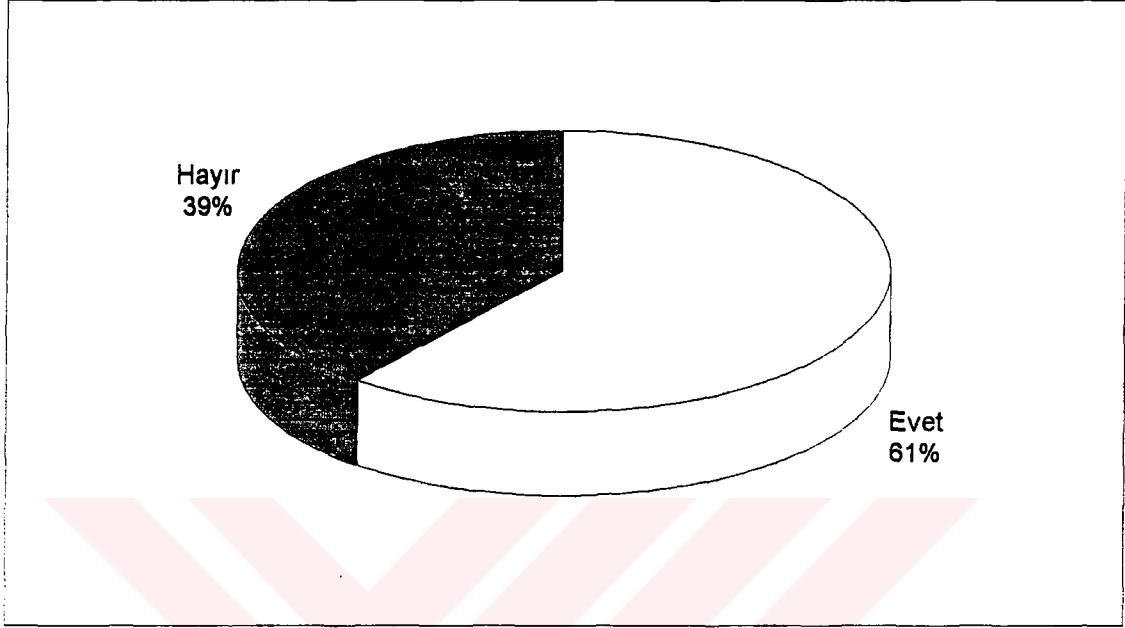

Hafta sonu	%
a) Evet	46,9
b) Hayır	53,1

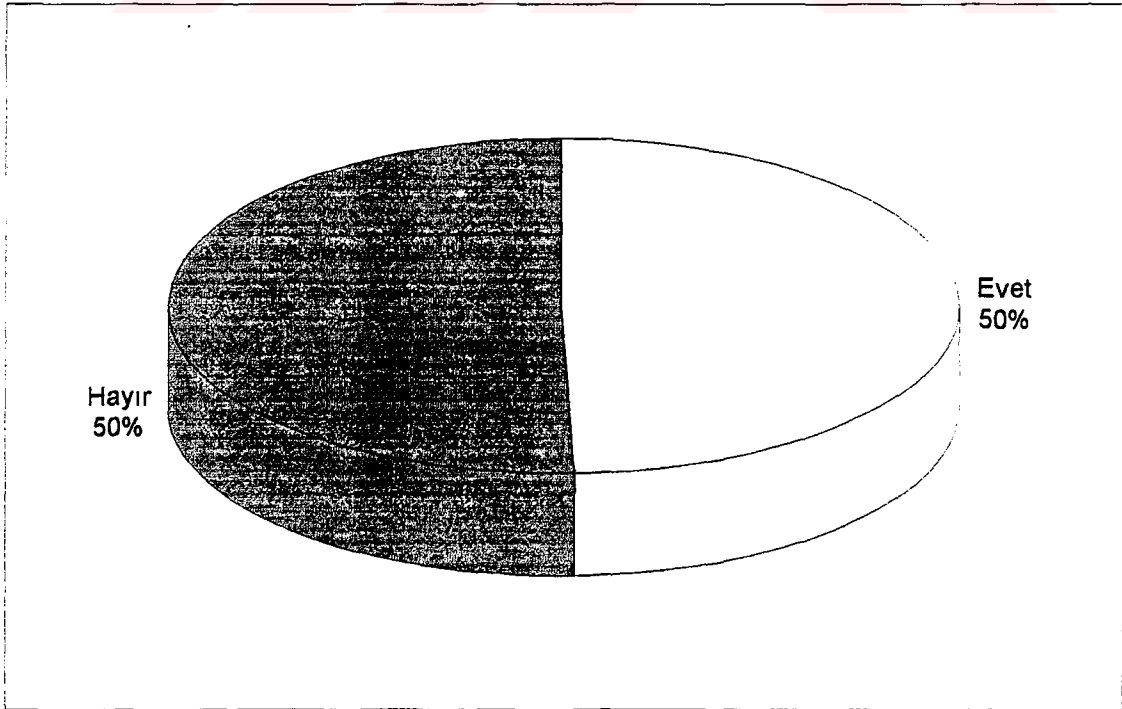

20 Çay bahçesi büfe restoranlardan faydalaniyormusunuz?

Hafta içi	%
a) Evet	61,1
b) Hayır	38,9

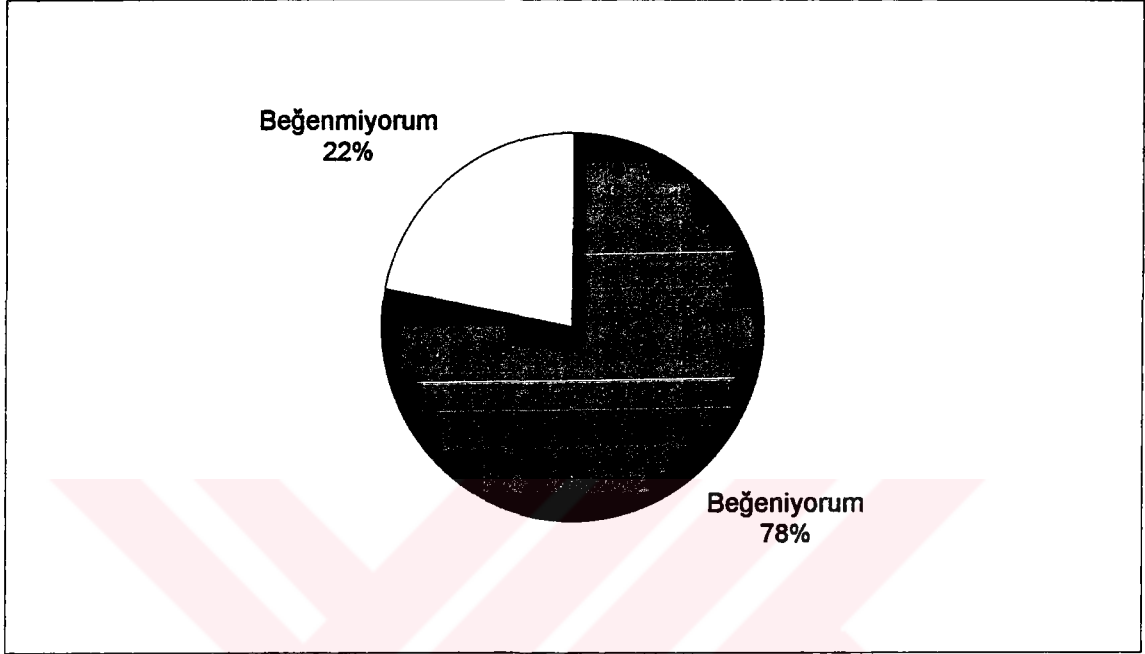

Hafta sonu	%
a) Evet	49,5
b) Hayır	50,5

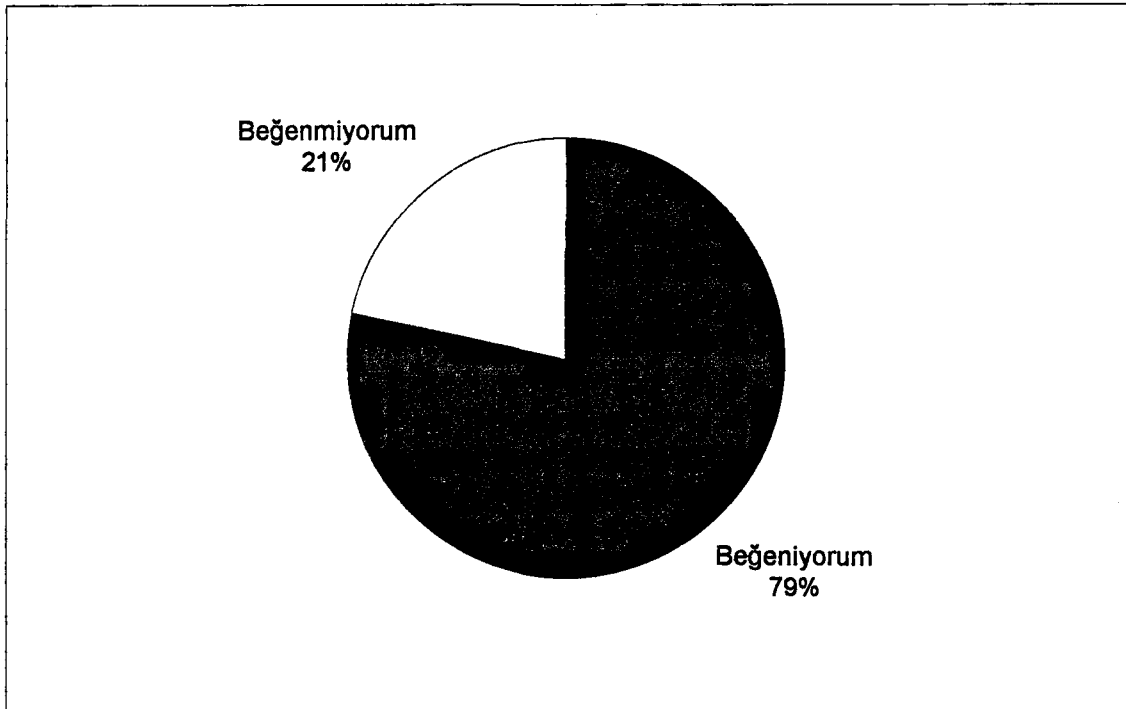

21 Parkın yeşil alan düzenlemesini nasıl buluyorsunuz?

Hafta içi	%
a) Beğeniyorum	78,3
b) Beğenmiyorum	21,7 (Bakımsızlık, denetimsizlik nedeni ile)

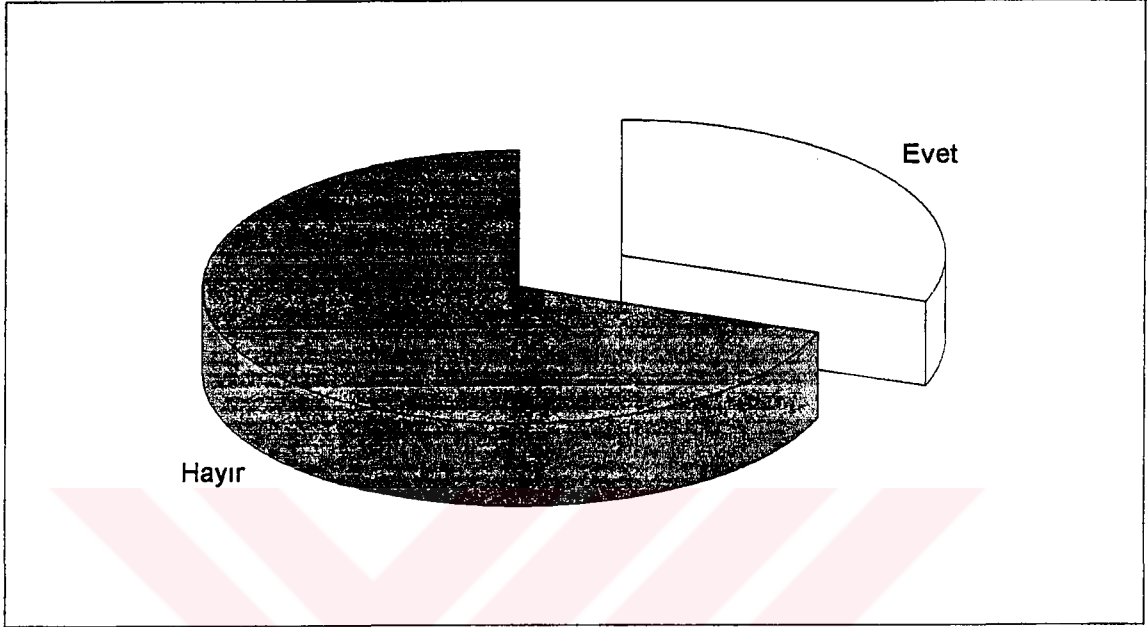
Hafta sonu	%
a) Beğeniyorum	78,6
b) Beğenmiyorum	21,4

22 Parktaki bakım sizce yeterlimi?

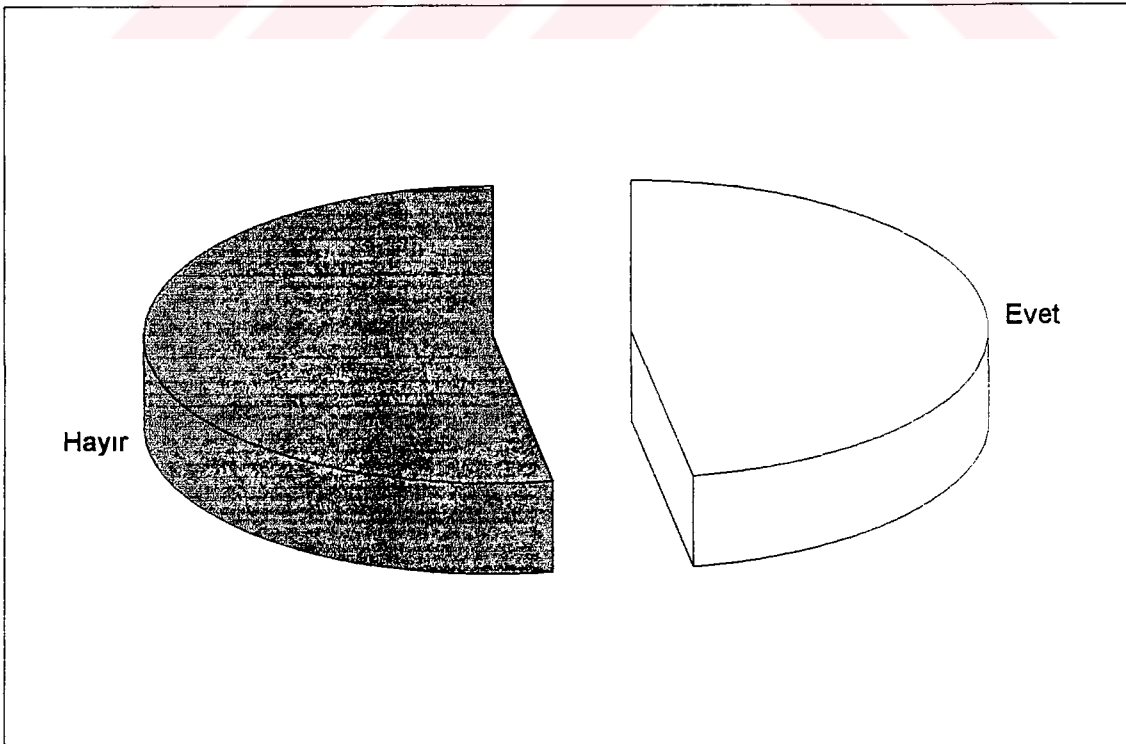
- Hafta içi
a) Evet
b) Hayır

%
30,6
69,4

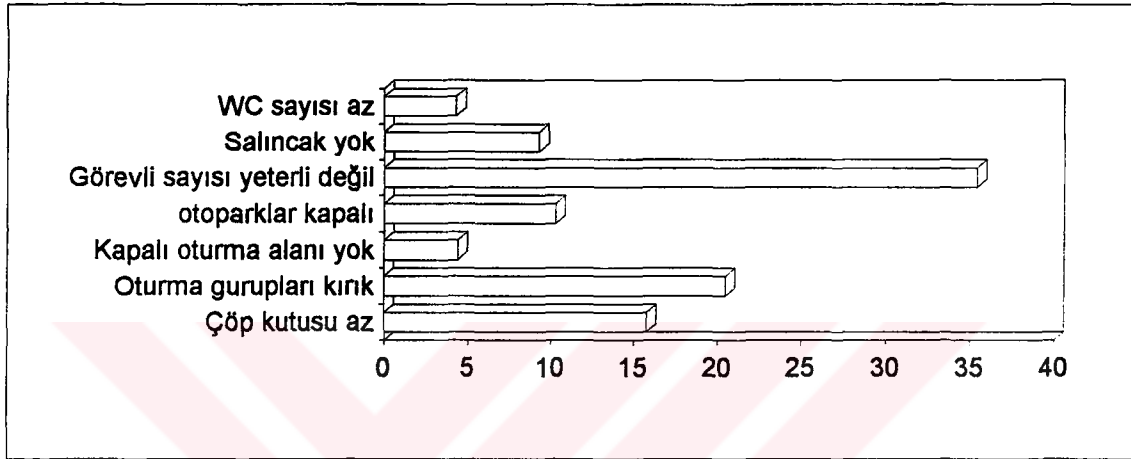
- Hafta sonu
a) Evet
b) Hayır

%
47,4
52,6

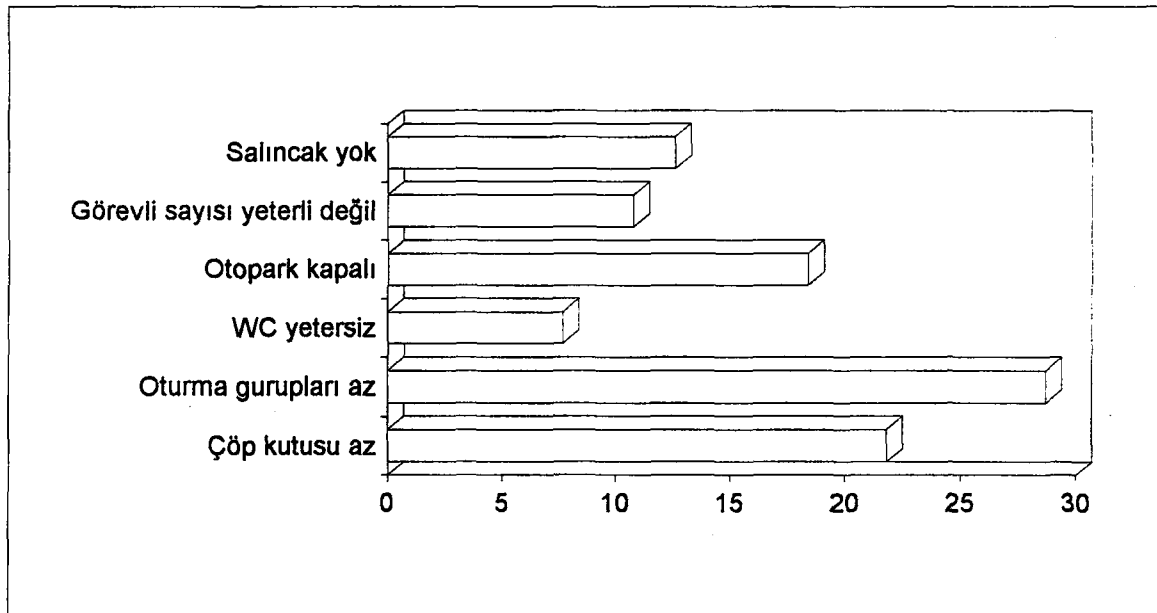

23 Parkta eksikliğini duyduğunuz alanlar varsa yazınız.

Hafta içi	%
a) Çöp kutusu az	15,8
b) Oturma gurupları kırıktır	20,5
c) Kapalı oturma alanı yok	4,4
d) otoparklar kapalı	10,3
e) Görevli sayısı yeterli değil	35,4
f) Salıncak yok	9,3
g) WC sayısı az	4,3

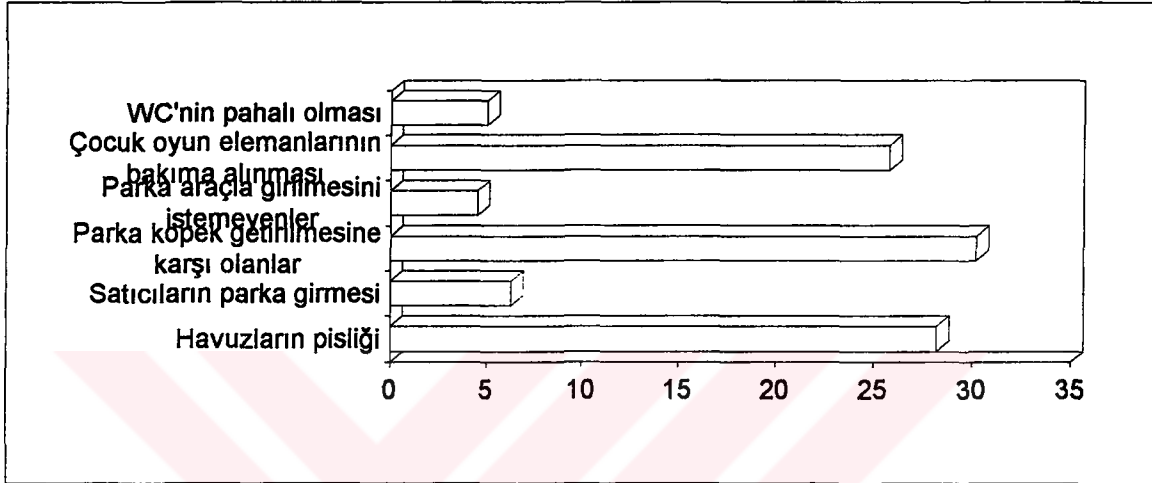

Hafta sonu	%
a) Çöp kutusu az	21,8
b) Oturma gurupları az	28,7
c) WC yetersiz	7,7
d) Otopark kapalı	18,4
e) Görevli sayısı yeterli değil	10,8
f) Salıncak yok	12,6

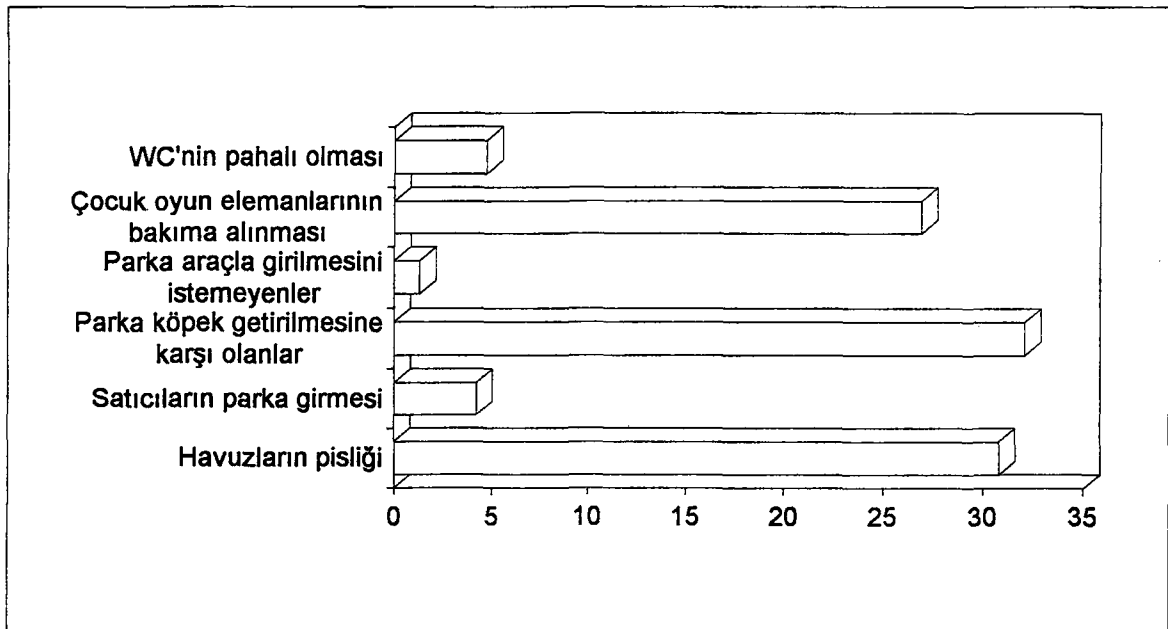

24 Parkta gördüğünüz aksaklıkları yazınız.

Hafta içi	%
a) Havuzların pisliği	28,2
b) Satıcıların parka girmesi	6,3
c) Parka köpek getirilmesine karşı olanlar	30,2
d) Parka araçla girilmesini istemeyenler	4,5
e) Çocuk oyun elemanlarının bakıma alınm	25,8
f) WC'nin pahalı olması	5

Hafta sonu	%
a) Havuzların pisliği	30,8
b) Satıcıların parka girmesi	4,2
c) Parka köpek getirilmesine karşı olanlar	32,1
d) Parka araçla girilmesini istemeyenler	1,3
e) Çocuk oyun elemanlarının bakıma alınm	26,9
f) WC'nin pahalı olması	4,7

10.2. Hafta İçinde Yapılan Anket Soruşturmalarının Değerlendirilmesi

İstanbul' da en çok hangi parka gidersiniz sorusuna verilen yanıtlarda en yüksek oran % 86,6 ile Demokrasi Parkı' na aittir. Bu oranı sırasıyla % 9,6 ile yıldız, % 3,2 ile diğer parklar, % 0,6 ile İhlamur Parkı izlemektedir.

Parka gelenlerin yaş grupları incelendiğinde % 29,9 ile 22 - 32 yaş grubu, % 41,4 ile 15 - 21 yaş grubu, % 12,7 ile 33 - 45 yaş grubu, % 8,3 ile 0 - 14 yaş grubu ve % 7,7 ile 45 yaş ve üstü izlemektedir.

İş durumlarına bakıldığında % 36,9 ile ğrenci, en yüksek orandır. Diğer oranlar ise ; % 19,7 ile serbest meslek, % 16,6 ev kadını, % 11,5 memur, % 11,9 işçi, % 3,2 emekli ve % 0,6 sı işsizdir.

Parka gelenlerin eğitim düzeylerinin incelenmesinde % 42,7 ile lise en yüksek orandır. Bunu sırasıyla % 22,3  niversite, % 19,7 si ortaokul, % 14  ilkokul ve % 1,3  okumamış düzeyindekiler takip etmektedir.

Ziyaretçilerin parka ulaşım sürelerine bakıldığında % 70,1 i 30 dakikada parka gelmekte , % 16,6 sı 1 - 2 saatte , % 13,3 de 1 saatte parka ulaşabilmektedir.

Parka % 68,2 si yaya olarak, % 22,9 u diğer vasıtalarla ve % 8,9 u ise özel oto ile gelmektedir.

Parka ęelmekteki sıklık durumunda en yüksek oran % 52,2 ile haftada 1 defadır. Bunu % 30,6 ile hergün ve % 17,2 ile ayda 1 defa izlemektedir.

Hafta içinde parka gelenlerin % 77,1 i öğleden sonra, % 19,7 si sabah ve % 3,2 si akşam gelemektedir.

Haftasonuna baktığımızda ; ziyaretçilerin % 74,5 inin öğleden sonra, % 17,8 inin sabah, % 7,7 sinin ise akşam geldiği belirlenmiştir.

Parka gelme nedenleri incelendiğinde % 31,2 si hava almak-yürümek için, % 15,9 u yakın, % 10,8 i düzenlemesi iyi, % 10,2 si çocuk oyun alanları için, % 5,7 si piknik yapmak için, % 4,5 i yalnız kalmak için, % 3,2 si köpek gezdirmek için ve % 1,3 ü spor alanları için geldiği saptanmıştır.

Ziyaretçilerin % 26,8 i spor alanlarını yeterli bulmaktadır. Parka gelenlerin tercih ettikleri sporların başında % 44 ile yürüme gelmekte ve bunu sırasıyla % 22,9 mini futbol, % 14,7 basketbol, % 10,8 koşu, % 7,6 voleybol izlemektedir.

Parkta en çok beğenilen kısımlar ise % 35 ile yürüme yolları, % 12,7 ile çocuk oyun alanları, % 12,1 ile teleferik, % 11,5 ile hepsi, % 10,8 ile doğal süs havuzu, % 10,2 ile spor alanları, % 7,7 ile de kaskatlı havuz gelmektedir.

Ziyaretçilerin % 31,2 si teleferikten faydalanmakta ve bu kişilerin % 61,1 i teleferik seferlerini yeterli bulmaktadır.

Çocuk oyun alanlarını yeterli bulanların oranı % 38,9 dur. Bu kişilerin % 25 i çocuk oyun elemanlarını beğenmekte ve yeterli olduğunu belirtmektedir.

Parktaki kent mobilyalarını yeterli bulanların oranı % 37,6 dır. Çay bahçesi, büfe ve restaurantlardan faydalananların oranı ise % 61,1 gibi yüksek bir orandır.

Parkın yeşil alan düzenlemesi ziyaretçi kitle tarafından % 78,3 oranında beğenilmektedir.

Ziyaretçilerin % 69,4 ü parktaki bakımı yetersiz görmektedir.

Parkta eksikliği duyulan alanlar hangileridir sorusuna ziyaretçilerin verdiği cevaplar, % 35,4 görevli sayısı yeterli değil, % 20,5 oturma grupları yetersiz, % 15,8 çöp kutuları az, % 9,3 salıncak yok, % 4,4 kapalı oturma alanı yok, % 4,3 wc sayısı az, % 10,3 otopark kapalı şeklinde olmuştur.

Parkta görülen aksaklıklar ise % 30,2 parka köpek getirilmesine karşı, % 28,8 havuzların pisliği, % 25,8 çocuk oyun alanlarının bakımsızlığı, % 6,3 ü satıcıların parka girmesi, % 5 i wc nin pahalı olması ve % 4,5 u ise parka araçla girilmesi olarak ortaya çıkmaktadır.

10.3 . Hafta Sonu Yapılan Anket Soruşturmasının Değerlendirilmesi

İstanbul' da en çok hangi parka gidiyorsunuz sorusuna verilen cevapta ; % 85,4 ile Maçka Demokrasi Parkı ilk sırayı almakta bunu % 9,4 ile Yıldız Parkı, % 3,6 ile diğer parklar ve % 1,5 ile de İhlamur Parkı izlemektedir.

Parka en çok % 47,9 ile 15 - 21 yaş grubu gelmekte , bunu % 22,9 ile 22 - 32 yaş grubu, % 15 ile 33 - 45 yaş grubu, % 10,4 ile 0 - 14 yaş grubu ve % 3,7 ile 45 yaş üstü grubu takip etmektedir.

Parka gelenlerin iş durumlarına bakıldığında % 34,9 u öğrenci, % 26,6 sı işçi % 15,7 si serbest meslek, % 10,4 ü ev kadını, % 6,8 i memur, % 3,6 sı emekli, ve % 2 si işsizdir.

Ziyaretçilerin eğitim düzeyleri ise; 34,4 ü lise, % 32,2 si ilkokul, % 21,4 ü ortaokul, % 9,8 i üniversite ve % 2,1 i okumamıştır.

Deneklerin % 63,5 i parka 30 dakika içinde ulaşmakta, bunu % 20,4 ile 1 - 2 saat , % 16,1 ile de 1 saat izlemektedir.

Parka yaya olarak gelenerin oranı % 68,2 dir. % 21,4 ü diğer vasıtalarla, % 10,4 ü ise özel otolarıyla parka gelmektedirler.

Parkta 1 - 2 saat kalanların oranı % 45,3 tür. % 44,8 i yarım gün kalmakta % 9,9 u ise tüm gün parkta vakit geçirmektedirler.

Parka gelmekteki sıklık durumunun incelenmesi sonucu ziyaretçilerin % 67,8 inin haftada 1, % 20,9 u nun ayda 1 , % 9,4 ü nün her gün ve % 1,9 u nun yılda 1 geldikleri saptanmıştır.

Hafta sonunda parka öğleden sonra gelenlerin oranı % 77,6 dir. Bunu % 17,2 ile sabah ve % 5,2 ile akşam gelenler takip etmektedir.

Ziyaretçilerin parka gelme nedenleri şöyle sıralanmaktadır; % 32,4 ü hava almak ve yürümek için, % 19,9 u manzarası güzel olduğu için, % 8,3 ü düzenlemesi iyi, % 8,3 yakın, % 6 çocuk oyun alanları için, % 5,1 i spor alanları için, % 5,1 i yalnız kalmak için, % 3,2 köpek gezdirmek için, % 12 si piknik yapmak için gelmektedir.

Spor alanlarını yeterli bulanların oranı % 31,6 dır. Parkta tercih edilen sporlar ise % 44,8 ile yürüme, % 19,8 ile mini futbol, % 15,6 ile basketbol, % 11,5 ile koşu ve % 8,3 ile voleyboldur.

Parkta en çok % 34 ile yürüme yolları beğenilmektedir. Ayrıca % 15,6 çocuk oyun alanları, % 10,9 teleferik, % 10,9 spor alanları, % 12,5 doğal süs havuzu, % 10,4 kaskatlı havuz, % 5,7 hepsi oranları saptanmıştır.

Teleferikten faydalananların oranı % 45,8 dir. Teleferik seferlerini yeterli bulanların oranı ise % 54,2 dir.

Parka gelenlerin % 47,9 u çocuk oyun elemanlarını yeterli bulmaktadır. Bu kişilerin % 66,7 si çocuk oyun aletlerini yeterli görmektedir.

Parktaki kent mobilyalarının yeterli buluyormusunuz sorusuna hayır cevabı verenlerin oranı % 53,1 dir.

Ziyaretçilerin % 78,6 gibi yüksek bir oranı parkın yeşil alan düzenlenmesini beğenmektedir.

Parktaki bakımı yeterli bulmayanların oranı ise % 47,4 dır.

Parkta eksikliği duyulan alanlar sırasıyla şöyledir. % 28,7 oturma grupları az, % 21,8 çöp kutuları az, % 18,4 otopark kapalı % 12,6 salıncak yok. % 10,8 i görevli sayısı yeterli değil, % 7,7 si wc sayısı yetersiz.

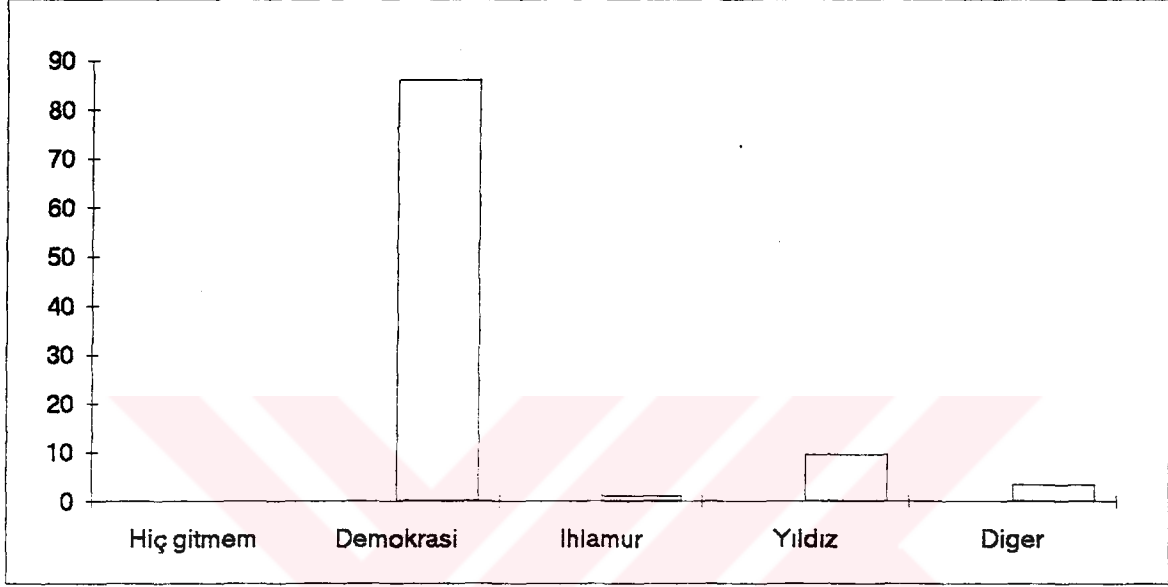
Parkta görülen aksaklıklar ise; % 32,1 parka köpek getirilmesi, % 30,8 havuzların pisliği, % 26,9 çocuk oyun elemanlarının bakımsızlığı, % 4,7 wc lerin pahalı olması, % 4,2 satıcıların parka girmesi, % 1,3 parka araçla girilmesi olarak tesbit edilmiştir.

10. 4 .Hafta İçi ve Hafta Sonu Yapılan Anket Soruşturması Ortalamaları

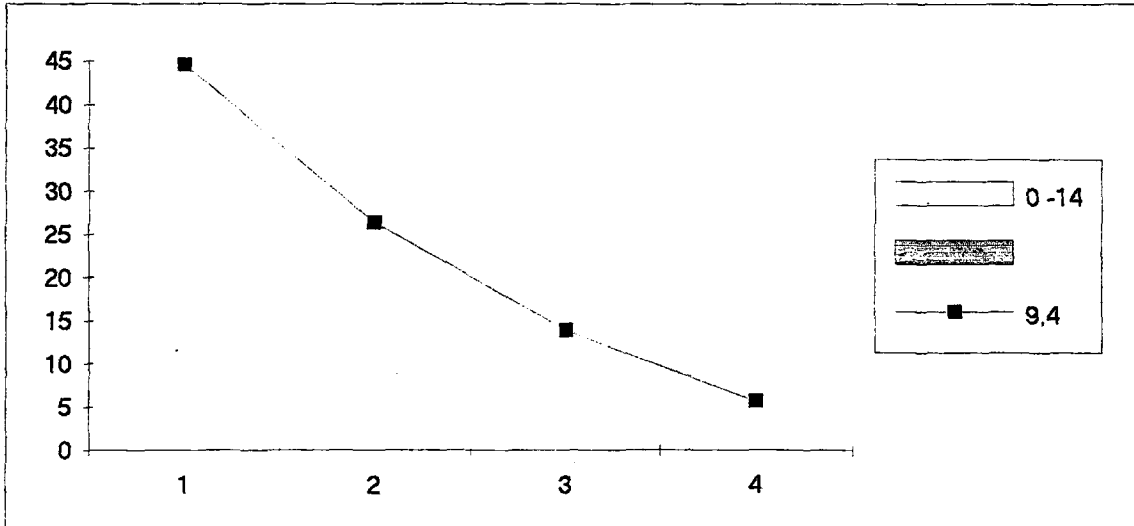
1 İstanbul ' da en çok hangi parka gidersiniz?

	%
a) Hiç gitmem	0
b) Demokrasi	86
c) İhlamur	1,1
d) Yıldız	9,5
e) Diğer	3,4

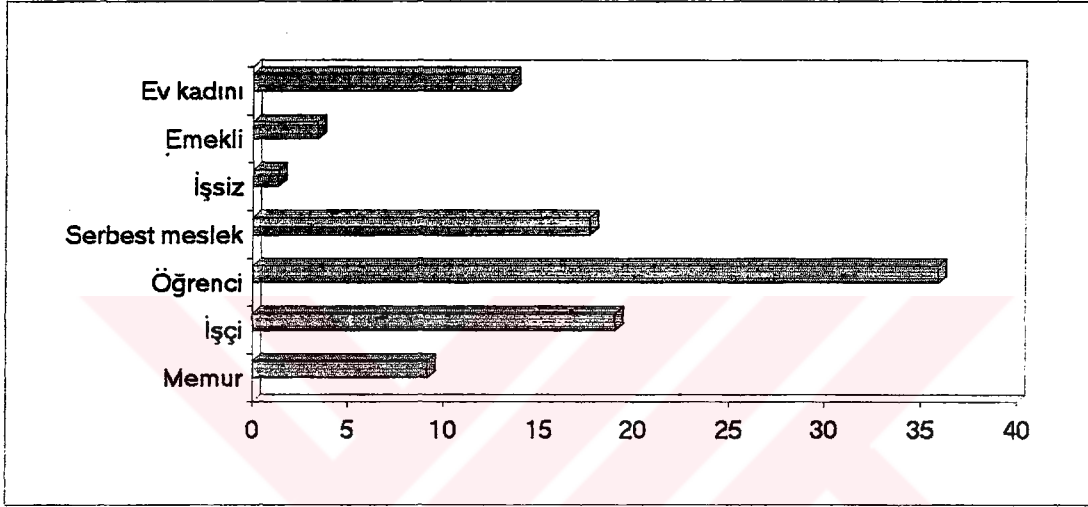
2 Yaş grubunuz

	%
a) 0 -14	9,4
b) 15 - 21	44,6
c) 22 - 32	26,4
d) 33 - 45	13,9
e) 45 üstü	5,7

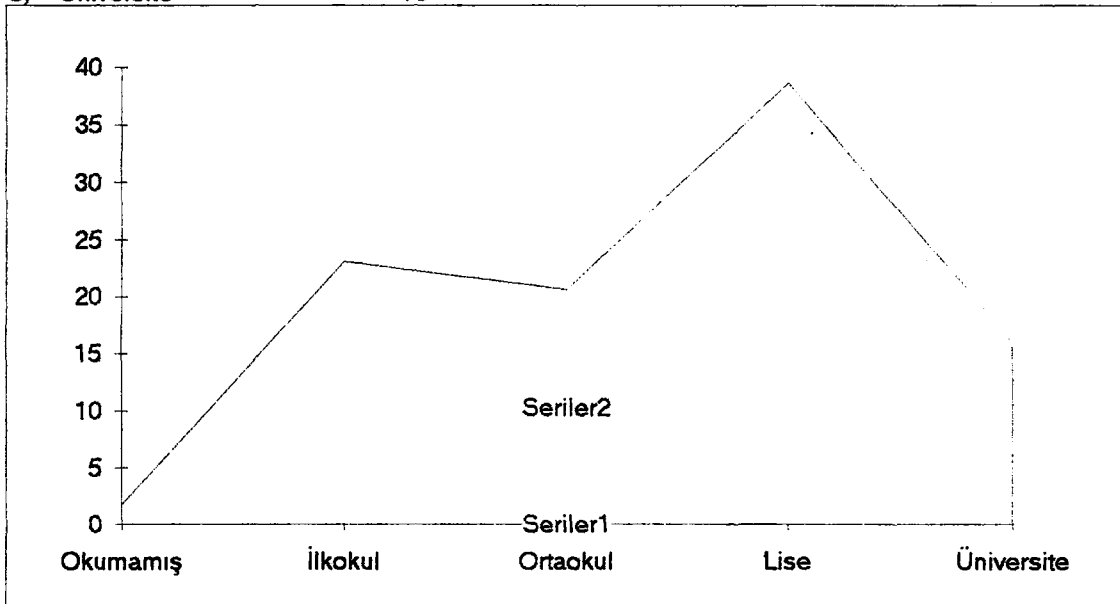
3 İş durumunuz

	%
a) Memur	9,15
b) İşçi	19,05
c) Öğrenci	35,9
d) Serbest meslek	17,7
e) İşsiz	1,3
f) Emekli	3,4
g) Ev kadını	13,5

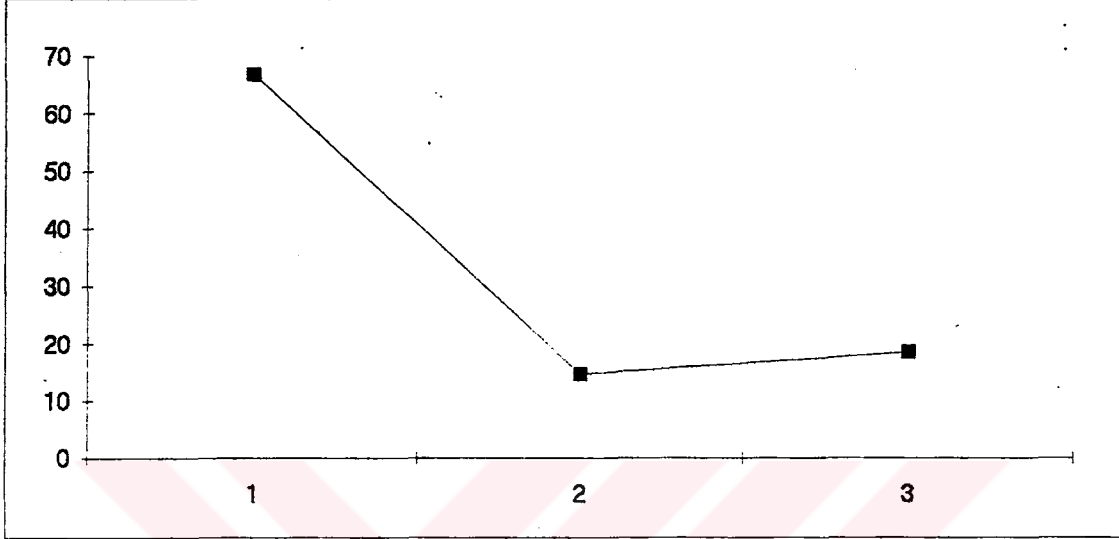
4 Eğitim düzeyiniz

	%
a) Okumamış	1,7
b) İlkokul	23,1
c) Ortaokul	20,6
d) Lise	38,6
e) Üniversite	16

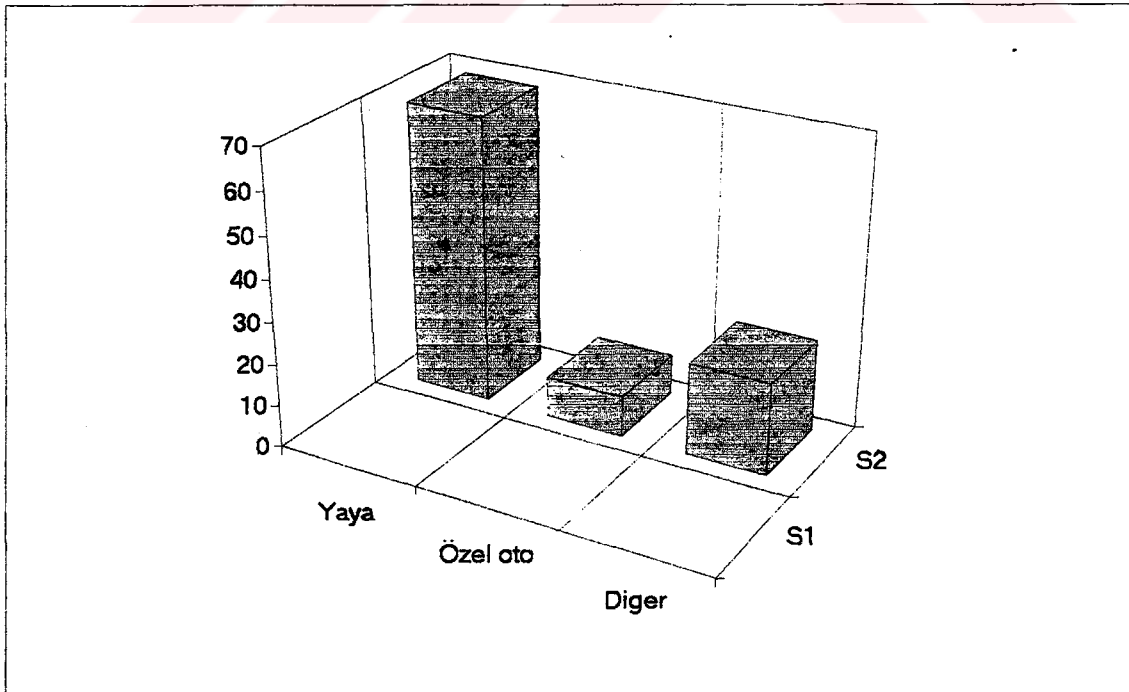
5 Parka ne kadar zamanda ulaşıyorsunuz?

	%
a) 30 dakika	66,8
b) 1 saat	14,7
c) 1 - 2 saat	18,5

6 Parka nasıl geliyorsunuz?

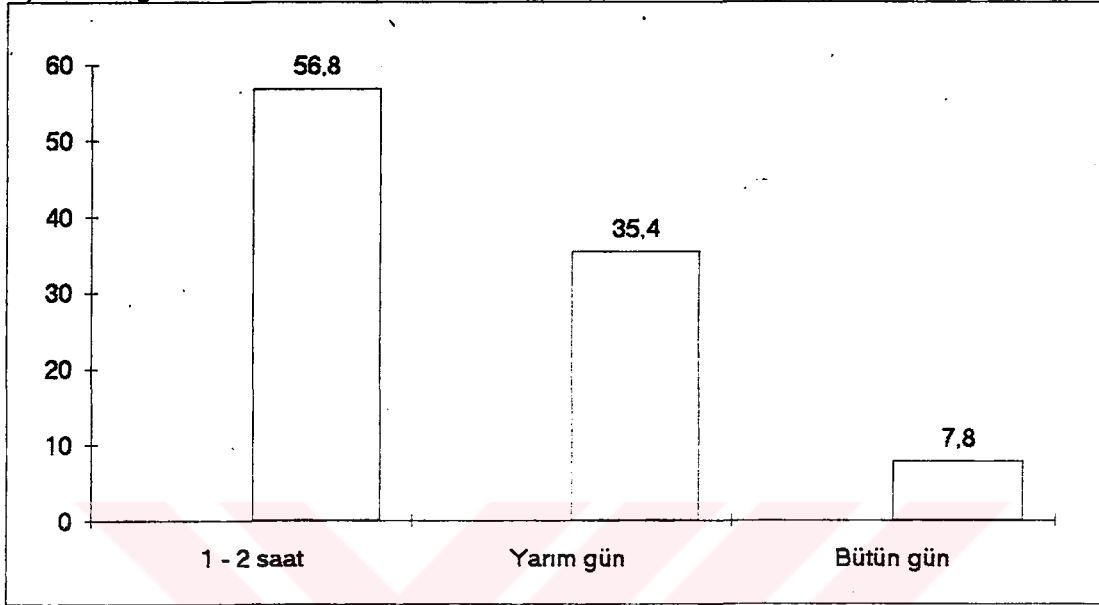
	%
a) Yaya	68,2
b) Özel oto	9,7
c) Diğer	22,1

7 Parkta ne kadar kalıyorsunuz?

%

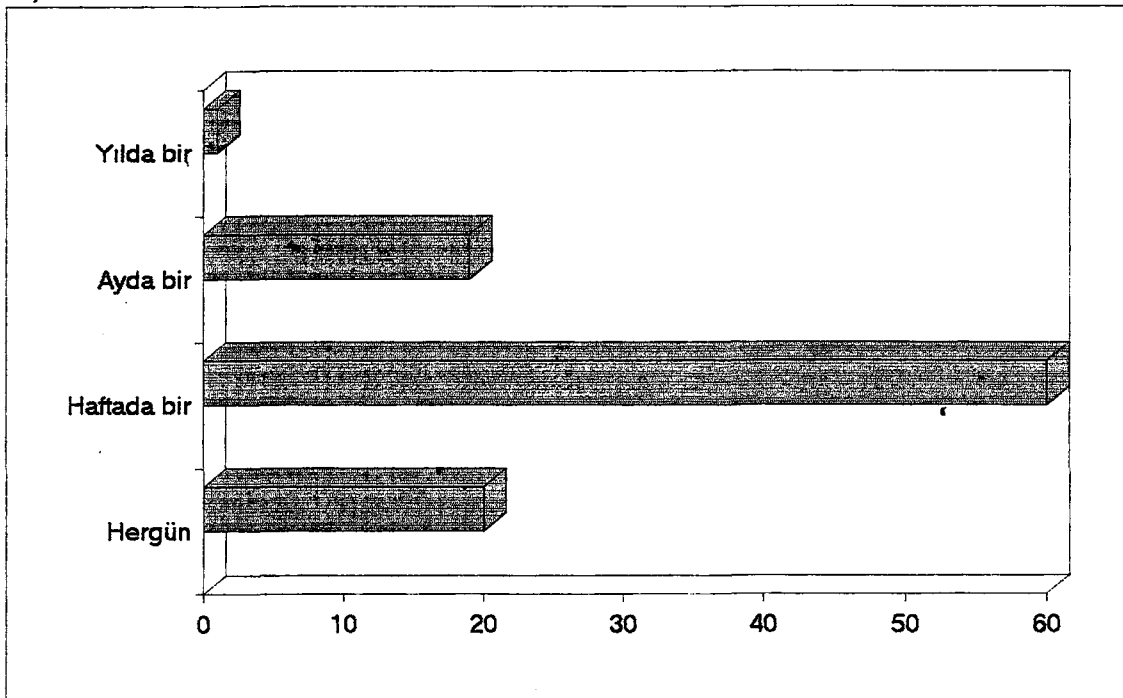
a) 1 - 2 saat	56,8
b) Yarım gün	35,4
c) Bütün gün	7,8

8 Parka gelmede ki sıklık durumu

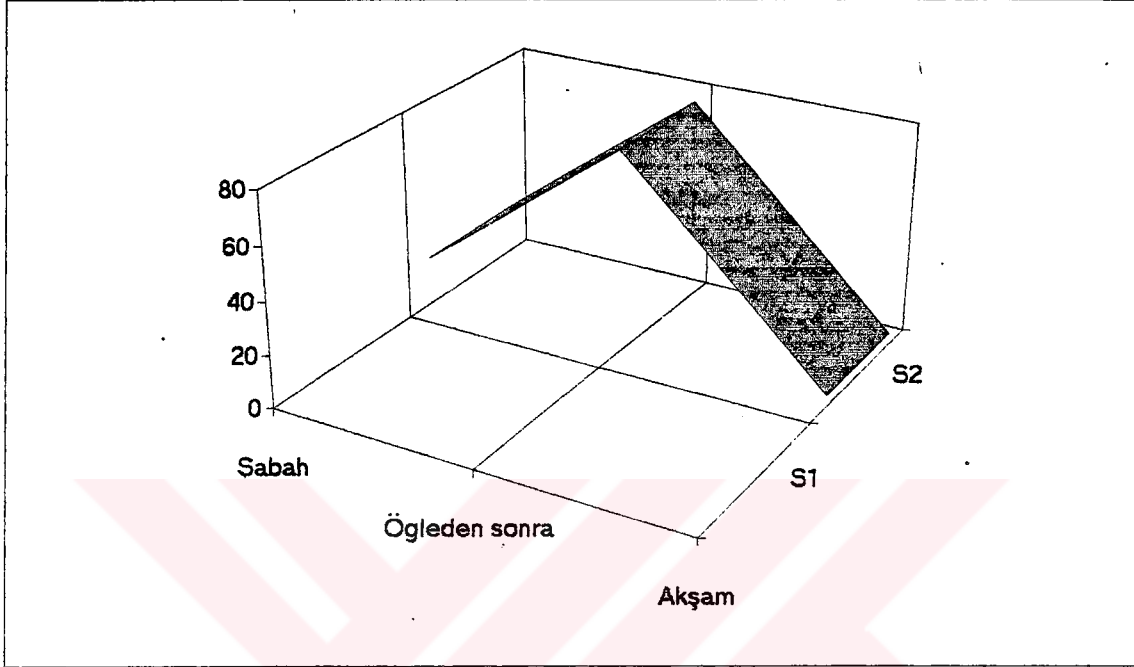
%

a) Hergün	20
b) Haftada bir	60
c) Ayda bir	19
d) Yılda bir	1

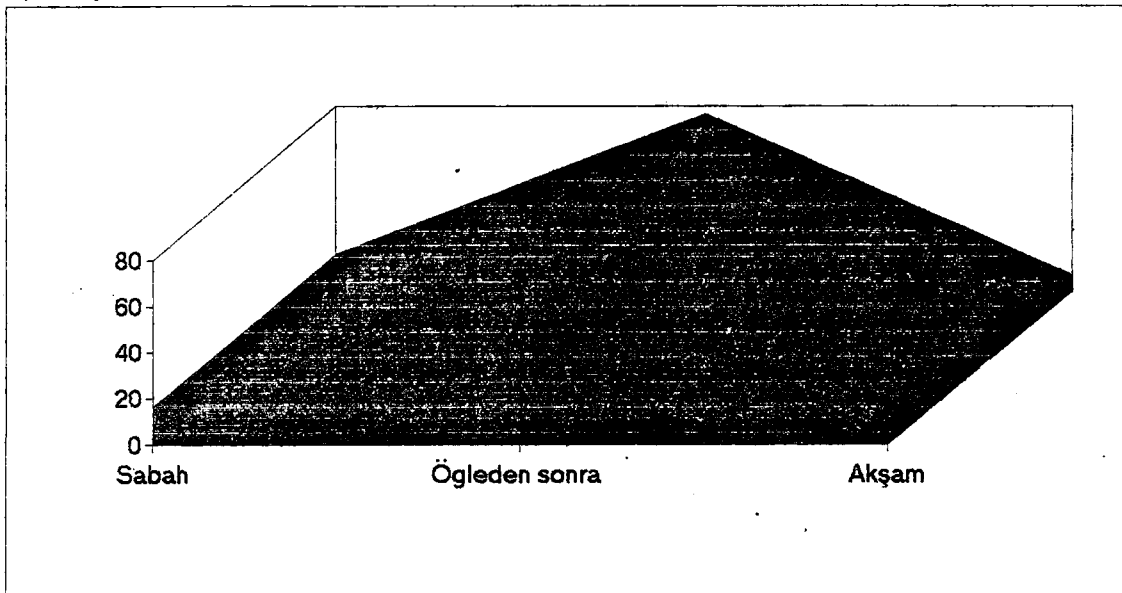
9 Parka gelmede tercih edilen zaman (Hafta içi)

	%
a) Sabah	18,5
b) Öğleden sonra	77,3
c) Akşam	4,2

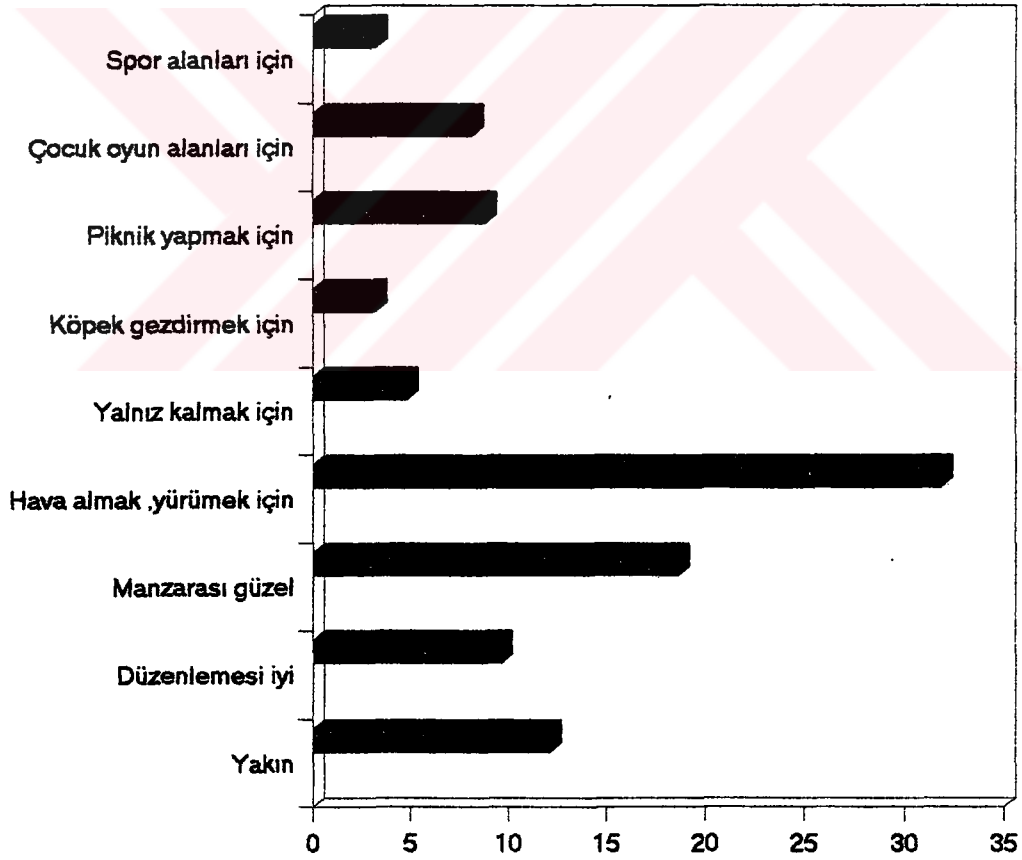
10 Parka gelmede tercih edilen zaman (Hafta sonu)

	%
a) Sabah	16,4
b) Öğleden sonra	76,6
c) Akşam	7

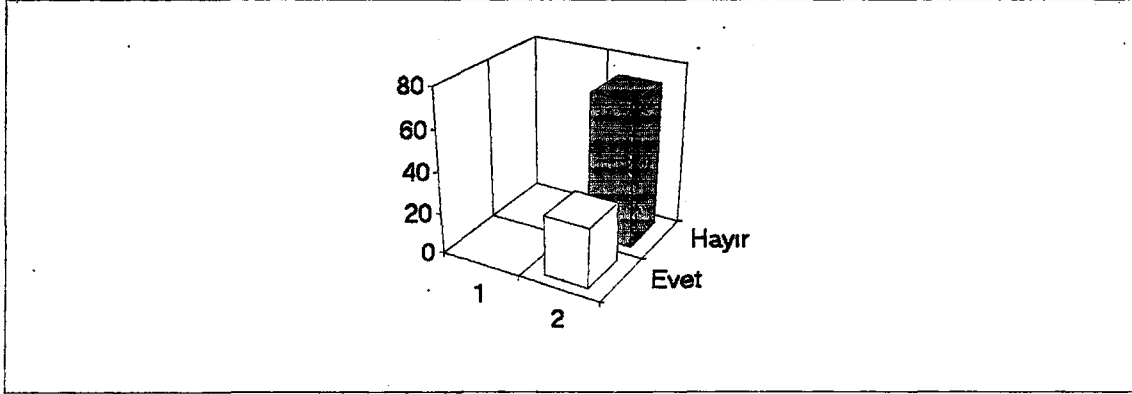
• 11 Parka gelme nedeniniz

	%
a) Yakın	12,1
b) Düzenlemesi iyi	9,6
c) Manzarası güzel	18,6
d) Hava almak ,yürümek için	31,8
e) Yalnız kalmak için	4,8
f) Köpek gezdirmek için	3,2
g) Piknik yapmak için	8,8
h) Çocuk oyun alanları için	8,1
ı) Spor alanları için	3,2

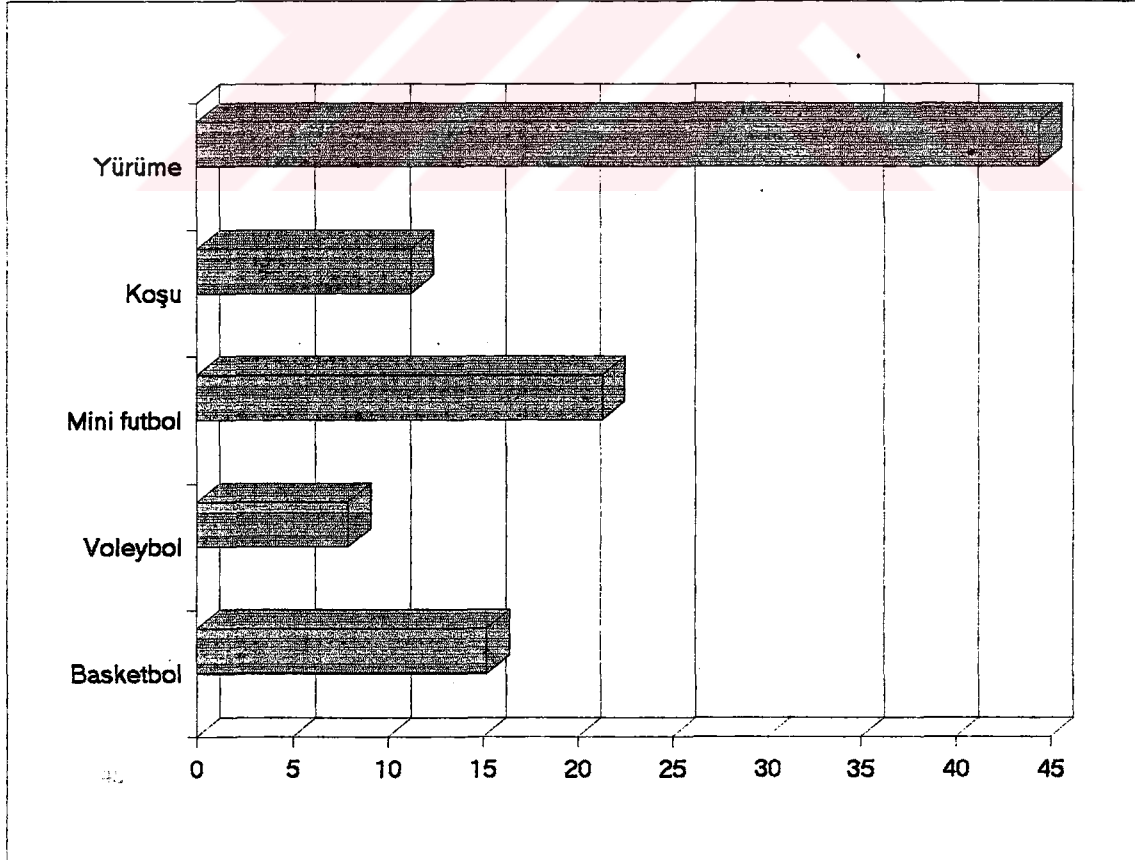
12 Spor alanları sizce yeterlimi

a) Evet	% 29
b) Hayır	71

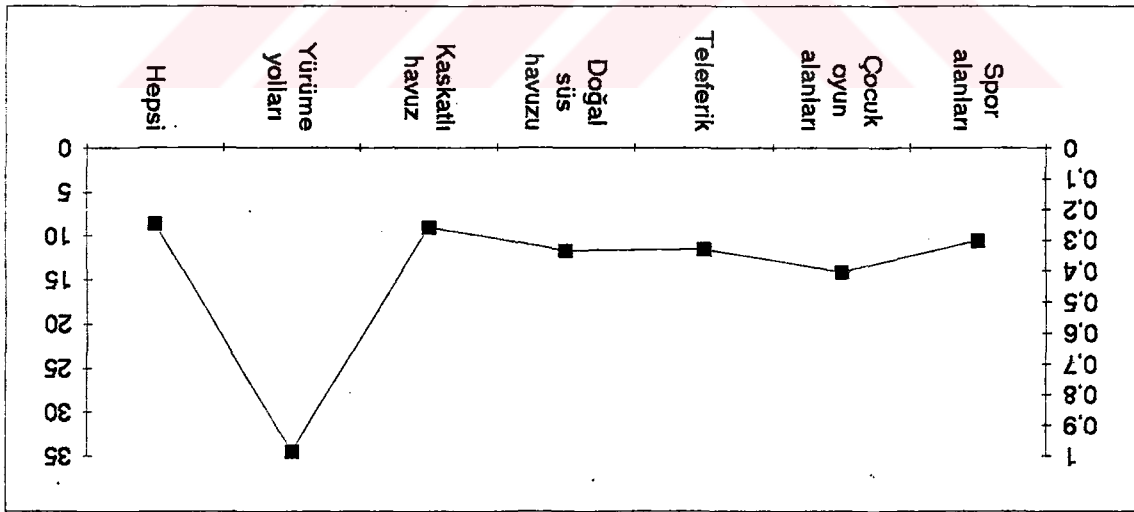
13 Parkta hangi sporu tercih ediyorsunuz?

a) Basketbol	% 15.2
b) Voleybol	7.9
c) Mini futbol	21.3
d) Koşu	11.2
e) Yürüme	44.4

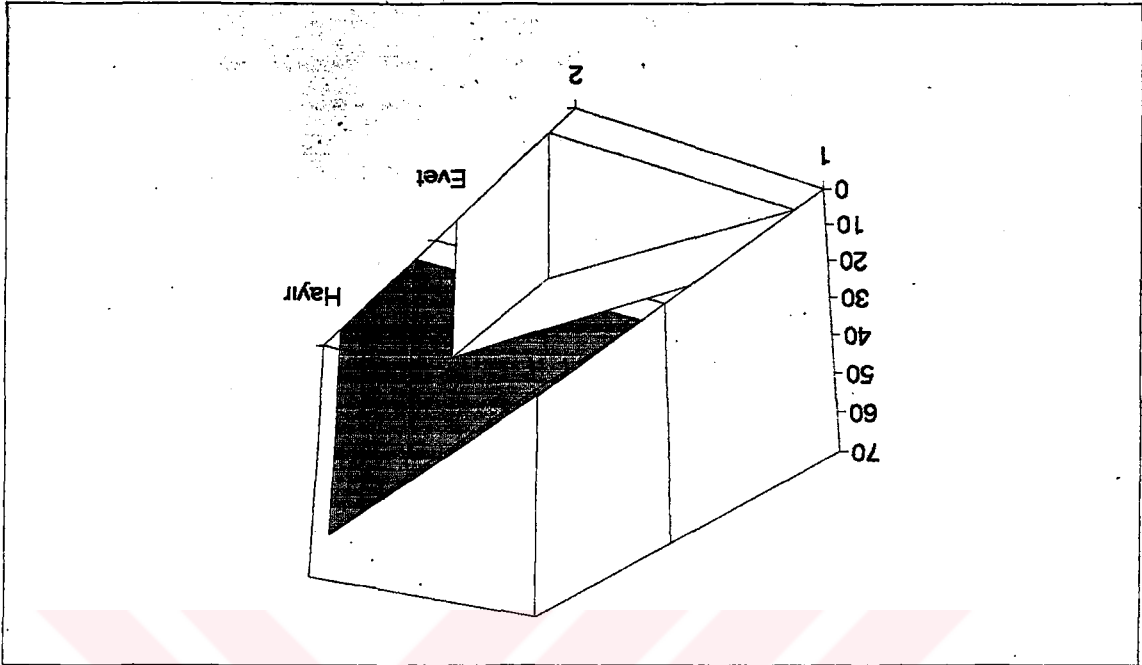
14 Parkta beğendiğiniz kısımlar hangileridir?

a) Spor alanları 10,6
b) Çocuk oyun alanları 14,1
c) Teleferik 11,5
d) Doğal süs havuzu 11,7
e) Kaskatlı havuz 9
f) Yürüme yolları 34,5
g) Hepsi 8,6

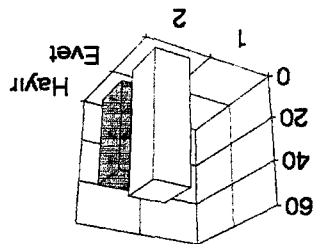
15 Teleferikten faydalanıyorsunuzuz?

a) Evet 38,5
b) Hayır 61,5

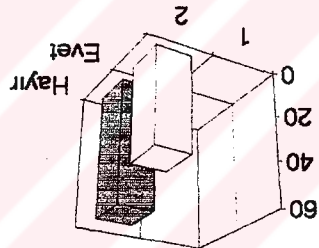
16 Telefon setleri sizce yeterlimi?

a) Evet 57,7
b) Hayır 42,3

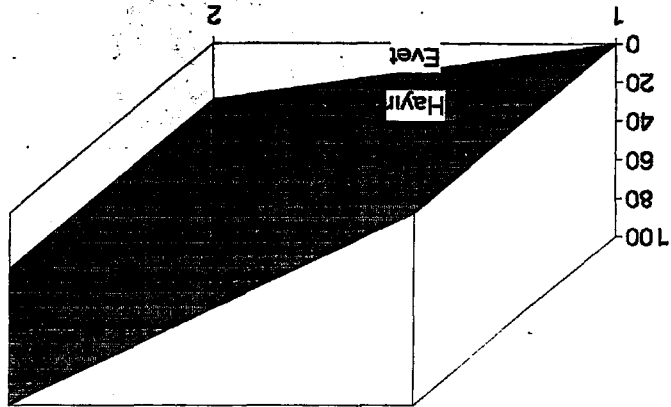
17 Çocuk oyun alanları sizce yeterlimi?

a) Evet 43,4
b) Hayır 56,6

18 Çocuk oyun aletleri çocuklar için yeterlimi?

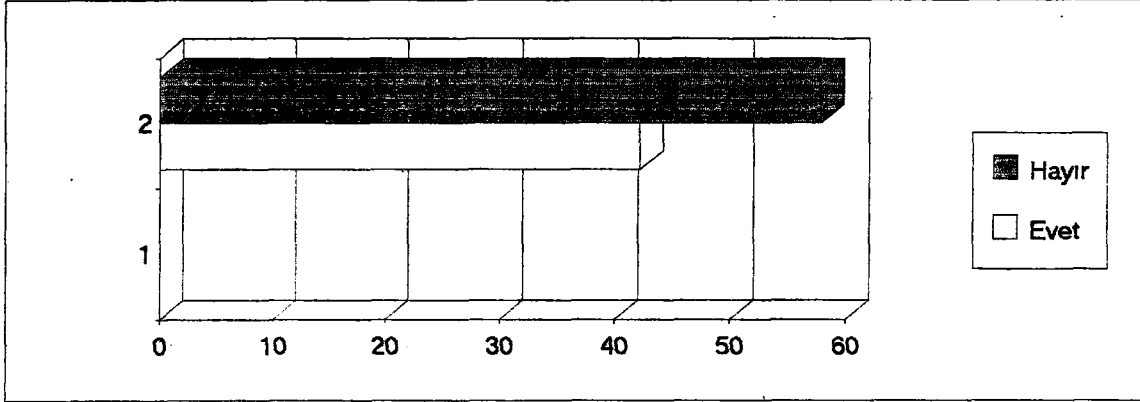
a) Evet 29,1
b) Hayır 70,9

☐ Evet
☒ Hayır

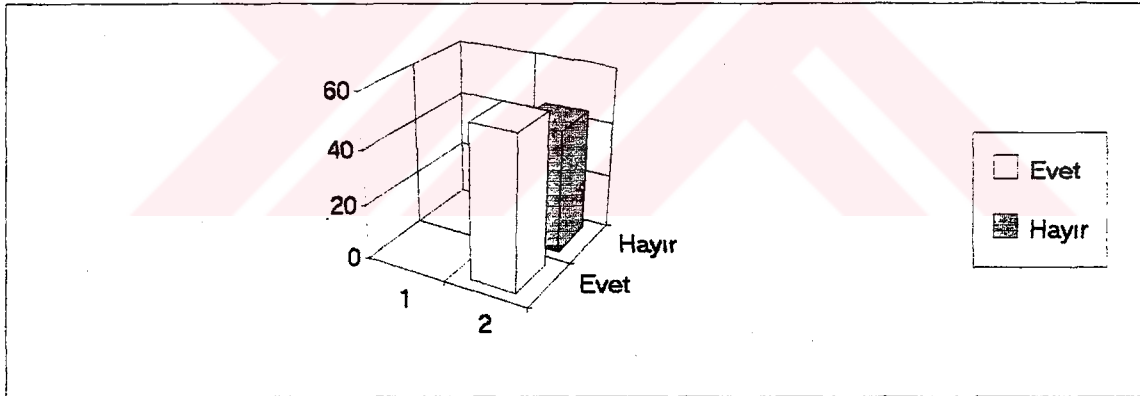
19 Parktaki çöp kutuları, işaret levhaları, oturma bankları, aydınlatma elemanları sizce yeterlimi?

	%
a) Evet	42,2
b) Hayır	57,8

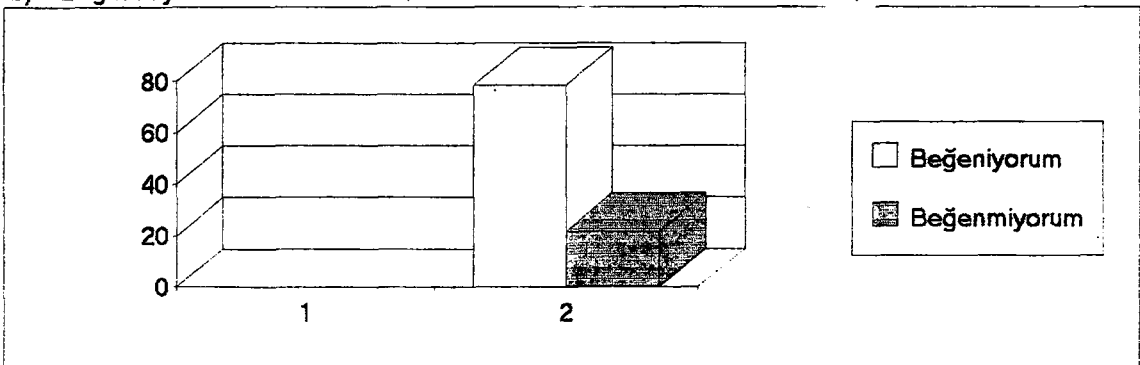
20 Çay bahçesi, büfe ve restoranlardan faydalanıyorsunuz?

	%
a) Evet	55,3
b) Hayır	44,7

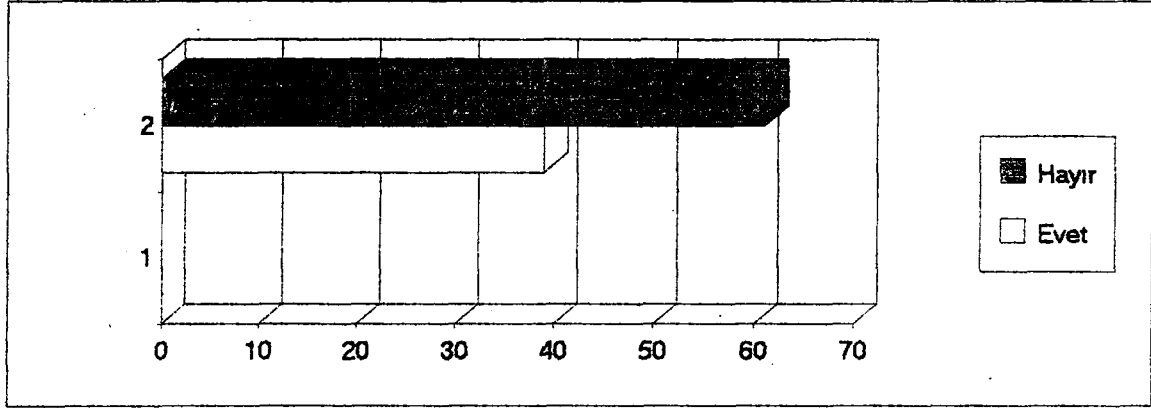
21 Parkın yeşil alan düzenlemesini nasıl buluyorsunuz?

	%
a) Beğeniyorum	78,4
b) Beğenmiyorum	21,6 (Bakımsızlık, denetimsizlik nedeni ile)

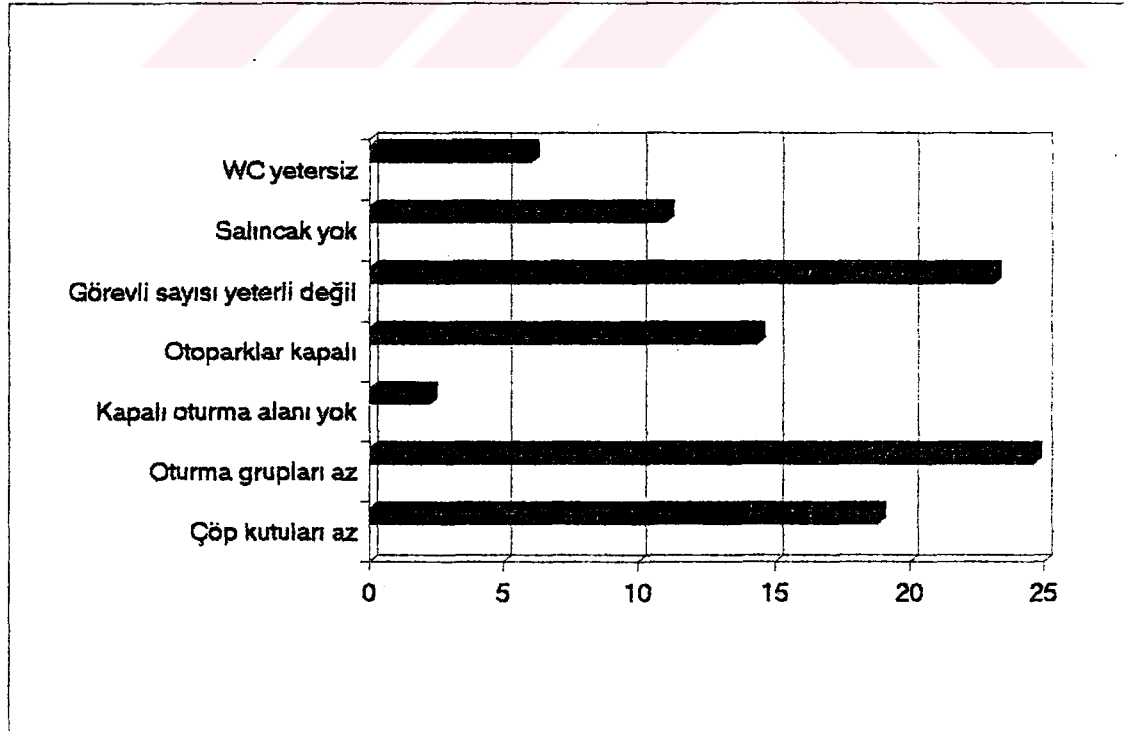
22 Parktaki bakım sizce yeterlimi?

a) Evet	39
b) Hayır	61

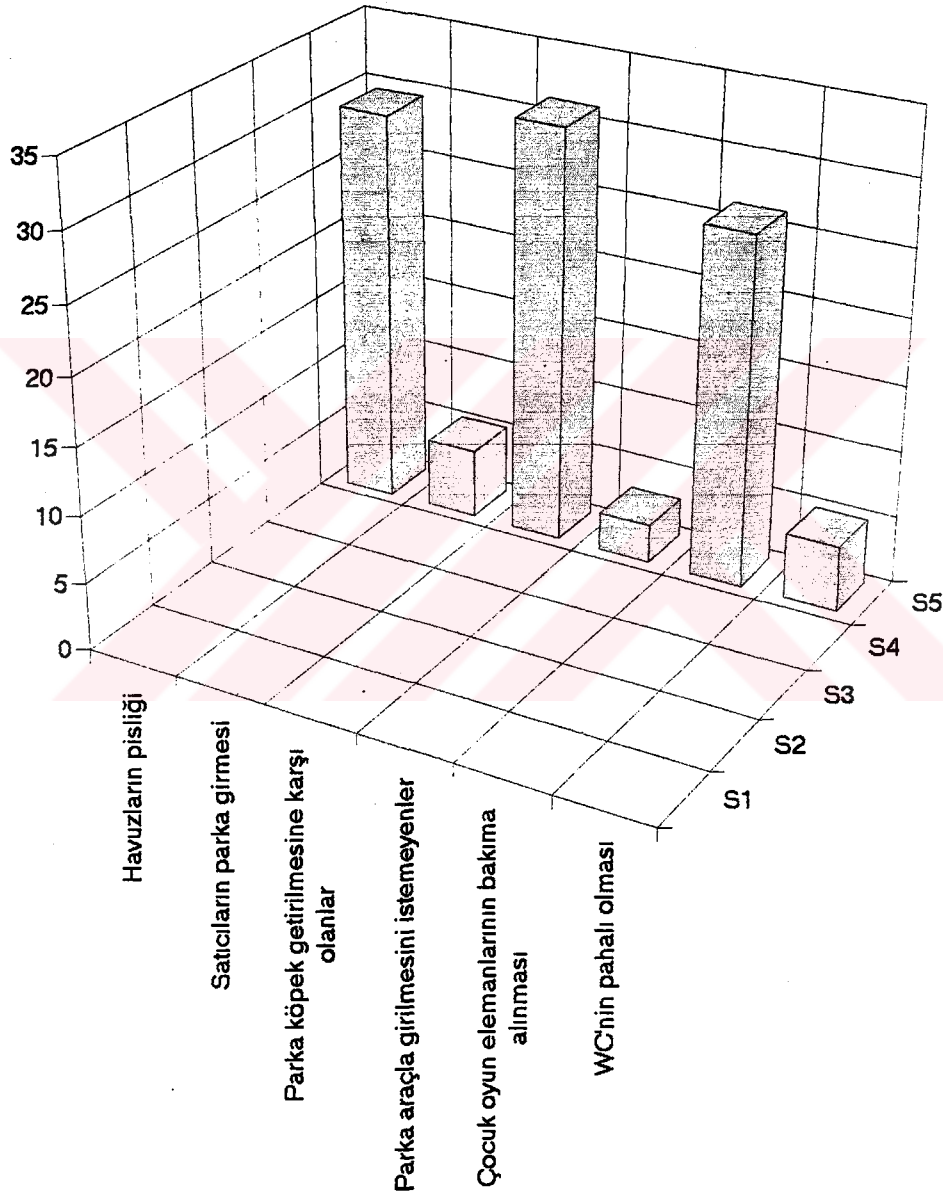
23 Parkta eksikliğini duyduğunuz alanlar varsa yazınız.

	%
a) Çöp kutuları az	18,8
b) Oturma grupları az	24,6
c) Kapalı oturma alanı yok	2,2
d) Otoparklar kapalı	14,3
e) Görevli sayısı yeterli değil	23,1
f) Salıncak yok	11
g) WC yetersiz	6

24 Parkta gördüğünüz aksaklıkları yazınız

	%
a) Havuzların pisiği	29,5
b) Satıcıların parka girmesi	5,2
c) Parka köpek getirilmesine karşı olanlar	31,2
d) Parka araçla girilmesini istemeyenler	2,9
e) Çocuk oyun elemanlarının bakıma alınması	26,3
f) WC'nin pahalı olması	4,9

10.5 .Hafta Geneline Ortalama Sonuçların Değerlendirilmesi

İstanbul' da en çok hangi parka gidersiniz sorusuna verilen yanıtlarda en yüksek oran % 86 ile Demokrasi Parkı' na aittir. Bu oranı sırasıyla % 9,5 ile yıldız, % 3,4 ile diğer parklar, % 1,1 ile İhlamur Parkı izlemektedir.

Parka gelenlerin yaş grupları incelendiğinde % 26,4 ile 22 - 32 yaş grubu, % 44,6 ile 15 - 21 yaş grubu, % 13,9 ile 33 - 45 yaş grubu, % 9,4 ile 0 - 14 yaş grubu ve % 5,7 ile 45 yaş ve üstü izlemektedir.

İş durumlarına bakıldığında % 35,9 ile öğrenci, en yüksek orandır. Diğer oranlar ise ; % 17,7 ile serbest meslek, % 13,5 ev kadını, % 9,1 memur, % 19 işçi, % 3,4 emekli ve % 1,3 sı işsizdir.

Parka gelenlerin eğitim düzeylerinin incelenmesinde % 38,6 ile lise en yüksek orandır. Bunu sırasıyla % 16 sı üniversite, % 20,6 sı ortaokul, % 23,1 i ilkokul ve % 1,7 si okumamış düzeyindekiler takip etmektedir.

Ziyaretçilerin parka ulaşım sürelerine bakıldığında % 66,8 i 30 dakikada parka gelmekte , % 18,5 sı 1 - 2 saatte , % 14,7 de 1 saatte parka ulaşabilmektedir.

Parka % 68,2 si yaya olarak, % 22,1 u diğer vasıtalarla ve % 9,7 u ise özel oto ile gelmektedir.

Parka gelmekteki sıklık durumunda en yüksek oran % 60 ile haftada 1 defadır. Bunu % 20 ile hergün ve % 19 ile ayda 1 defa izlemektedir.

Hafta içinde parka gelenlerin % 77,3 ü öğleden sonra, % 18,5 i sabah ve % 4,2 si akşam gelmektedir.

Haftasonuna baktığımızda ; ziyaretçilerin % 76,6 sının öğleden sonra, % 16,4 ünün sabah, % 7 sinin ise akşam geldiği belirlenmiştir.

Parka gelme nedenleri incelendiğinde % 31,8 i hava almak-yürümek için, % 12,1 i yakın, % 9,6 sı düzenlemesi iyi, % 8,1 i çocuk oyun alanları için, % 8,8 i piknik yapmak için, % 4,8 i yalnız kalmak için, % 3,2 si köpek gezdirmek için ve % 3,2 si spor alanları için % 18,6 sı manzarası güzel olduğu için gelindiği saptanmıştır.

Ziyaretçilerin % 29 u spor alanlarını yeterli bulmaktadır. Parka gelenlerin tercih ettikleri sporların başında % 44,4 ile yürüme gelmekte ve bunu sırasıyla % 21,3 mini futbol, % 15,2 basketbol, % 11,2 koşu, % 7,9 voleybol izlemektedir.

Parkta en çok beğenilen kısımlar ise % 34,5 ile yürüme yolları, % 14,1 ile çocuk oyun alanları, % 11,5 ile teleferik, % 8,6 ile hepsi, % 11,7 ile doğal süs havuzu, % 10,6 ile spor alanları, % 9 ile de kaskatlı havuz gelmektedir.

Ziyaretçilerin % 38,5 si teleferikten faydalanmakta ve bu kişilerin % 57,7 si teleferik seferlerini yeterli bulmaktadır.

Çocuk oyun alanlarını yeterli bulanların oranı % 44,3 dür. Bu kişilerin % 29,1 i çocuk oyun elemanlarını beğenmekte ve yeterli olduğunu belirtmektedir.

Parktaki kent mobilyalarını yeterli bulanların oranı % 42,2 dir. Çay bahçesi, büfe ve restaurantlardan faydalananların oranı ise % 55,3 gibi yüksek bir orandır.

Parkın yeşil alan düzenlemesi ziyaretçi kitle tarafından % 78,4 oranında beğenilmektedir.

Ziyaretçilerin % 61 i parktaki bakımı yetersiz görmektedir.

Parkta eksikliği duyulan alanlar hangileridir sorusuna ziyaretçilerin verdiği cevaplar, % 23,1 görevli sayısı yeterli değil, % 24,6 oturma grupları yetersiz, % 18,8 çöp kutuları az, % 11 salıncak yok, % 2,2 kapalı oturma alanı yok, % 6 wc sayısı az, % 14,3 otopark kapalı şeklinde olmuştur.

Parkta görülen aksaklıklar ise % 31,2 parka köpek getirilmesine karşı, % 29,5 havuzların pisliği, % 26,3 çocuk oyun alanlarının bakımsızlığı, % 5,2 satıcıların parka girmesi, % 4,4 wc nin pahalı olması ve % 2,9 ise parka araçla girilmesi olarak ortaya çıkmaktadır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Maçka Demokrasi Parkı, 1990 lı yıllara gelene dek sadece doğal görüntüsü ve açık hava tiyatrosu ile dikkati çekmiş ve kendi haline terkedilmiş bir görüntü sergilemiştir. Çevresinde, çarpık yapılaşma, çevre kirliliği ve trafik gürültüsünün yanısıra yoğun bir nüfus bulunmaktadır.

Çevre halkının ekonomik ve sosyal durumu özellikle son yıllarda kırsal kesimden kente göçün getirdiği sorunlar, gittikçe özlemi duyulan yeşil alan olgusu modern bir parkın yapılması gereksinimini doğurmuştur.

Bu açık alanın bugüne kadar kullanılmayan atıl kapasitesini, sadece yersiz, yurtsuz ve berduşların salata ve marul tarlası olarak kullandığı ortamın düzenlenmiş ve fonksiyon verilmiş bir mekana dönüştürülmesine çalışılmış ve bu amaçla park her yaş kesimi için dinlenme, kültürel ve spor etkinliklerin mekanı olacak biçimde donatılmıştır.

Demokrasi Parkı' nın yeniden düzenlenmesinde temel işlev kentsel işlevler içinde " Dinlenme - Bedensel ve Düşünsel Eğitim " olarak değerlendirilmesidir.

Park içinde yer alan donatı elemanları spor, dinlenme, eğlenme, kültürel ve yönetim olarak beş grupta toplanmıştır.

Park doğal yapısı nedeni ile iki yamaçtan oluşmuştur. Taşkışla Yamacı (Batı Yamacı), yakın çevresindeki turistik tesis ve otellerdeki talep ve bu talebe yakın yaya bağlantısı içinde olmasına bağlı olarak ve aynı zamanda Taşkışla' nın altında içerdiği düz alanlardan yararlanılarak kültürel etkinliklere tahsis edilmiştir.

Kültürel etkinlikler içinde açık sergileme alanlarının yanısıra park içinde sanat eserlerinin, açık ve kapalı sergileme alanları, el sanatları ve işlikleri avlusu, çalışma yerleri, sergileme, sanat eserleri satış yerleri, bitki kültür alanları, saz ve ses gösterileri için seyir yerleri düşünülmüştür.

Doğu yamacı (Maçka Yakası) ise doğal verilere dayandırılarak dinlenme ve spor işlevlerine tahsis edilmiştir. Gölge ve güneş alan yerlerinde dinlenme alanları, özellikle sabah ve akşam spor faaliyetleri için uygundur.

Parkın dokusunu zedelemeyecek şekilde uygun yaya ve taşıt sistemi yapılmıştır. Taşkılla ile Maçka Yakası arası bir yaya köprüsü ile birleştirilmiştir. Park içinde düzenlenen rampalar ile yaşlılar ve özürllüler vb için tekerlekli sandalyelerin kullanılmasına olanak sağlanmıştır.

Parkın iki yakasını küçük çapta bir teleferik ile bağlanarak parkın yüksekten algılanmasında sağlanmıştır. Demokrasi Parkı içinde yer alan tesislerle park ve çevresinin bütünleşmesi, tesislerin yer seçimi, düzenlemesinde temel ilke olmuştur.

Parkın bugüne kadar kullanılmamış özgün manzara bakış noktalarını kullanıcılar için değerlendirmek ve parka mali kaynak sağlamak amacı ile iki adet kapalı ve açık mekanı olan kafeler düzenlenmiştir.

Sakin ve konumu bakımından doğal bir görüntüye sahip olması çevre sakinleri kadar uzak semtlerden gelen ziyaretçilerinde dinlenme, eğlenme, spor yapma ve boş vakitlerini değerlendirme olanaklarını vermektedir.

Parkın çevresindeki yoğun nüfusun varlığı, özellikle orta ve yüksek öğretim kurumlarının çokluğu nedeni ile ancak hafta içi ziyaretçilerine yeterli cevap verebilmektedir. Hafta sonları park

kapasitesinin çok üstünde bir ziyaretçi topluluğu ile karşı karşıya kalmaktadır.

Kırsal kesim insanların park kullanımında piknik olgusuna verdiği önemle kırsal kesim alışkanlıklarını kent ortamında devam ettirme isteklerinden dolayı çim alanların üzerine serdikleri halı ve kilimler, çim alanların bozulmasına ve görsel kirliliğe sebep olmaktadır.

Parkta görevlilerin az ve yetersiz oluşu, çocukların gelişigüzel hareket etmelerine, havuzun sularında yüzmelerine ve çevreyi kirletmelerine, seyyar satıcıların kontrolsüz davranışlarına, çocuk oyun elemanlarının, çeşitli spor alanlarının ve oturma gruplarının tahrip edilmesine neden olmaktadır. Bunun giderilerbilmesi toplumsal eğitimin gerekliliği, kent kültürünün halka verilmesi ve park yönetiminin bu tür davranışları uyarması ile gerçekleşebilir.

Parkın açılışından günümüze dek geçen zamanda bakımsızlık nedeni ile özelliğini ve güzelliğini gittikçe kaybetmeye başladığını, görevli kişileri hiç bulamadıklarını, tuvaletlerin pahalı ve pis olması yüzünden ziyaretçilerin bir bölümünün tuvalet ihtiyaçlarını parkın tenha yerlerinde gidermeye çalıştıkları gibi hususlar yapılan anket sırasında sık sık dile getirilmiştir.

Park şu anki görünümü ile bir piknik ve mesire yeri olma eğilimindedir. Parkın doğal görünümünü sürdürebilmesi ve aşırı kalabalığın verebileceği tahribatın önlenmesi için parkın sahiplilikle, kontrolü açısından çok cüzi bir ücret karşılığında kullanılması gerekmektedir.

Aydınlatma elemanlarının çoğunun kırık ve güvenliğinin yeterli olmaması nedeni ile geceleri parkın kullanımı çok az olmaktadır.

Sulama sisteminin park yapıldığı tarihten beri hiç çalıştırılmamış olması nedeni ile damlama hatlarında meydana gelen

tıkanıklığın, bitkilerin sağığı açısından biran evvel giderilmesi gerekmektedir. Parka ait kapalı otoparkın işletmeye açılmaması nedeni ile araç sahipleri araçlarını park edecek yer bulamamakta ve çoğı parkın içine aracı ile girme eğilimi göstermektedir.

Parkın içinde bulunan çeşmelerin çoğı , zaman zaman akmamakta ve özellikle haftasonu ihtiyacına cevap verememektedir.

Çocuk oyun elemanlarının büyük çocuklar tarafından tahripkar kullanımları sonucu çoğı kırık durumdadır. Bu elemanların biran önce onarılıp hizmete sokulması, kumunun haftada en az bir defa elenmesi ve dezenfekte edilmesi çocukların sağığı açısından önem taşımaktadır.

Çevre sakinlerinin açık havaya çıkmayı ve parka gitmeyi sevdikleri, çok yüksek oranda saptanmış olmakla beraber sarhoş ve serserilerin parka diledikleri zaman girebilmeleri ve istedikleri hareketleri yapabilmeleri ve bazı ziyaretçilerin piknik tüpü ile gelmeleri nedeni ile parka gelenlerin kalitesinde başlangıçtan günümüze büyük bir düşüş olmuştur.

Park hafta içi kullanımında sabahları, koşu yapanlar yada işine giderken parktan geçenler ve okula giden öğrencilerle dolup taşmaktadır. Buna karşılık sabah 9.30 - 11.00 ve öğlen 13.30 - 16.00 saatleri arası çok sakin olması yaşları 50 nin üzerinde olan çevre sakinleri için de iyi bir ortam olmakla beraber bu saatlerde sarhoş, serseri ve uygunsuz çiftlerin bulunması yüzünden rahat dolaşabilme ve dinlenebilme imkanı bulamamaktadırlar. Motorsikletli polislerin parkın içinde günde 4 - 5 defa dolaşmalarıda bu tür olaylara engel olamamaktadır. Parka ait devamlı bir güvenlik ekibinin kurulması, parka hizmet verenlerin sürekli kontrol halinde bulunmaları hususu üzerinde durulması gereken önlemlerdir.

Son yıllarda büyük bir artış gösteren köpekli ailelerin, parkta köpeklerini gezdirmeleride, çoğı ziyaretçiler tarafından çocukların

10.10.2019
10.10.2019

sağlığı açısından istenmediği gözlenmiştir.

Büfe ve restoranlardaki yiyecek ve içeceklerin çeşidinin az ve pahalı oluşu yüzünden kullanım oranı beklenen düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Sanatçılar Çarşısının merkezi yönetim tarafından Şişli Belediyesi' ne devredilmeside bu alanın evlendirme dairesi olarak kullanılması yeni yönetimin sanata ve sanatçıya verdiği önemin ne düzeyde olduğunu bir göstergesidir.

Sonuç olarak parkın yeniden düzenlenmesi İstanbul Halkı ve özellikle semt sakinleri için çok olumlu bir uygulama örneği vermiştir. Bu düzenleme sonucunda eskiye nazaran büyük bir kullanıcı yoğunluğu ve değişik yaş gruplarının kullanımı sağlanmıştır. Ancak bakım ve işletme yetersizliklerinden dolayı park giderek eski halini alma eğilimindedir.

Çevrenin tahribatı ile karşı karşıya kalan düzensiz bir park ile büyük araştırmalar sonucu günümüz koşullarına cevap veren modern anlayışla düzenlenmiş bir park şüphesiz aynı ölçüde tutulamaz.

KAYNAKLAR

- [1] PAMAY, B., Büyük İstanbul' un Yeşil Alan Sorunları, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi yayımları, İstanbul, pp. 145 - 146, 1979.
- [2] SÜHER, H., ÇETİNER, A., YILDIZCI, A., OCAKÇI, M., Maçka Demokrasi Parkı, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul, pp. 1 - 11, 1993.
- [3] YILDIZCI, A., Bitkisel Tasarım, Atlas Ofset, İstanbul, pp. 55 - 75, 1988.
- [4] YILDIZCI, A., Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği, Doçentlik Tezi, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul, pp. 43 - 59, 1982.

EK A.

**MAÇKA DEMOKRASİ PARKI'NA İLİŞKİN ÇEVRE SAKİNLERİ
ARASINDA YAPILAN ANKET SORUŞTURMASI**

1) Demokrasi Parkı'nın yeni düzenlenmiş şekli sizce olumlu mu?

a) Evet () b) Hayır ()

2) Eskiden Maçka 2 Nolu Parkına ne sıklıkta gidersiniz?

a) Hergün () b) Haftada 3 - 4 gün () c) Haftada 1 gün ()
d) Ayda 1 () e) Yılda 1 ()

3) Demokrasi Parkına gidiyormusunuz?

a) Evet () b) Hayır ()

Cevap evet ise;

4) Parka ilginizin nedeni

a) Yakın () b) Düzenlemesi iyi () c) Manzarası güzel
d) Hava almak yürümek için () e) Yalnız kalmak için ()
f) Çocuk gezdirmek için () g) Köpek gezdirmek için ()
h) Piknik yapmak için () ı) Koşmak için () i) Diğer ()

Cevap hayır ise;

5) Parka ilgisizliğinizin nedeni

a) Vaktim yok () b) Parka gitmeyi sevmem ()
c) Beğenmiyorum () d) Diğer ()

6) Parkta ne kadar kalıyorsunuz ?

a) 30 Dakika () b) Yarım gün c) Bütün gün ()

7) Parka ne sıklıkta gidiyorsunuz?

a) Hergün () b) Haftada 3 -4 gün () c) Haftada 1 gün ()
d) Ayda 1 () e) Yılda 1 ()

8) Parka gitmede tercih ettiğiniz zaman

- a) Sabah () b) Öğleden sonra () c) Akşam ()
d) Hafta sonu ()

9) Parka nasıl geliyorsunuz?

- a) Yaya () b) Özel oto () c) Diğer ()

10) Aile bireylerinin yaşı

Baba

Anne

1. Çocuk

2. "

11) Eğitim Düzeyi

Okumamış

İlkokul

Ortaokul

Lise

Üniv.

Anne

Baba

1. Çocuk

2. "

12) Ekonomik durum

a) Asgari ücret ()

b) A. Ü. - 10.000.000.- ()

b) 10.000.000.- * 15.000.000.- () c) 15.000.000.- * Üstü ()

13) Meslek grubu

a) İşsiz ()

b) Memur ()

c) İşçi ()

d) Öğrenci ()

e) Serbest Meslek ()

f) Ev kadını ()

g) Emekli ()

14) Çocuğunuz varmı ?

a) Evet ()

b) Hayır ()

15) Çocuk oyun alanından faydalanıyormusunuz?

a) Evet () b) Hayır ()

16) Çocuk oyun elamanlarını beğeniyormusunuz?

a) Evet () b) Hayır ()

17) Spor alanlarını kullanıyormusunuz?

a) Evet () b) Hayır ()

18) Parkın bakımı sizce yeterlimi ?

a) Evet () b) Hayır ()

19) Parkta beğendiğiniz kısımlar hangileridir?

a) Çocuk oyun alanı () b) Spor alanları ()
c) Havuz () d) Yürüme yolları () e) Büfe ()
e) Lokanta () f) Teleferik () g) Wc ()
h) Lunapark () ı) Hepsi ()

20) Parkta olumlu bulduğunuz faaliyetleri yazınız.

21) Parkta olumsuz bulduğunuz faaliyetleri yazınız.

ANKETİMİZE KATILDIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ.

EK B.

MAÇKA DEMOKRASİ PARKI ANKET SORULARI

1 - İstanbul'da en çok hangi parka gidersiniz ?

- a) Hiç gitmem () b) Demokrasi Parkı () c) İhlamur Parkı ()
d) Yıldız Parkı ()

2 - Yaş grubunuz

- a) 0 - 14 () b) 15 - 21 () c) 22 - 32 () d) 33 - 45 ()
e) 45 yaş üstü ()

3 - İş durumunuz

- a) Memur () b) İşçi () c) Öğrenci () d) Serbest Meslek ()
e) İşsiz () f) Emekli () g) Ev kadını ()

4 - Eğitim düzeyiniz

- a) Okumamış () b) İlkokul () c) Ortaokul () d) Lise ()
e) Üniversite ()

5- Parka ne kadar zamanda ulaşıyorsunuz ?

- a) 30 Dakika () b) 1 Saat c) 1 - 2 Saat ()

6 - Parka nasıl geliyorsunuz ?

- a) Yaya () b) Özel oto () c) Diğer ()

7 - Parkta ne kadar kalıyorsunuz ?

- a) 1 - 2 Saat () b) Yarım gün () c) Bütün gün ()

8 - Parka gelmedeki sıklık durumu

- a) Hergün () b) Haftada bir () c) Ayda bir () d) Yılda bir ()

9 - Parka gelmede tercih edilen zaman (Hafta içi)

- a) Sabah () b) Öğleden sonra () c) Akşam ()

10 - Parka gelmede tercih edilen zaman (Hafta sonu)

a) Sabah () b) Öğleden sonra () c) Akşam ()

11 - Parka gelme nedeniniz

a) Yakın () b) Düzenlemesi iyi () c) Manzarası güzel ()

d) Hava almak, yürümek için () e) Yalnız kalmak için ()

f) Köpek gezdirmek için () g) Piknik yapmak için ()

h) Çocuk 'oyun alanları için () ı) Spor alanları için ()

12 - Spor alanları sizce yeterlimi ?

a) Evet () b) Hayır ()

13 - Parkta hangi sporu tercih ediyorsunuz ?

a) Basketbol () b) Voleybol () c) Mini Futbol () d) Koşu ()

e) Yürüme ()

14 - Parkta beğendiğiniz kısımlar hangileridir ?

a) Spor alanları () b) Çocuk oyun alanları () c) Teleferik ()

d) Doğal süs havuzu () e) Kaskatlı havuz () f) Yürüme yolları ()

g) Hepsini ()

15 - Teleferikten faydalanıyormusunuz ?

a) Evet () b) Hayır ()

16 - Teleferik seferleri sizce yeterlimi ?

a) Evet () b) Hayır ()

17 - Çocuk oyun alanları sizce yeterlimi ?

a) Evet () b) Hayır ()

18 - Çocuk oyun aletleri çocuklar için yeterli mi ?

a) Evet () b) Hayır ()

19 - Parktaki çöp kutuları, işaret levhaları, oturma bankları aydınlatma elemanları sizce yeterli mi ?

a) Evet () b) Hayır ()

20 - Çay bahçesi, büfe, restoranlardan faydalanıyormusunuz ?

a) Evet () b) Hayır ()

21 - Parkın yeşil alan düzenlemesini nasıl buluyorsunuz ?

a) Beğeniyorum () b) Beğenmiyorum ()

22 - Parktaki bakım sizce yeterli mi ?

a) Evet () b) Hayır ()

23 - Parkta eksikliğini duyduğunuz alanlar varsa yazınız.

24 - Parkta gördüğünüz aksaklıklar varsa yazınız.

ANKETİMİZE KATILDIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ

EK C.

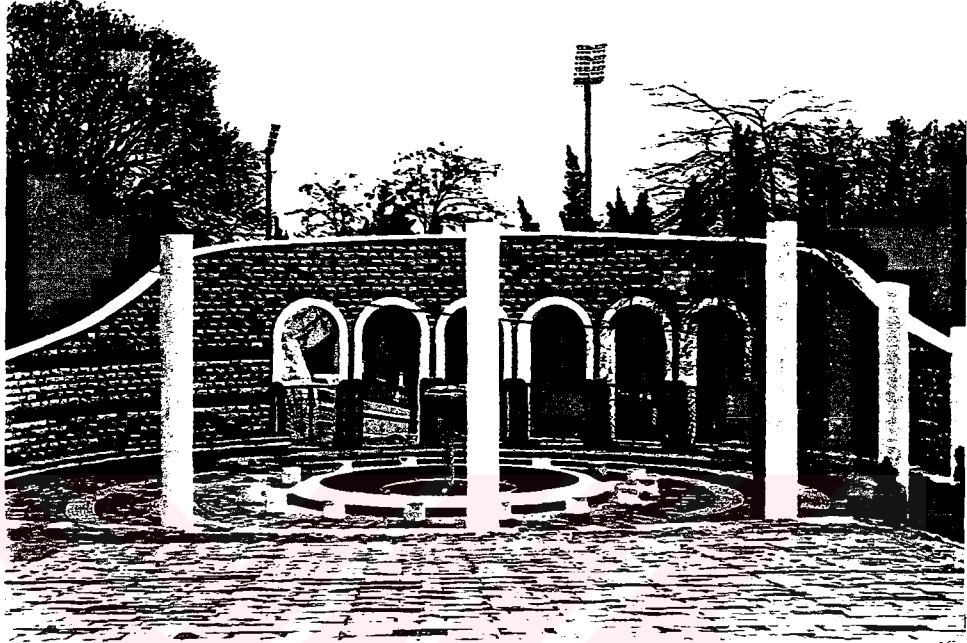
Şekil C-2 Parkın Maçka Girişi'ndeki Tarihi Çeşme

Şekil C. 3 Park'ın Maçka Girişi

Şekil C. 4 Park'ın tali giriş kapısı

Şekil C. 5 - Park'ın Dolmabahçe Girişi

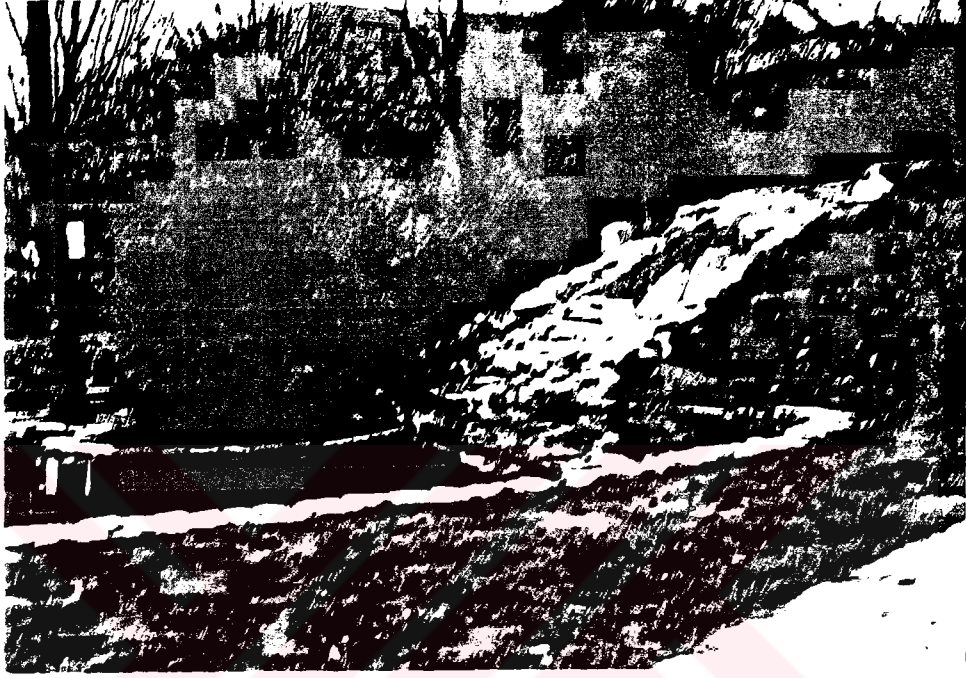
Şekil C. 6 - Giriş' teki Süs Havuzu

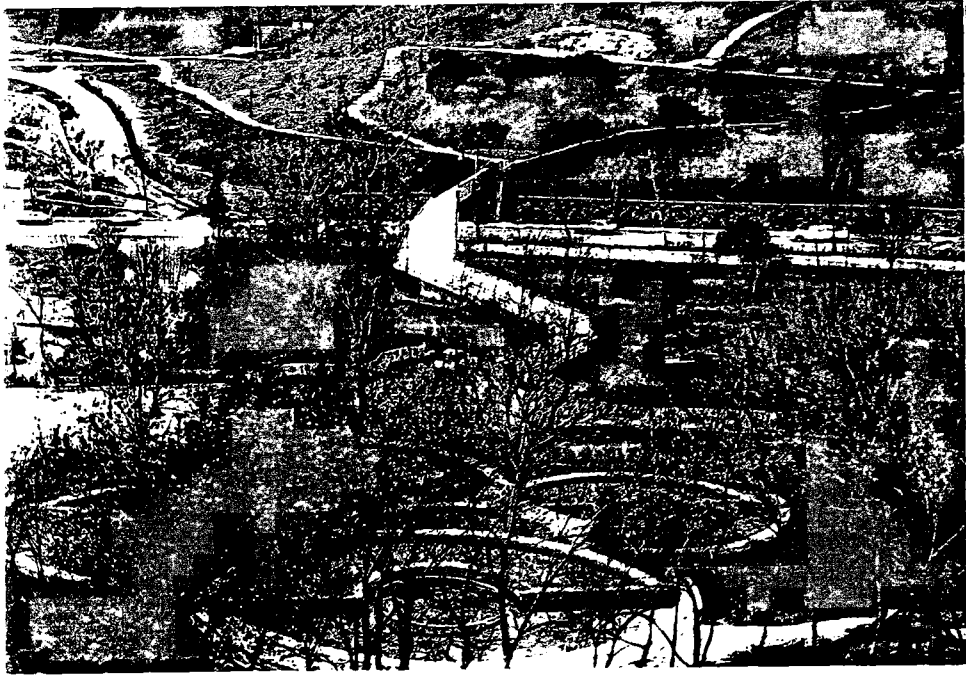
Şekil C 7 Parkın Dolmabahçe Girişi

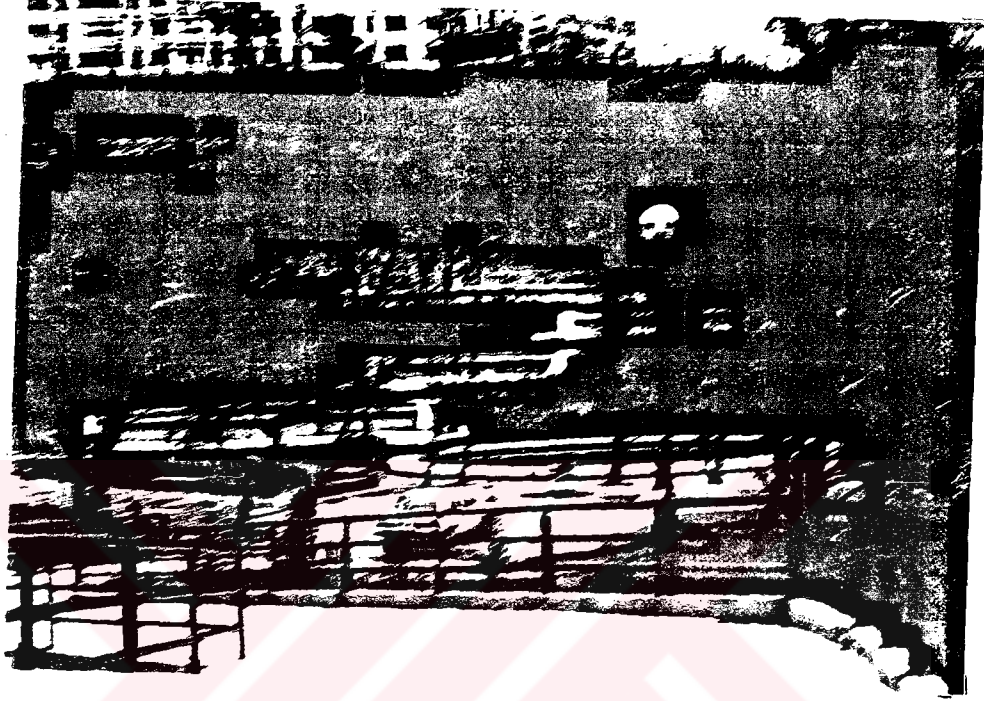
Şekil C. 8 Dolmabahçe Girişi' ndeki gişeler

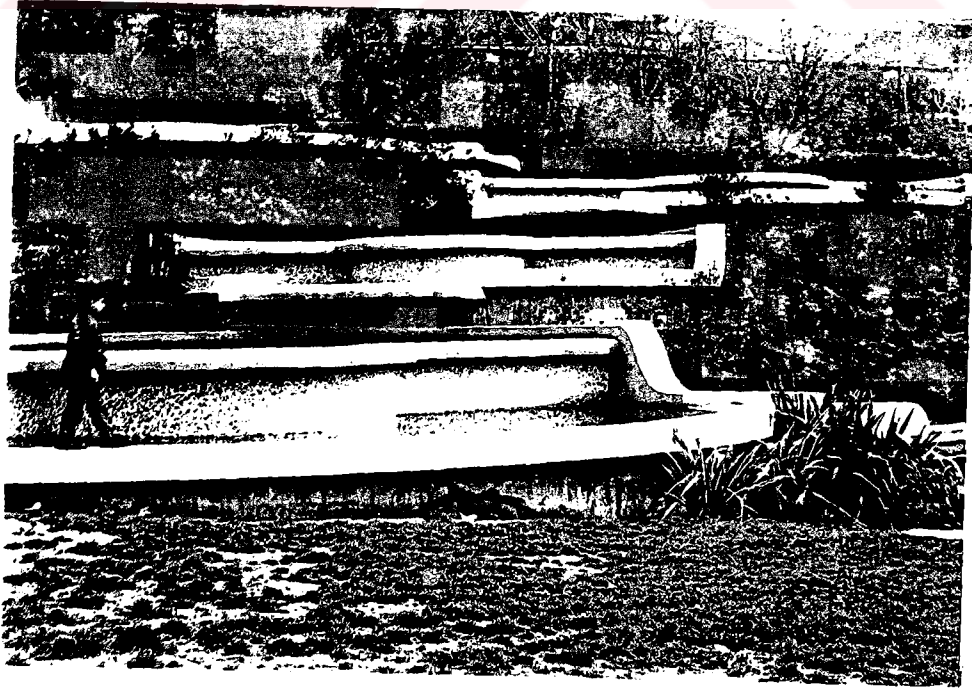
Şekil C. 9 Ss Havuzu'ndan bir görünüm

Şekil C. 10 Kaskatlı Havuz' a üstten bakış

Şekil C. 11 - Kaskatlı Havuz' dan bir görünüm

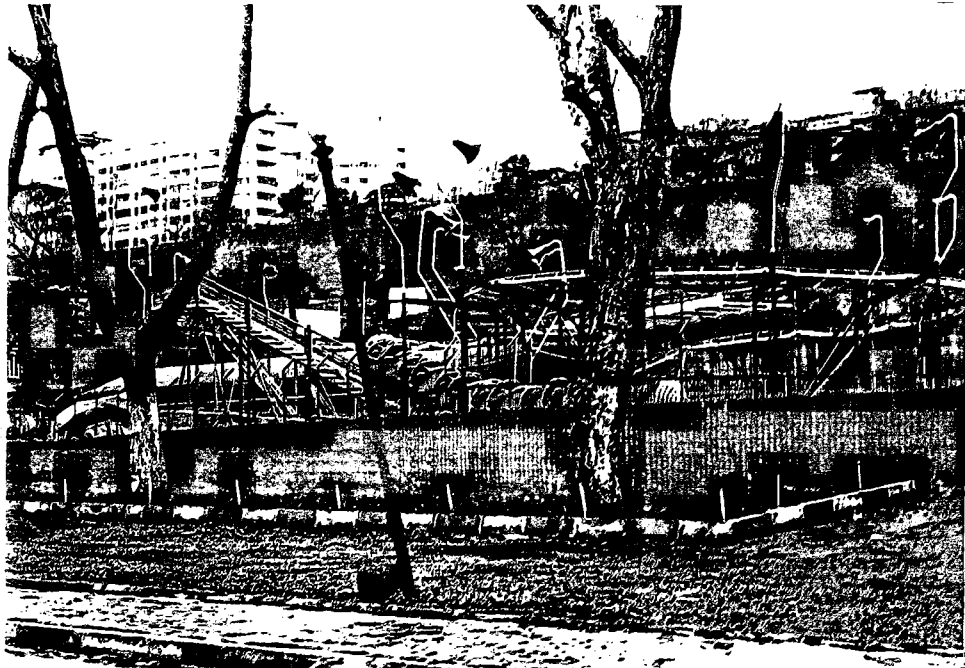
Şekil C. 12 Kaskatlı Havuz' dan bir görünüm

Şekil C. 13. Parkın bir işaret levhası
ve aydınlatma elemanı

Şekil C. 14 · Üç yönlü işaret levhası

Şekil C. 15 · Lunapark' dan bir görünüm

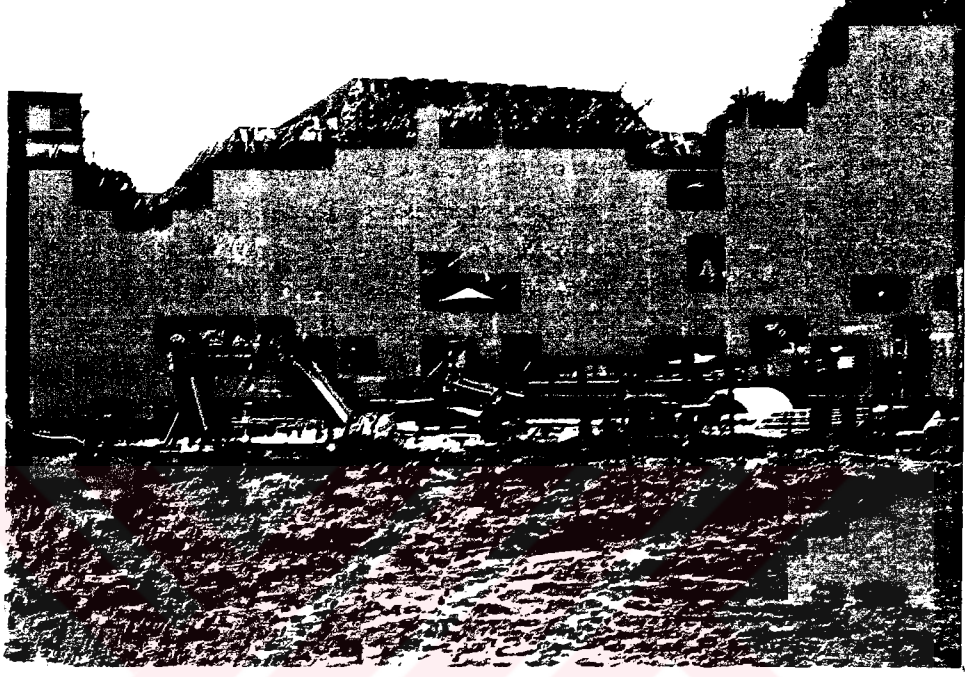
Şekil C. 16 Park' a genel bir bakış

Şekil C. 17 Park'a genel bir bakış

Şekil C. 18 - Çocuk oyun alanının yukarıdan görünümü

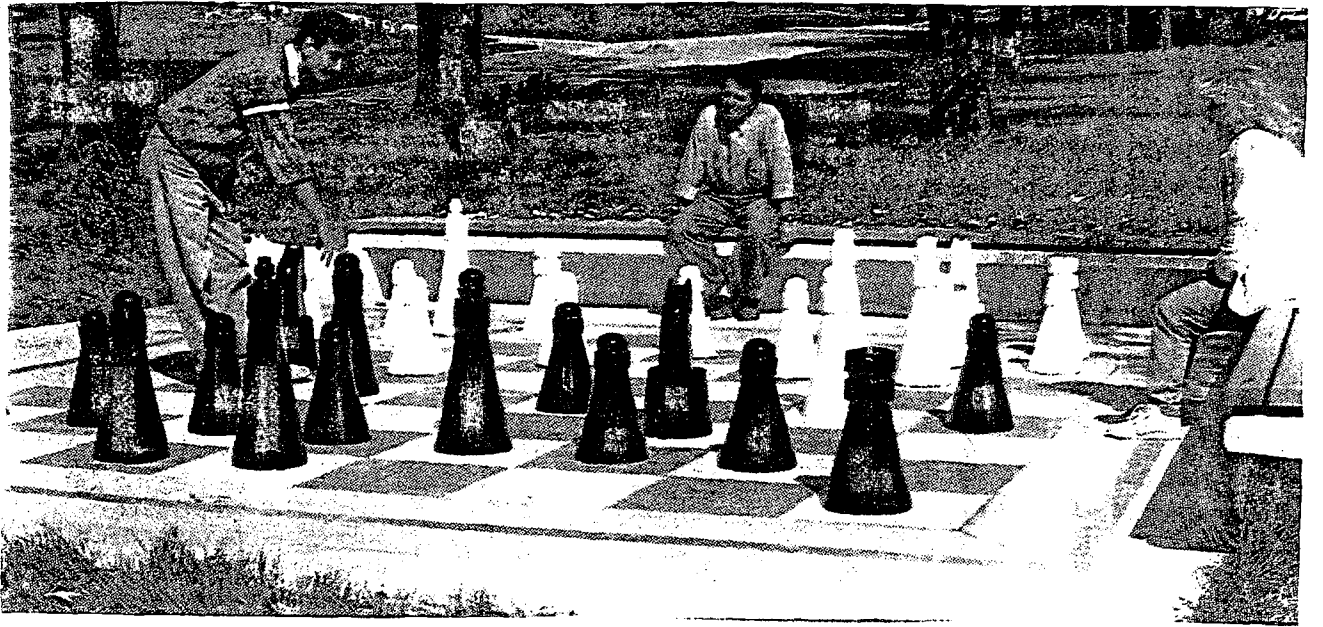
Şekil C. 19 Çocuk oyun alanı elemanları

Şekil C. 20 Çocuk oyun alanına bir bakış

Şekil C. 21 - Mini futbol sahası

Şekil C. 22 - Satranç alanı

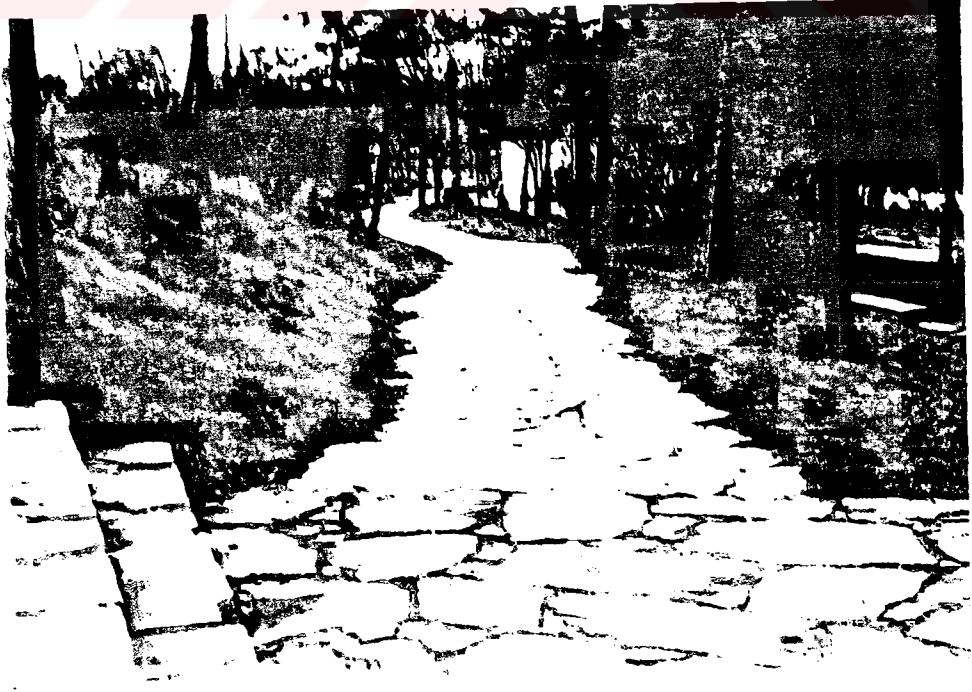
Şekil C. 23 Park' ın doğu ve batı yakasını birleştiren yaya köprüsü

Şekil C. '24 Köprü' nün farklı açıdan görünüşü

Şekil C. 25 Park Ana Arteri

Şekil C. 26 Park' ta doğal taş kullanımı

Şekil c. 27 Park' ta bir yol

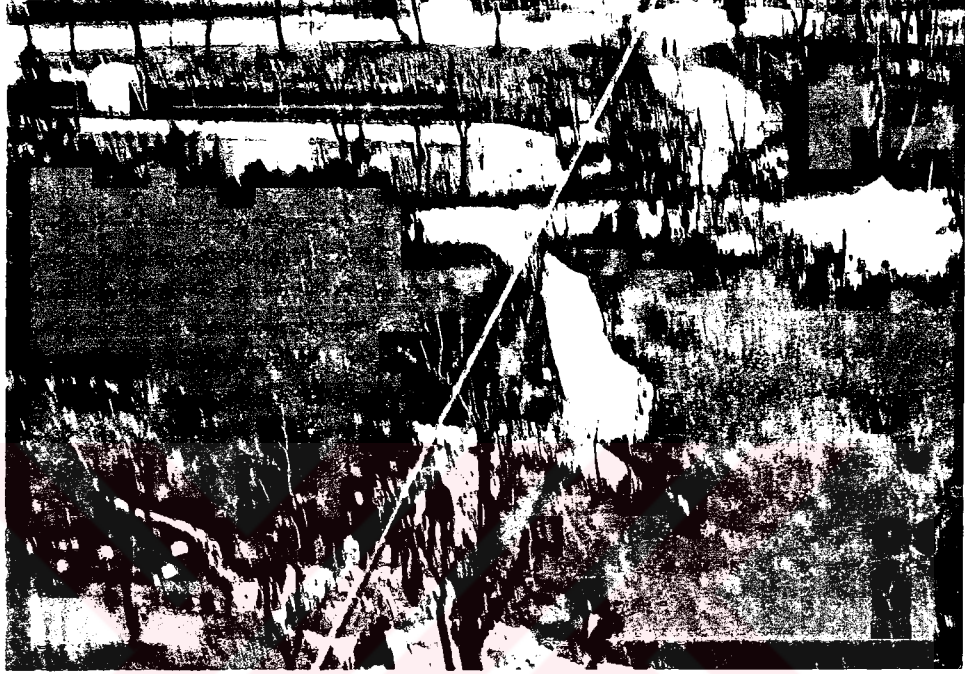
Şekil C. 28 Genel bir görünüm

Şekil C. 29 Dolmabahçe Girişi' ndeki döşeme örneği

Şekil C. 30 Teleferik' den bir görünüm

Şekil C. 31 - Park' tan bir görünüm

Şekil C. 32 - Park' ta yeşil alan örneği

Şekil C 33 - Park' tan bir görünüm

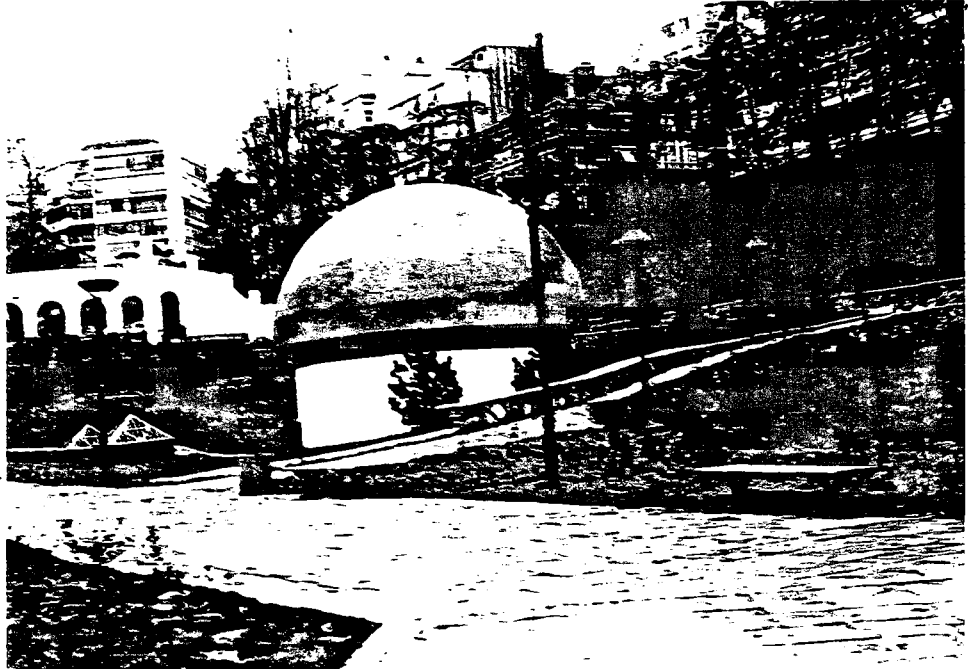
Şekil C. 34 - Park' ın Maçka Girişi' nde bir kafe

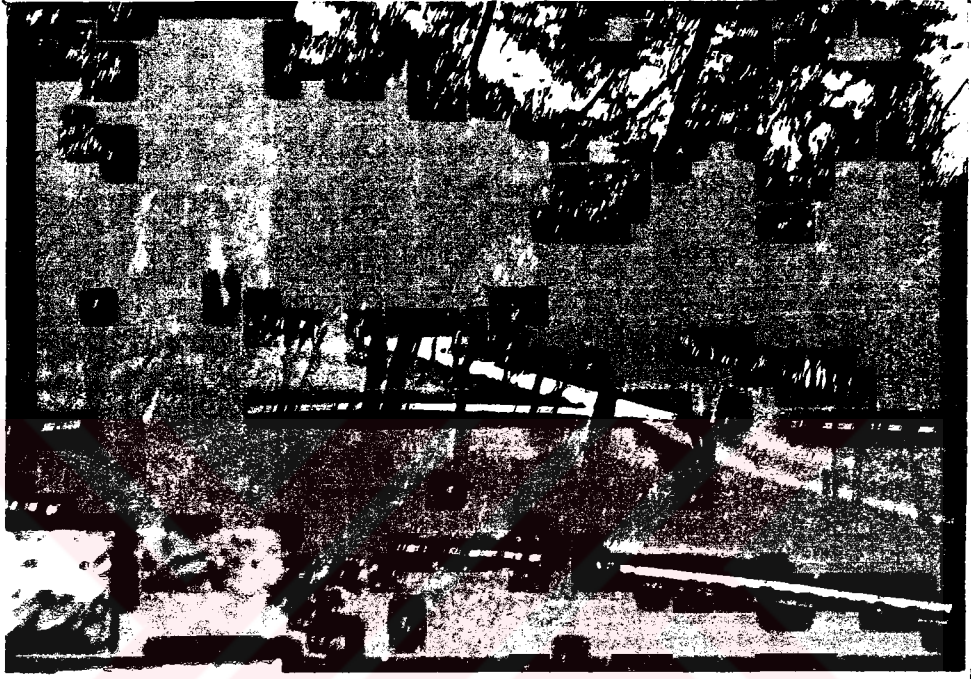
Şekil C. 35 - Park' ın Spor Tesisleri

Şekil C. 36 - Park' ın Maçka Girişi' nde bir büfe

Şekil C. 37 - Çocuklara yönelik bir park tesisi

Şekil C. 38 Park içi gezinti yolları

Şekil C. 39 Park' tan bir köşe

EK D.

ÖZGEÇMİŞ :

- Peyzaj Mimarı Palmet TAKAZ 1971 yılında Amasya' da doğmuş; ilk, orta eğitimini Üsküdar Ortaokulu'nda, lise eğitimini ise Halide Edip Adıvar Lisesi' nde yapmıştır.
- 1988 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü' ne girerek , 1992 yılında mezun olmuştur.
- 1992 yılında, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Peyzaj Planlama Programı' nda Yüksek Lisans eğitimine başlamıştır.